

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU

Kanun No: 2464

Kabul Tarihi: 26.5.1981

(29.5.1981 gün ve 17354 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

**GENEL GEREKÇE
KANUN TASARISI
VE
KOMİSYON RAPORLARI**

Milli Güvenlik Konseyi S. Sayısı: 152

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU TASARISI VE İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi
Başkanlığı
Sayı: 101-665/07769

11 Aralık 1980

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 27.11.1980 tarihinde kararlaştırılan “Belediye Gelirleri Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ekli olarak sunulmuştur.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu
Başbakan

BELEDİYE GELİRLERİ KANUN TASARISI GENEL GEREKÇESİ

1. Giriş:

Bilindiği gibi, millî sınırlar içinde yaşayan fertlerin genel mahiyetteki müşterek ihtiyaçları Devlet tarafından, şehir ve kasabaların özellik arz eden mahalli hizmetleri de mahalli idareler tarafından karşılanmaktadır.

Kamu hizmetlerinin yürütülmesinde merkeziyet ve ademi merkeziyet prensiplerinin ülkelerde zaman zaman takip ettiği gelişme “Mahalli İdareler ve Mali Tevzin” kavramlarını sürekli ön plana çıkarmıştır.

Şehirleşme ve bu hareketin ortaya çıkarmış olduğu çeşitli sosyal ve ekonomik problemler, mahalli hizmetleri ve bu hizmetlerin finansmanını eski devirlerle kıyaslanımayacak derecede genişletmiştir.

Gerçekten, bir yandan şehirleşme hareketinin genişlemesi ve şehirlerde yaşayan nüfusun hızla artması, diğer yandan şehir halkının sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarının artması ve nihayet şehirlerin asrımızın icaplarına göre yeniden düzenlenmesi ve imarı, şehirlerle ilgili giderlerin geniş ölçülerde artması sonucunu vermiştir.

Bu gider artışı, ekonomik, sosyal ve teknik gelişmenin bir tezahürü olduğu kadar, halkın ve idarenin olaylara yaklaşım ve davranışlarındaki gelişmenin de sonucudur.

Önemi bu şekilde artan ve fakat eski şartlara ve sistemlere göre kurulmuş bulunan Mahalli İdare Maliyesi sistemlerinin, çağın gerektirdiği hizmetleri görebilecek şekilde bir reforma tabi tutulması bir zaruret olmuştur.

Bu bakımdan ülkemizdeki Mahalli İdareler Maliyesi konusunun özellikle gelir yönünden köklü bir reforma tabi, tutulması kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Mahalli İdareler Maliyesinin gelir yönünden incelenebilmesi için bu konuda yabancı ülkelerin geçirmiş olduğu safhaları kısaca özetlemek yararlı olacaktır.

Mahalli İdaraların büyüüp serptiği Batı Ülkelerinin mahalli vergicilikleri üç ayrı tipe irca edilerek incelenebilir.

A) "Tek vergi"ye istinat eden mahalli vergi sistemi,

B) Reel Vergiler (Bina, Arazi ve İşletme Vergileri) üzerine kurulmuş olan mahalli vergi sistemi,

C) Reel Vergiler Yanında Muamele Vergilerine Dayanan Mahalli Vergi Sistemi:

Mahalli vergicilikte "Tek vergi" esasını bilfiil gerçekleştirmiş olan Devlet İngiltere'dir. Filhalka bu devletin karışık, teferruatlı ve sistemsiz halde bulunan mahalli idare vergileri Birinci Dünya Savaşını müteakip yapılan köklü reform neticesinde "General Rate" denilen tek vergiye irca edilmek suretiyle en basit ve açık bir şekilde getirilmişlerdir. General Rate'in yanında sadece kanalizasyon giderleri gibi bazı giderler karşılığında alınan harç mahiyetinde bir kaç mükellefiyet muhafaza edilmiştir.

General Rate, kullanılmağa elverişli gayrimenkullerin (Emlakın) kira değeri üzerine konulan bir vergidir. Kira değerlerinin takdiri işi İç Gelirler İdaresine bağlanmak suretiyle merkezileştirilmiştir.

Verginin mükellefi, prensip itibariyle, gayrimenkulü işgal eden kimse veya gayrimenkul kiraya verilmiş ise kiracıdır.

Verginin nispeti her mahalli idarenin matrah ve bütçe durumuna göre her yıl tespit edilir. Ziraate tahsis edilen arazi ve binalar vergiden müstesnadır. Sınai tesisler maden işletmeleri ve ulaştırma hizmetleri ile ilgili gayrimenkuller, kısmen muafıktan faydalanmaktadır.

Yukarıda temas olunan köklü Mahalli İdareler Maliyesi reformu ile tek vergiye gidilmesi ve tarım sahasının bu vergi dışında bırakılması, Gelir Vergisinin zirai kazançları da tamamen kavrayacak şekilde şumullü bulunmasından ileri gelmektedir.

İngiltere'de mahalli vergilerin Devlet Vergileri tutarına oranı 1913 yılında yüzde 45 raddelerinde iken 1938'de yüzde 24'e ve 1955'de yüzde 9'a düşmüştür.

Mahalli vergi varidatında bu duraklama ve azalışın sebebi, bir yandan tek vergi tatbikatından, öbür yandan da verginin istinat ettiği kira değerindeki artışın reel fiyat artışlarına kıyasla cüzi ve sınırlı kalmış olmasından ileri gelmiştir.

Mahalli idareler varidatının yetersiz bir hale gelmiş olması, Devlet bütçesinden bu idarelere geniş ölçüde sübvansiyonlar yapılmasına yol açmıştır.

Almanya'da 1893'de "Haquel" tarafından Prusya Komünal Vergilerinin ıslahı ile başlayan hareket, 1956'da "Realsteyerreform" şeklinde bütün memlekete şamil genel ve köklü bir reform mahiyetini almıştır. Diğer Avrupa Devletleri üzerinde etkisini göstermekten geri kalmamış olan bu reform ile, Reel vergiler denilen gayri şahsi mahiyetteki iki vergi (Arazi ve Bina Vergisi ile İşletme Vergisi) yeniden organize edilerek belediyelere tahsis olunmuş, böylece belediyeler, büyük devlet vergileri derecesinde değilse de, verimliliği onlara yakın fiskal kaynaklarla teçhiz edilmişlerdir.

Bahis konusu iki verginin hâsılatının, Devlet vergilerinin yekûn hâsılatına oranı yüzde 17 oranındadır. Bir yandan bu vergiler, öbür yandan da hizmetlerin ve dolayısıyla giderlerin ayrılması hususunda uygulanan olumlu ve realist usuller sayesinde, Almanya'da Belediye Maliyesinin açıklarını kapamak üzere, Devletin geniş yardımlarına ihtiyaç kalmamıştır.

Burada şu noktaya da işaret edelim ki, Alman belediyelerinde bahis konusu edilen iki büyük vergi yanında, eskiden kalma birtakım kk vergilerin ve müteferrik harçların uygulanmasına devam edilmektedir.

Mahalli vergicilikte, reel vergilerin yanında Muamele Vergisini uygulayan Devletlere misal olarak Amerika Birleşik Devletlerini gösterebiliriz.

Amerika Birleşik Devletlerinde esas mahalli vergi "Propertytax" denilen tarihi Servet Vergisidir. Ancak zamanla bu vergi global servet bedelinden alınan, asli karakterini kaybetmiş ve Almanya'daki gibi gayrimenkuller üzerine konulan bir Emlak Vergisi (Arazi ve Bina Vergisi) mahiyet ve şeklini almıştır.

Diğer taraftan propertytax'ın randımanı, belediyelerin artan ihtiyaçlarını karşılayacak bir ge-lişme göstermediği cihetle, bu vergi ile kapanmayan giderlerin, Mahalli Satış Vergileri "Sale Taxes" ye devletin subvansiyonları ile karşılanması yollarına gidilmiştir.

2. Bugünkü Belediye Gelir Sistemimiz:

Bugünkü Belediye Gelirleri Sistemimiz esas itibariyle, Belediye Gelirleri Kanunu ile Belediye Kanuna istinat etmektedir.

Bunların dışında belediyelerin iktisadi işletmelerine müteallik kanunlarla, diğer gelir kaynaklarını belediyelere tahsis eden yirmi kadar kanun, sistemi tamamlamaktadır.

Belediye Kanunu ile tahsiline selhiyet verilen gelirlerin çeşidi 15'e Belediye Gelirleri Kanununa istinaden tahsil edilen gelirlerin yeknu ise; 44'e baliğ olmaktadır.

Bu suretle belediyelerin vergi, resim, harç, ücret, pay ve diğer adlarla tahsil ettikleri çeşitler 80 kalem kadardır.

Bugünkü belediye gelir sistemimizin tenkidini, Belediye Gelirleri Kanunu ve diğer müteferrik kanunlarla tanzim edilmiş gelirler erevesi içinde olmak üzere iki bölümde yapmak mümkündür.

Belediye Gelirleri Kanunumuzun tenkidi, aşağdaki noktalar etrafında toplanabilir.

Belediye Gelirleri Kanunu, tanzim tarzı ve kuruluş itibariyle, ilmi ve metodik bir tertip ve tasniften mahrum, dağınık, gelir getirme kabiliyeti zayıf birtakım vergi, resim ve harçların irtibatlı şekilde bir araya getirilmesinden ibaret bir Kanundur.

Metod vuzuhsuzluğuna çeşitli misaller verebiliriz. Mesela Kanunun II nci Bölümü "İşletme Gelirlerinden Belediye Payları"na tahsis edilmiştir. İşletme gelirlerinden pay mefhumu, işletmenin idaresinde, işletmeye iştirak veya tanınan imtiyazlardan temin edilen mali menfaatleri ifade eder. Halbuki bu bölümde bu kabil menfaatler yerine tipik birtakım Gider Vergileri, harçlar ve ücretler yer almıştır.

Kanunun yapısında, bölüm tasnifi bakımından mevcut olan vuzuhsuzluğun yanında, bölümlerin muhteviyatında da bir insicamsızlık göze çarpmaktadır. Birinci bölüm hariç, diğerlerinde, birbiriyle hiç ilgisi bulunmayan birtakım gelirler aynı gruplar içinde sıkıştırılmışlardır. Mesela, Elektrik, Havagazı, Nakliyat Vergileri gibi, önemli birtakım Gider Vergilerinin yer aldıkları II nci Bölümün içinde Temizleme ve Aydınlatma Resmi, Hayvan Kesim creti, Et Taşıma creti gösterilmiştir.

Belediye Gelirleri Kanununun kuruluş itibariyle yegne müspet tarafı, bütün belediye gelirlerini derleyen bir "Mali Kod" manzarası arz etmesidir. Halbuki bu kodifikasyon da eksik kalmıştır. Filhakika, bugünkü haliyle, Belediye Gelir Sistemimiz, bahis konusu kanundan başka ayrı ayrı 20'ye yakın Kanun ile ilgili bulunmaktadır.

Belediye Gelirleri Kanunu, mali terminoloji bakımından da tam bir vuzuhsuzluk ve karışıklık içerisindedir. Kanunda pay, iştirak, vergi, resim, harç ve ücret mefhumları, ilmi bir mesnede dayanmaksızın geliş güzel kullanılmış, tamamen birbirine karıştırılmıştır.

Mesela, az evvel işaret edilen ve "İşletme Gelirlerinden Belediye Payları" adını taşıyan II nci Bölümde, sarfedilen elektriğin kilovat saati, havagazının metreküpü, nakliyatla bilet bedeli üzerinden alınan ve bütün unsurları ve şartlarıyla tipik birer Gider Vergisi olan mükellefiyetlere "Pay" denilmiş, ayrıca Aydınlatma Resmi, Hayvan Kesim Ücreti, Et Taşıma Ücreti gibi harçlar ve ücretler de aynı bölümde gösterilmiştir.

Şimdiki Belediye Gelirleri Sistemimizin tenkit edilecek cihetlerinden birisi de, bu sisteme dahil bulunan vergi ve harçların çokluğu ve dağınıklığıdır.

Belediye Gelirleri Kanununda, 6 bölüme serpiştirilmiş olan çeşitli vergi ve harçların miktarı, 1 nci bölümdeki, sübvansiyon mahiyetindeki paylar hariç 38, bu paylarla birlikte 44'dür.

Modern belediye vergiciliğinde, fiskal gelir nevelerinin tahdidi yolundaki gelişme ve eğilim gözönüne alındığı zaman, bizim Belediye Gelir Sistemimizin, bu bakımdan da geri olduğunu kabul etmek lazım gelir. İngiltere'de tek vergiye müncer olan gelişme, bu eğilimin en ileri bir örneğini teşkil eder.

Belediye Gelir Sistemimize dahil olan ve adetleri bir hayli fazla bulunan vergi ve harçlar, belediyelerimize arzu edilen geliri temin etmekten de mahrum kalmışlardır. Belediye vergilerimizin pek çoğu, Orta Çağ fiskalitesinin kalıntısı ve bugünün mali sistemlerinde yeri olmayan küçük ve kısır birtakım "Vergicikler"den, diğer bir kısmı da donmuş ve verim kabiliyetini kaybetmiş bazı mükellefiyetlerden oluşmaktadır.

Bugünkü Belediye Gelir Sistemimiz, kısmen harçlarla karışık düşük randımanlı, donmuş ve hayat hakkını kaybetmiş olan mükellefiyetler bir yana bırakılırsa, esas itibariyle birtakım vasıtalı vergilere (Gider Vergilerine) istinat etmektedir.

Halbuki Batı Devletlerinin hiç birinde münhasıran vasıtalı vergilere istinat eden bir belediye gelir sistemi müşahade olunamaz. Bu memleketlerde daha önce temas edildiği üzere mahalli gelir sistemleri, bizim belediye gelir sistemimizin tamamen aksine olarak, esas itibariyle mahdud sayıda ve büyük randımanlı bir veya bir kaç reel vergiye istinat etmekte ve tali mahiyette bazı vasıtalı vergilerle tamamlanmaktadır.

3. Tasarının Öngördüğü Belediye Gelirleri Sistemi :

A) Belediye Gelir Sistemi Reformunun Anahatları :

Buraya kadar yapılan açıklamalarla Türkiye'de belediye gelir sisteminin ne derece yetersiz ve vuzuhsuz bir halde olduğuna kısaca işaret edilmiş bulunmaktadır.

Belediye gelir sistemimizi bu durumdan kurtarmak ve belediyeleri kendilerine mevdu kamu hizmetlerini gerektiği gibi ifa edecek bir seviyeye yükseltmek için belediye gelir sisteminin yeni baştan tesis edilmesi zaruri görülmüştür.

B) Yeni Bir Belediye Vergi Kanununun Hazırlanması :

Belediyeler maliyesinin düzenlenmesinde belediye vergileri sisteminin istinat edeceği esasların seçilmesi ve tespiti meselesi büyük önem arz eder. Daha önce temas edildiği üzere modern belediye vergi sistemi oturtulacağı temeller bakımından üç istikamette gelişmektedir.

1. Tek vergi sistemi,
2. Reel vergi sistemi,
3. Reel vergilerle mahalli muamele vergisine dayanan sistem.

Gerçekleştirmek istenen düzenlemede ülkemizin şartları bakımından Türk belediye vergiciliği için en uygun sistemin "Reel Vergiler ile Mahalli Gider Vergileri" karışımı olduğu sonucuna varılmıştır. Yine memleketimizin gerçekleri bakımından bu sistemin asgariye indirilmiş ve basitleştirilmiş bir harçlar manzumesi ve bazı harcamalara katılma payları ile tamamlanması gerekli görülmüştür.

Yapılan düzenlemede, belediye maliyesi vergiler, harçlar ve harcamalara katılma payları olmak üzere üç ana temele istinat ettirilmiştir. Vergiler kendi içinde İşyeri ve Meslek Vergisi, İlan ve Reklam Vergisi, eğlence vergisi, akaryakıt tüketim vergisi ve muhtelif gider vergileri olmak üzere kategorilere ayrılmıştır.

Harçlara gelince, halen resim, harç, iştirak payı gibi çeşitli adlar altında uygulanmakta olan dağınık bir takım mükellefiyetler, temel yaklaşımın ışığı altında incelemeye tabi tutularak fiskal ve vergileme tekniği bakımından muhafazasına artık imkân görülemeyenler ayıklanmış, geriye kalanlar bir harç sistemi içinde kodifiye edilmişlerdir. Harçlar kısmında düzenlenen mükellefiyetler, temizleme ve aydınlatma harcı, işgal harcı tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı, kaynak suları harcı, tellallık harcı hayvan muayene ve kesim harcı, ölçü ve tartı aletleri harcı ve çeşitli harçlar olmak üzere sekiz kısımda toplanmıştır.

Mali mükellefiyetler içerisinde harcamalara katılma payları ayrı bir bölüm altında yol harcamalarına katılma, kanalizasyon harcamalarına katılma, su tesisleri harcamalarına katılma payları olmak üzere üç mükellefiyete inhisar ettirilmiştir.

Belediye gelir sistemini tamamlayacak olan ücretler, işletme ve emlak gelirleri bu kanunun kapsamı dışında bırakılmıştır. Bunların belediye kanununun çerçevesinde yürütülmesine devam olunacaktır.

Belediye gelirleri sistemi dışına çıkarılarak tamamen kaldırılmaları uygun bulunan Değerlenme Resmi, kiralamalara ait sözleşme resmi, süs köpekleri resmi, tente, siper ve saçak resmi gibi resimler arasında şüphesiz en önemli yeri vergiciliğimizde şerefiye adıyla da tanınan değerlenme resmi teşkil etmektedir.

Değerlenme resmi eskiden beri kendisine verilmek istenen ehemmiyeti asla ihraz edememiş, mahdut verimli hatta verimsiz, arzi ve tali bir mükellefiyet halinde kalmıştır.

Değerlenme resmi, bir çok Batı memleketlerinde ya hiç tatbik edilmemiş, yahut da tecrübe edildiği bazı memleketlerde kısa zamanda terk edilmiştir. İlk nazarda bir kısım amme hizmetleri dolayısıyla husule gelen bazı değer artışlarını vergilendirmeyi istihdaf eden bir mükellefiyet olarak pratik ve cazip bir görünüş arz eden değerlenme resmi, imar faaliyetleri dolayısıyla artış kaydeden bütün değerleri kavrayamaması, değer artışlarının tesbit ve tayinin gayet müşkül olması ve hatta bir "fiction"dan ibaret bulunması ve değer artışı mükellefiyetine alınacak konuların çok defa arzi ve tesadüfi olarak kavranması dolayısıyla adaletsiz ve verimsiz bir mükellefiyet olmaktan kurtulamamıştır.

Değer artışı vergisinin, vergileme tekniği ve takdir ve tahmin mekanizması dolayısıyla çok zaman mükellefleri ağır bir tazyik altında bıraktığı müşahade olunmuştur.

Bu kadar mahdut bir vergilendirme sahasını, kavrayan mahalli vergicilikte bu kadar ince ve komplike bir mekanizmanın uygulanması yoluna gidilmesi izahı çok zor bir yaklaşımdır.

Bunlara ilaveten gayrimenkullerin kazandığı değer artışlarının vergi sistemimize 1970 yılında gayrimenkul kıymet artışı vergisi yoluyla ithal edildiği gözönüne alınırsa, değerlenme resminin belediye gelir sistemine dahil edilmemesindeki isabet daha iyi anlaşılmış olur.

4. Vergi Tatbikatı :

Belediye gelirleri düzenlemesine girilirken, belediyelere ait vergilerin tarh, tahakkuk ve tahsilat yönünden bu teşkilatlara bağlı vergi dairelerince yürütülmesi, sistemin zaruri bir icabı olarak görülmüştür.

Yeni fiskal sistemin düşünülen ve tasarıda yer alan şekilde kurulması, bu sistemi teşkil eden başlıca mükellefiyetlerle ilgili tarh ve tahakkuk işlemlerinin beldeyi iyi tanıyan bir teşkilata tevdi edilmesiyle mümkün olabilirdi ki, bu sorunun belediyeler bünyesindeki tahakkuk ve tahsilat şefliklerinin vergi dairesi olarak teşkili suretiyle çözümlenebileceği düşünülmüştür.

BELEDİYE GELİRLERİ KANUN TASARISI MADDE GEREKÇELERİ

BİRİNCİ KISIM

Belediye Vergileri

BİRİNCİ BÖLÜM

İşyeri ve Meslek Vergisi

Belediye gelirleri kanun tasarısı dört kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım vergilere, ikinci kısım harçlara, üçüncü kısım Harcamalara Katılma Paylarına, dördüncü kısım ise Çeşitli Hükümlere ayrılmıştır.

Belediye Vergileri içinde ilk planda yer alan vergi "İşyeri ve Meslek Vergisi" dir ki, mahiyet itibarıyla en yeni ve gelir yönü en yüksek vergi türüdür.

Bu vergiye ilişkin madde gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir :

MADDE 1. — Tasarının bu maddesi İşyeri ve Meslek Vergisinin konusunu ve mükellefini belli etmektedir. Maddeye göre belediye sınırları ve mücavir alan içinde ticari, sınai veya mesleki faaliyette bulunmak, İşyeri ve Meslek Vergisine tabi kılınmıştır.

İşyeri ve Meslek Vergisini belediye sınırları ve mücavir alan içinde sabit bir işyerinde ticari, sınai veya mesleki faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler ödemekle yükümlüdürler.

İşyeri ve Meslek Vergisi sabit bir işyerine bağlandığı için gezici esnafı kapsamına almamıştır. Bu husus gezici surette mesleki faaliyette bulunmayı teşvik ve himaye maksadından çok, ülke gerçeklerine dayanan bir zarurettен doğmuştur.

MADDE 2. — Tasarının ikinci maddesi İşyeri ve Meslek vergisinden muaf tutulan gerçek ve tüzel kişileri belirlemektedir. Maddeye göre, Gelir Vergisinden muaf esnaf ile Kurumlar Vergisinden muaf kurumlar İşyeri ve Meslek vergisinden de muaf tutulacaklardır.

MADDE 3. — Bu madde ile İşyeri ve Meslek Vergisinin tarifeleri belirlenmektedir. Verginin tarifesi Vergi Usul Kanununda belirlenen defter tutma sistemlerine dayandırılmıştır. Birinci tarife, beş kategoriye ayrılan belediyelerin gruplarına göre birinci ve ikinci sınıf tüccarlarla, serbest meslek erbabının ödemeleri gereken İşyeri ve Meslek Vergisinin en az ve en çok hadlerini göstermektedir. İki sayılı tarife ise, bir sayılı tarife dışında kalan işyeri sahiplerinin vergilerini belirlemektedir. Tarifelerde doğrudan doğruya vergi miktarları gösterilmiş olup karmaşık bir vergi hesabı yapılmasından özellikle kaçınılmıştır.

MADDE 4. — Bu madde ile mükellefin faaliyette bulunduğu belediye tarafından açılacak vergi dairesine bağlı olacağı ve verginin bu daire tarafından tarh, tahakkuk ve tahsil edileceği belirtilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının bu maddesi ile İşyeri ve Meslek Vergisinin vergilendirme dönemi belli edilmiştir. Bu verginin vergilendirme dönemi geçmiş takvim yılı olacaktır. Yıl içinde mükellefiyete girilmesi veya çıkılması hallerinde vergilendirme dönemi faaliyette bulunulan süreye inhisar edecektir. Yıl içinde mükellefiyete girilen veya mükellefiyetten çıkan aylar tam ay sayılacak ve vergi tutarı bu suretle hesaplanacaktır.

MADDE 6. — Bu madde ile İşyeri ve Meslek Vergisinin tarh zamanı belli edilmektedir. Maddeye göre, bu vergi takvim yılının ilk ayı içinde Tahakkuk Cetveli (Tekâlif Cetveli) usulü ile tarh ve tahakkuk ettirilecektir. Ancak, vergi miktarının değiştirilmesi, mükellefin tarifedeki bölümünün değişmesi, belediye grubunun değişmesi, bir yerde ilk defa belediye teşkilatı kurulması veya bağlı bulunulan belediyenin değişmesi hallerinde, Tahakkuk Cetveli (Tekâlif Cetveli) yerine ihbarname esasının uygulanacağı esasa bağlanmıştır.

MADDE 7. — Bu madde ile İşyeri ve Meslek Vergisinin tarhiyat bakımından muhatabı belirlenmektedir. Tarhiyatın esas itibariyle mükellef adına yapılacağı belirtildikten sonra kolektif, adi komandit şirketleriyle adi ortaklıklarda ve aynı işyerinde ortak olmaksızın çalışanlarda ayrıca işyerinin küçükler veya kısıtlılar adına kayıtlı olması halinde tarhiyatın kimler adına yapılacağı açıklanmaktadır.

MADDE 8. — Bu madde ile İşyeri ve Meslek Vergisinin vergilendirme dönemini takibeden Mart ve Eylül aylarında iki eşit taksitle ödenmesi, mükellefiyete girilmesi veya mükellefiyetten çıkılması hallerinde ödeme zamanının ne olacağı belirtilmektedir.

MADDE 9. — Tasarının bu maddesi, yıl içinde vergi miktarının artması veya azalması sonucunu verecek değişikliklerin, ancak, bu değişikliği takibeden takvim yılı başından itibaren nazara alınacağını açıklığa kavuşturmaktadır.

MADDE 10. — Bu madde ile İşyeri ve Meslek Vergisinin getiriliş maksadına ve karakterine göre bir vergi dairesi yetki alanındaki her işyeri için ayrı ayrı tarh, tahakkuk ve tahsil edileceği hükme bağlanmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

İlan ve Reklam Vergisi

MADDE 11. — Tasarının bu maddesi, Belediye Gelirleri Sistemi içinde yeniden düzenlenen ve yeni bir hüviyete kavuşturulan İlan ve Reklam Vergisinin konusunu belli etmektedir. Hükme göre belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklam bu vergiye tabi olacaktır.

MADDE 12. — Bu madde İlan ve Reklam Vergisinin mükellef ve sorumlusunu belli etmektedir. Hükme göre, İlan ve Reklam Vergisinin mükellefleri, ilan ve reklamları kendi adlarına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzel kişilerdir. İlan ve reklam işlerini başkaları adına gerçekleştirenler ve bu işi mutad meslek olarak yapanlar verginin sorumlusu olarak vergi dairesine muhatap tutulmuşlardır.

MADDE 13. — Tasarının bu maddesi, İlan ve Reklam Vergisinden istisna edilen ilan ve reklamları belirlemektedir. Maddeye göre TRT Kurumu tarafından yayınlanan ilan ve reklamlar, ölüm ilanları, iş arama ilanları, kayıp kişilerin aranmasına ilişkin ilanlar, prospektüs ve tarifnâmeler ve bir kısım gazete ve dergi ilanları vergi kapsamı dışında tutulmaktadır.

MADDE 14. — Bu madde ile vergiden muaf tutulan ilan ve reklamlar düzenlemektedir. Buna göre, genel, katma ve özel bütçeli idarelerin, belediyelerin ve bunların kurdukları birliklerin, siyasi partilerin, kooperatiflerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ilan ve reklamları ile sinema ve tiyatroların kendi binalarında yaptıkları ilan ve reklamlar ve umumi

mahallerdeki sıra ve bank gibi araç ve gereçler üzerindeki ilan ve reklamların bu vergiden muaf tutulması hükme bağlanmıştır.

MADDE 15. — Bu madde ile İlan ve Reklam Vergisinin Kanundaki en az ve en çok hadlere göre “Maktu” yada değer üzerinden “Nispi” olarak alınacağı hükme bağlanmakta, ayrıca nispi vergilerde matrahın ne olacağı belirlenmektedir.

MADDE 16. — Tasarının bu maddesi, İlan ve Reklam Vergisinin maktu ve nispi vergi tarifesi göstermektedir. Maktu Vergi Tarifesinde ilan ve reklamların mahiyetine göre verginin en az ve en çok miktarları, ayrıca vergi tarifesinin uygulanmasında uyulacak esaslar yer almıştır. Nispi Vergi Tarifesinde ise ilan ve reklamların mahiyet ve şumulüne göre vergi nispetleri belirtilmiştir. Burada üzerinde durulması gereken husus bundan böyle gazete ve dergilerde yer alan ilan ve reklamlar için tahsil olunan ücret üzerinden yüzde 10 oranında vergi alınmasıdır.

MADDE 17. — Bu madde ile, tabi olduğu tarife göre İlan ve Reklam Vergisinin mükellef veya sorumlu tarafından ödenmesi gereken haller belli edilmiştir. Bu konuda kabul edilen genel esas verginin reklam işleriyle mutaden uğraşanlar tarafından reklamı yaptıran kişilerden alınması ve vergi dairesine yatırılması olmuştur. İlan veya reklamı kendisi yapacak olan kişiler beyanname verme ve ödeme işinden doğrudan sorumlu tutulmuşlardır. Maddenin sonuna eklenen bir fıkrayla ödeme zamanı vergi beyannamesinin verilme süresi ile aynı tutulmuştur.

MADDE 18. — Tasarının bu maddesi ile beldede faaliyette bulunan işyerlerinin kimliklerini ve faaliyet nevilerini gösterir levha asmaları hükme bağlanmış, levha asılmaması halinde İlan ve Reklam Vergisinin alınmasının engellenemeyeceği belirtilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğlence Vergisi

MADDE 19. — Bu madde eski Belediye Gelirleri Kanununda yer alan eğlence resminin yeniden düzenlenmesi sonucu ortaya çıkan Eğlence Vergisinin konusunu belli etmektedir. Maddeye göre, belediye sınırları ve mücavir alanlarda yer alan eğlence ve hizmet işletmeleri faaliyetleri, Eğlence Vergisine tabi olacaktır.

MADDE 20. — Tasarının bu maddesi, Eğlence Vergisinin mükellefinin eğlence ve hizmet işletmelerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğunu hükme bağlamaktadır.

MADDE 21. — Bu madde, Eğlence Vergisinden istisna edilen faaliyet ve hizmet işletmelerini belirlemektedir. Buna göre, genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idareleri ve belediyelerin ve bunların kurdukları birliklerin düzenledikleri ve kazanç amacı gütmeyen faaliyetler, kültürel, sosyal turistik ve ekonomik amaçlarla düzenlenen kongre, sergi ve benzeri faaliyetler nedeniyle yukarıda zikredilen idarelerin veya bu idarelerin desteği ile tertip edilen eğlenceler, ordu evleri, siyasi partiler, kamu yararına çalışan dernekler ve okul dernekleri tarafından düzenlenen eğlenceler ile tiyatro, karagöz, ortaoyunları ve konserler vergiden istisna edilmişlerdir.

MADDE 22. — Tasarının bu maddesi, biletle girilen ve biletle girilmeyen yerlerle müşterek bahislerde verginin matrahını belirlemektedir. Maddenin sonuna eklenen fıkra, bilet bedeli dışında alınan her türlü paranın verginin matrahına dahil olduğunu hükme bağlamıştır.

MADDE 23. — Bu madde, Eğlence Vergisinin nispetini belirlemekte olup film göstermelerinde yüzde 25 - 50, spor gösterilerinde yüzde 10, biletle girilmeyen yerlerle müşterek bahislerde yüzde 20 vergi alınacağını hükme bağlamaktadır.

MADDE 24. — Tasarının bu maddesi, verginin ödenme şekillerini belirlemektedir. Maddeye göre biletle girilen yerlerde vergi bilet bedeline eklenecek ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında tahsil edilecektir. Biletle girilmeyen yerler ile müşterek bahislerde her ayın

vergi, takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili vergi dairesine bir beyanname ile bildirilecek ve aynı sürede ödenecektir. Maddeye eklenen bir fıkra ile biletle girilmeyen eğlence ve hizmet işletmelerinde, belediyelerin hâslatı kontrol etmesine imkân verecek bir belge düzeni için yetki verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Akaryakıt Tüketim Vergisi

MADDE 25. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Akaryakıt Resmi olarak yeralan ve akaryakıt istihlakine dayalı bulunan bu mükellefiyet yapısındaki bozukluklar düzeltilerek ve belediyeler için sağlam bir finansman kaynağı olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Verginin konusunu belli eden bu maddeye göre, dağıtım şirketlerinin depolarından yapılan normal ve süper benzin, gazyağı, LPG, motorin ve fuel-oil satışları ile rafineri şirketlerinin dağıtım şirketlerine yaptıkları satışlar dışında doğrudan yaptıkları bu nevi akaryakıt satışları Akaryakıt Tüketim Vergisine tabi tutulmuştur.

MADDE 26. — Tasarının bu maddesi, Akaryakıt Tüketim Vergisinin mükellefini, bu verginin konusuna giren akaryakıtların satışını yapan dağıtım ve rafineri şirketleri olarak tanımlamaktadır.

MADDE 27. — Bu madde, Akaryakıt Tüketim Vergisinin vergileme ölçüsünü belirlemekte ve bu verginin ton başına en az 100 lira, en çok 500 lira olarak alınacağını hükme bağlamaktadır.

MADDE 28. — Tasarının bu maddesi, mükelleflerin beyanname verecekleri zamanı ve ödeme süresini tasrih etmektedir. Bu verginin tahsili ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı vergi daireleri yetkili kılınmış ve verginin bazı belediyelerde gereksiz yere kalması önlenmek istenmiştir.

MADDE 29. — Akaryakıt Tüketim Vergisinin dağıtımını düzenleyen bu madde ile, verginin tahsilini müteakip İller Bankasına intikali ve İller Bankasında biriken bu meblağın nüfus esasına göre dağıtımı hükme bağlanmıştır. Maddenin sonuna eklenen bir fıkra ile verginin İller Bankasına zamanında intikal etmesini sağlamak üzere Maliye Vergi Dairesi müdürlerine sorumluluk yüklenmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Vergiler

Taşıma Vergisi :

MADDE 30. — 5237 sayılı Kanunda bilet bedellerinden belediye payı olarak düzenlenen bu mükellefiyet yeni baştan ele alınmış ve bir vergi haline dönüştürülerek sistematikleştirilmiştir. Taşıma Vergisi adı verilen bu vergi belediye sınırları ve mücavir alanda umuma mahsus taşıtlar ile belli bir tarife dayanılarak yapılan taşımaları kapsamına almaktadır. Maddeye göre banliyö trenleri, otobüs, treleybüs, tramvay, minibüs, taksi, dolmuş, tünel, metro, vapur ve motor taşımaları bu vergiye tabi olacaktır.

MADDE 31. — Bu madde, Mahalli Taşıma Vergisinin mükellefini belirlemektedir. Maddeye göre bir önceki maddede yer alan taşıtları işletenler verginin mükellefi olacaklardır.

MADDE 32. — Tasarının bu maddesi, Taşıma Vergisinin matrahını tanımlamaktadır. Buna göre vergi matrahı, bilet bedeli olarak veya taşıma bedeli olarak alınan ücret olacaktır. Maddenin sonuna eklenen bir fıkra ile matraha gider vergilerinin dahil edilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 33. — Bu madde, Taşıma Vergisinin nispetinin yüzde 10 olduğunu hükme bağlamaktadır.

MADDE 34. — Tasarının bu maddesi, verginin ödenmesiyle ilgili hükümleri içermektedir. Maddede yer alan en önemli husus bilet kullanılması bakımından güçlük bulunan taşıma araçları için (minibüs, dolmuş, taksi, göl ve deniz motorları) götürü vergilemedir. Buna göre, minibüs, dolmuş ve taksiler ile göl ve deniz motorları hâsılatlarına göre bölümlere ayrılacaklar ve 73 000 lira ile 730 000 lira arasında bulunan hâsılat tutarları üzerinden yüzde 10 vergi ödeyeceklerdir.

MADDE 35. — Bu madde ile, birden fazla belediyeyi ilgilendiren taşımalarla verginin hangi belediye tarafından tahsil edileceği hükme bağlanmakta, tahsil edilen verginin dağıtım esasları ve uyumsuzluk halinde ne yapılması gerektiği kararlaştırılmaktadır.

Telefon Vergisi :

MADDE 36. — 5237 sayılı Kanunda telefon ücretlerinden belediye payı adı altında düzenlenmiş bulunan bu mükellefiyet, bu defa şehirlerarası konuşmaları da içerecek biçimde yeniden tedvin edilmiştir. Tasarının bu maddesi milletlerarası konuşmalar hariç olmak üzere bütün telefon konuşmaları ve abone ücretlerinin Telefon Vergisine tabi olduğunu hükme bağlamıştır.

MADDE 37. — Tasarının bu maddesi, Telefon Vergisinin mükellefinin telefon konuşma ve abone ücretlerini tahsil eden PTT idaresi olduğunu hükme bağlamıştır.

MADDE 38. — Bu madde ile, Telefon Vergisi matrahının telefon konuşmaları ve abone için muayyen tarifelere göre alınan ücret olduğu ve matraha Gider Vergilerinin dahil edilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 39. — Tasarının bu maddesi, Telefon Vergisinin oranını yüzde 10 olarak belirlemektedir.

MADDE 40. — Bu madde ile, Telefon Vergisinin beyanname verme zamanı ve verginin ödeme süresi belli edilmektedir.

Elektrik ve Havagazı Vergisi :

MADDE 41. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda elektrik ve havagazından belediye payı olarak düzenlenmiş bulunan bu mükellefiyet, yeniden sağlam esaslara oturtularak düzenlenmiştir. Tasarının bu maddesi, Elektrik ve Havagazı Vergisinin konusunu, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı sarf ve istihlaki olarak belirlemiştir.

MADDE 42. — Tasarının bu maddesi, elektrik ve havagazının mükellefini belli etmektedir. Maddeye göre, Elektrik ve Havagazı Vergisini, bunları sarf ve istihlak edenler ödeyeceklerdir. Ancak, elektrik veya havagazını dağıtan kuruluşlar bu verginin mükelleften alınıp ilgili belediye vergi dairesine yatırılmasından sorumlu tutulmuşlardır.

MADDE 43. — Bu madde ile, Elektrik ve Havagazı Vergisinden müstesna tutulan sarf ve istihlaklar belirtilmiştir. Buna göre, genel ve katma bütçeli idareler ile belediye ve özel idareler tarafından umuma mahsus yerlerde sarf ve istihlak edilen elektrik ile elektrik üreten müesseselerin elektrik üretimi için sarf ettikleri elektrik vergiden istisna tutulmuştur.

MADDE 44. — Tasarının bu maddesi, verginin matrahını satış bedeli olarak belirlemektedir.

MADDE 45. — Tasarının bu maddesinde, elektrik ve havagazının vergi nispetleri belirtilmektedir.

MADDE 46. — Bu madde ile, verginin beyan ve ödeme esasları belli edilmektedir. Buna göre, elektrik ve havagazı dağıtan kuruluşlar vergiyi mükelleften tahsil ederek tahsili takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar bir beyanname ile ilgili belediye vergi dairesine bildirecek ve tahsil ettiği vergiyi aynı sürede ödeyecektir.

Yangın Sigortası Vergisi :

MADDE 47. — 5237 sayılı Kanunda, yangından korunma masraflarını sigorta kumpanyalarının sigorta payı olarak tedvin edilen bu mükellefiyet, bir vergi olarak yeniden düzenlenmiş ve sistematikleştirilmiştir. Tasarının bu maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlardaki menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primlerin, Yangın Sigortası Vergisine tabi olduğu açıklanmıştır.

MADDE 48. — Bu madde, Yangın Sigortası Vergisinin mükellefinin sigorta şirketleri olduğunu belirtmektedir.

MADDE 49. — Tasarının bu maddesi, Yangın Sigortası Vergisinin matrahının, yapılan yangın sigorta muameleleri dolayısıyla alınan primler tutarı olduğunu hükme bağlamaktadır. Bu arada iptal edilen sigorta işlemleri dolayısıyla gereksiz yere vergi ödenmesi maddeye eklenen son fıkra ile önlenmiştir.

MADDE 50. — Bu madde, Yangın Sigortası Vergisinin nispetini yüzde 10 olarak belirlemektedir.

MADDE 51. — Tasarının bu maddesi, mükelleflerin vergiye tabi muamelelerini bir beyanname ile hangi tarihte bildireceklerini ve vergiyi ne zaman ödeyeceklerini çözüme kavuşturacaktır.

Hayvan Satış Vergisi :

MADDE 52. — 5237 sayılı Kanunda Hayvan Alım Satım Resmi olarak düzenlenmiş bulunan bu mükellefiyet yeniden kodifiye edilmiş, konu, mükellef, matrah ve nispetler bakımından mükemmelleştirilmiştir. Tasarının bu maddesi, büyükbaş ve küçükbaş hayvanların belediye sınırları ve mücavir alanlardaki satışlarını Hayvan Satış Vergisine tabi tutmakta, yabancı ülkelere yapılan ihracatın kapsam dışı olduğunu belirlemektedir.

MADDE 53. — Bu madde, verginin mükellefinin büyükbaş ve küçükbaş hayvanları satanlar olduğunu hükme bağlamaktadır.

MADDE 54. — Tasarının bu maddesi, Hayvan Satış Vergisinin matrahı olarak satış bedelinin esas alındığını açıklığa kavuşturmaktadır.

MADDE 55. — Bu maddede, Hayvan Satış Vergisinin satış bedeli üzerinden yüzde 1 nispetinde alınacağı belirtilmektedir.

MADDE 56. — Tasarının bu maddesi, Hayvan Satış Vergisinin niteliklerini dikkate alarak, tahakkuk ve tahsil usulü bakımından gereğini mahallin özelliklerine göre saptamak üzere belediye meclislerini yetkili kılmış bulunmaktadır.

İKİNCİ KISIM

Belediye Harçları

BİRİNCİ BÖLÜM

Temizleme ve Aydınlatma Harcı

MADDE 57. — 5237 sayılı Kanunda yer alan ve bu Kanunla, yeniden hayatiyet verilen Temizleme ve Aydınlatma Resmi harca dönüştürülmüş ve Emlak Vergisine bağlı bir mükellefiyet olarak tedvin edilmiştir. Tasarının bu maddesi, Temizleme ve Aydınlatma Harcının konusunu Emlak Vergisi mevzuuna giren bina ve arsalarla belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunanlara hasretmiştir.

MADDE 58. — Temizleme ve Aydınlatma Harcının mükellefini tespit eden bu maddeye göre Emlak Vergisi Kanunu uyarınca Emlak Vergisinin mükellefi olanlar, Temizleme ve Aydınlatma Harcının da mükellefi olacaklardır. Harç mükellefiyeti Emlak Vergisi mükellefiyeti ile başlayacak, bitmesi ile sona erecektir.

MADDE 59. — Tasarının bu maddesi ile Emlak Vergisinden daimi veya geçici olarak muaf tutulan bina ve arsalar, Temizleme ve Aydınlatma Harcından da muaf tutulmuşlardır.

MADDE 60. — Temizleme ve Aydınlatma Harcının matrahını belirleyen bu maddeye göre, harcın matrahı, tahakkuk ettirilen Emlak Vergisi miktarıdır. Ancak, tasarrufu kısıtlanmış bina ve arsalarda matrah olarak tahsil gerekli bulunan % 10 oranındaki Emlak Vergisi esas alınmıştır.

MADDE 61. — Tasarının bu maddesi, Temizleme ve Aydınlatma Harcının nispetini, tarh ve tahakkuk ettirilen Emlak Vergisinin % 20'si olarak tespit etmiştir.

MADDE 62. — Bu madde ile, Temizleme ve Aydınlatma Harcının Emlak Vergisi ile birlikte tarh, tahakkuk ve tahsil edileceği hükme bağlanmıştır. Bu şekilde, harcın vergileme konularında herhangi bir pürüzle karşılaşılması olasılığı bertaraf edilmiştir.

MADDE 63. — Tasarının bu maddesi, Temizleme ve Aydınlatma Harcının Maliye Vergi Dairelerince tahsil edileceğini ve faaliyet bölgesi içindeki belediyeler arasında nüfus esasına göre dağıtılacağını hükme bağlamaktadır. Maddenin sonuna eklenen fıkra ile harcın belediyelere intikal zamanı belirlenmekte ve ayrıca harcı zamanında ödemeyen vergi dairesi müdürleri için sorumluluk getirilmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İşgal Harcı

MADDE 64. — 5237 sayılı Kanunda Yol İşgal Resmi olarak düzenlenmiş bulunan bu mükellefiyet, İşgal Harcı olarak yeniden ve genişletilerek tedvin edilmiştir. Verginin konusunu belirleyen bu maddeye göre, belediye sınırları içindeki yerlerin, deniz, göl ve nehirlerin işgali harca tabi tutulmuştur.

MADDE 65. — Tasarının bu maddesi, harcın mükellefini, işgali harca tabi yerleri işgal edenler olarak belirlemiştir.

MADDE 66. — Bu madde ile, İşgal Harcından istisna edilen kara ve deniz taşıtları işgalleri belirlenmiştir. Türkiye Cumhuriyetinin harp gemilerinin yanı sıra Türkiye'yi resmen ziyaret eden yabancı ülke harp ve yardımcı gemilerinin işgalleri de vergiden istisna edilmiştir.

MADDE 67. — İşgal Harcının matrahını belirleyen bu maddeye göre, İşgal Harcı, işgal edilen yerin alanı, taşıt adedi veya aracın rüsum tonilatosu üzerinden alınacaktır.

MADDE 68. — Tasarının bu maddesi alana, taşıt adedine ve rüsum tonilatoya bağlı olarak alınacak harç tarifelerinin en az ve en çok miktarlarını ihtiva etmektedir.

MADDE 69. — Tasarının bu maddesi, harcın ödenmesinin işgal şekillerine göre hükme bağlamaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı

MADDE 70. — Tasarının bu maddesi, hafta tatili ve resmi tatil günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı olan işyerlerine ruhsat verilmesinin harç konusuna girdiğini hükme bağlamıştır.

MADDE 71. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefini belli eden bu maddede göre, kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzel kişiler harcı ödemekle yükümlü olacaklardır.

MADDE 72. — Tasarının bu maddesine göre, Çalışma Ruhsatı Harcı, işin mahiyetine göre yılda 1 200 liradan az, 24 000 liradan çok olamayacaktır.

MADDE 73. — Tasarının bu maddesine göre, mezkûr harcın mükellefiyet dönemi çalışma izninin kullanılacağı takvim yılı olarak belirlenmiş ve yıl içinde mükellefiyete girilmesi veya işin terkedilmesi hallerinde mükellefiyet döneminin ne olacağı belli edilmiştir. Maddeye eklenen son fıkra ile harcın, makbuz karşılığı ruhsat verilmesi sırasında tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 74. — Bu madde ile, adi ortaklıklarda harcın ortaklık adına, ortakların birinden alınacağı belirtilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaynak Suları Harcı

MADDE 75. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Kaynak Sularından Alınacak Resim olarak düzenlenmiş bulunan bu mükellefiyet, Kaynak Suları Harcı olarak yeniden tedvin edilmiştir. Harcın konusunu belli eden bu maddede göre, özel kaplara doldurularak satılacak olan kaynak sularının belediyelerce denetlenmesi ve kaplara özel işaret konulması harca tabi tutulmuştur.

MADDE 76. — Tasarının bu maddesine göre, Kaynak Suları Harcının mükellefi bu suları özel işaretli kaplara doldurup satanlar olarak belirlenmiştir.

MADDE 77. — Bu madde; Kaynak Suları Harcını kaynak sularının doldurulduğu kapların hacimlerine göre en az ve en çok hadlerini belirlemek suretiyle tarifeye bağlamaktadır.

MADDE 78. — Tasarının bu maddesi, Kaynak Suları Harcının, suların kaplara doldurulmasını müteakip, kaplar üzerine özel işaret konulması sırasında tahsil edileceğini hükme bağlamaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tellallık Harcı

MADDE 79. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda, tellallık resmi olarak yer alan bu mükellefiyetin kapsamı biraz daraltılmış ve belediyenin sunmuş bulunduğu bir hizmetin karşılığı olması ilkesine dayanılarak harca dönüştürülmüştür. Tasarının bu maddesine göre, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelere ait yerlerde veya belediye tellalı bulundurulmayan sair yerlerde menkul ve gayrimenkul mallarla, mahsullerin satışı Tellallık Harcına tabi tutulmuştur.

MADDE 80. — Tasarının bu maddesi, Tellallık Harcının mükellefini mal ve mahsul satan gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlanmıştır.

MADDE 81. — Bu madde ile, Tellallık Harcının, matrahı harç konusuna giren satışların gayri sâfi tutarı olarak belirlenmiştir.

MADDE 82. — Bu maddede göre, Tellallık Harcının nispeti yüzde 2 olarak hükme bağlanmıştır.

MADDE 83. — Bu madde ile, Tellallık Harcının belediyelerce görevlendirilmiş yetkililer tarafından makbuz karşılığı tahsil olunacağı kararlaştırılmıştır.

ALTINCI BÖLÜM

Hayvan Muayene ve Kesim Harcı

MADDE 84. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunundaki Hayvan Kesim Ücreti ve Resmi yerine kaim olmak üzere düzenlenen bu harcın konusu, belediyelerce tesis edilen mezbaha ve kanaralarda hayvan muayene ve kesimidir. Belediye sınırları ve mücavir alan dışında kesilmiş olup da belediye sınırı içinde satışa sunulacak etlerin sağlık bakımından muayenesi de bu harca tabi tutulacaktır.

MADDE 85. — Hayvan Muayene ve Kesim Harcının mükellefi, bu madde ile hayvan sahipleri olarak belirlenmiştir.

MADDE 86. — Tasarının bu maddesi, muayene ve kesim harcının tarifesini en az ve en çok miktarlar arasında belirlemektedir.

MADDE 87. — Bu madde, harcın makbuz mukabili peşin olarak tahsil edileceğini hükme bağlamaktadır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ölçü ve Tartı Aletleri Harcı

MADDE 88. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda, ölçü ve tartı aletlerinden alınacak muayene ve Damga Resmi adı altında düzenlenmiş bulunan bu mükellefiyet, Tasarıya Ölçü ve Tartı Aletleri Harcı olarak dahil edilmiş ve yeniden tedvin edilmiştir. Harcın konusunu belirleyen bu madde, ölçü ve tartı alet ve vasıtalarının belediyelerce damgalanmasını harca tabi tutmuştur.

MADDE 89. — Bu madde, ölçü ve tartı alet ve vasıtalarının damgalanması karşılığında alınacak harcın tarifesini belli etmektedir.

MADDE 90. — Tasarının bu maddesi, Ölçü ve Tartı Aletleri Harcının, damgalanma sırasında tahsil olunacağını hükme bağlamaktadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Harçlar

MADDE 91. — Tasarının bu maddesi, Kayıt ve Suret Harcı adı altında belediyelere bağlı müesseselerden istenecek her türlü kayıt, harita plan ve kroki suretlerini harca tabi tutmaktadır. Bu harcın hesaplanmasında sahifeye bağlı suretlerde sahife adedi, sahifeye bağlı olmayan suretlerde ise normal bir daktilo sahifesinin alanı esas alınarak, bulunacak itibari sahife miktarı esas alınacaktır.

MADDE 92. — Bu madde ile, İmarla İlgili Harçlar düzenlenmiştir. İmar mevzuatı gereğince verilecek İfraz ve Tevhit, Temel Vizesi, Yapı Kullanma izni harca tabi tutulmuştur. Ancak 7269 sayılı Kanun uyarınca yapılan yapı ve tesisler bu harca tabi tutulmamıştır. Ancak yapım ve yıkım artışı malzemelerin ve toprak kazısının belediyelerce gösterilen yere taşınması, Taşıma Harcına tabi tutulmuştur.

MADDE 93. — Tasarının bu maddesi, kanunen istihsalı mecburi veya ihtiyari olan ve belediyeler veya bunlara bağlı müesseselerce düzenlenerek ilgisine verilecek raporları, ruhsatları ve muayene sonuçlarını gösterir belgelere Muayene, Ruhsat ve Rapor Harcına tabi tutmuştur.

MADDE 94. — Özel mevzuatı gereğince belediyelerden sağlık belgesi almak mecburiyeti olanlara verilecek belgeler Sağlık Belgesi Harcına tabi kılınmıştır.

MADDE 95. — Tasarının bu maddesi, Kayıt ve Suret, Muayene, Ruhsat ve Rapor Harçları ile Sağlık Belgesi ve İmarla İlgili Harçların tarifesini belli etmektedir.

MADDE 96. — Tasarının bu maddesi, çeşitli harçların ödenme şeklini hükme bağlamaktadır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Harcamalara Katılma Payları

MADDE 97. — Yol Harcamalarına Katılma Payını düzenleyen bu madde, muhteva itibarıyla 5237 sayılı Kanundaki esasları ihtiva etmektedir, yapılan değişiklik maddenin yeniden ve daha sistematik düzenlenmesi olmuştur.

MADDE 98. — Bu madde ile, Kanalizasyon Harçlarına Katılma Payı düzenlenmiştir. 5237 sayılı Kanundaki esaslara bağlı kalmıştır. Maddeye göre, kanalizasyon tesisi yapılması halinde, tesisten faydalanan gayrimenkul sahiplerinden pay alınacaktır.

MADDE 99. — Tasarının bu maddesi, beldeye su tesisi yapılması halinde dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkul sahiplerinden su tesislerine katılma payı alınmasını öngörmektedir.

MADDE 100. — Yukarıdaki üç maddede belirtilen payların hesaplanma usulü bu madde ile belli edilmektedir. Buna göre, bu hizmetler dolayısıyla belediyenin yaptığı giderlerden özel devlet yardımları, karşılıksız fonlar, bağış ve yardımlara ve istimlak bedelleri indirilecek, kalan miktarın 1/3 ü Harcamalara Katılma Payı olarak işleme tabi tutulacaktır. Ancak hizmet giderleri Bayındırlık Bakanlığı birim fiyatlarına göre hesaplanacak tutarları hiç bir şekilde aşamayacaktır.

MADDE 101. — Tasarının bu maddesi, payların tahakkuk şeklini göstermektedir. Maddeye göre, Katılma Payları ilgili gayrimenkul sahipleri arasında gayrimenkullerin vergi değerleri esas alınarak dağıtılacaktır. İbadet yerleri için herhangi bir tahakkuk yapılmayacaktır.

MADDE 102. — Bu madde, Harcamalara Katılma Paylarının tahakkuk zamanını açıklığa kavuşturmaktadır. Buna göre halkın istifadesine sunulmadan harcamalara katılma payı tahakkuku yapılmayacaktır.

MADDE 103. — Harcamalara Katılma Paylarının ilanı ve mükelleflere duyurulması tasarının bu maddesi ile açıklığa kavuşturulmuştur. Buna göre, paylar cetvel halinde belediyelerce ilan yerlerinde ilan edilecek, ayrıca teker teker mükelleflere tebliğ olunacaktır.

MADDE 104. — Tasarının bu maddesi, Harcamalara Katılma Paylarının tahsil şeklini belirlemektedir. Maddeye göre, katılma payları mükelleflere tebliğ tarihini takip eden bütçe yılından itibaren 4 yılda 4 eşit taksitte tahsil olunacaktır. Bu arada katılma payları ödenmeden gayrimenkullerin devir ve ferağına izin verilmeyeceği tasrih edilmektedir.

MADDE 105. — Bu madde ile, Harcamalara Katılma Paylarının uygulanmasına ilişkin usul ve esasların İçişleri, Maliye ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca düzenlenecek bir yönetmelikle açıklığa kavuşturulacağı hüküm altına alınmaktadır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

MADDE 106. — Tasarının bu maddesi, belediyelerin nüfus ve vergi ödeme güçlerine göre beş gruba ayrılmasını ve bu işin İçişleri Bakanlığınca yapılmasını hükme bağlamaktadır.

MADDE 107. — Bu madde, tasarıda yer alan vergi ve harçların en az ve en çok miktarları arasında uygulanması gereken tarifelerinin, belediye grupları itibariyle Bakanlar Kurulunca kararlaştırılacağını belli etmektedir.

MADDE 108. — Belediyelerin tasarıda yer alan Harç ve Katılma Payları dışında ifa ettikleri her türlü hizmet için, belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkili oldukları, bu madde ile belli edilmektedir.

MADDE 109. — Bu madde ile, Belediye Gelirleri Kanununun uygulanması sırasında aksine hüküm bulunmayan hallerde, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümlerinin uygulanacağı belirtilmektedir.

MADDE 110. — Harçların ödenmesine ilişkin müeyyideleri belirten bu madde, harç peşin alınmadıkça harca konulan işlemin yapılmayacağını, gerekli harcı tahsil etmeden iş yapan görevlilerin harcın ödenmesinden mükelleflerle birlikte sorumlu olacağını hükme bağlamaktadır.

MADDE 111. — Bu madde, karşılıklı olma şartıyla Türkiye’de bulunan diplomatların ve yabancı devlet uyruğundaki diğer elçilik ve konsolosluk memurları ile uluslararası kuruluş ve bu kuruluşların yabancı devlet uyruğundaki memurlarının kanun kapsamı dışında olduğunu belirlemektedir.

MADDE 112. — Tasarının bu maddesi, gayrimenkullerin sahibi olarak kimin muhatap alınması gerektiğini açıklığa kavuşturmaktadır.

MADDE 113. — Bu madde, belediye nüfusu olarak belirtilen nüfus miktarının son nüfus sayımı sonuçlarına göre tespit ve ilan edilen nüfusu ifade ettiğini hükme bağlamaktadır.

MADDE 114. — Tasarının bu maddesi, özel kanunları gereğince belediyelere verilen payların, haciz konusu yapılmayacağını öngörmektedir. Ancak belediyelerle, belediyelere bağlı olmak üzere özel kanunlarla kurulmuş müesseselerin vergi borçlarının, Emekli Sandığı kesenek borçlarının ve Türkiye Elektrik Kurumuna olan elektrik borçlarının haciz konusu yapılabileceğini hükme bağlamaktadır.

MADDE 115. — Tasarının bu maddesi, Belediye Gelirleri Kanununun uygulanması bakımından vergi inceleme yetkisinin, vergi dairesi müdürü sıfat ve yetkisinin ve mahallin en büyük mal memuruna verilmiş görev ve yetkilerin kimler tarafından kullanılabileceğini açıklığa kavuşturmaktadır.

MADDE 116. — Bu madde, 4109 sayılı Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkındaki Kanunun dördüncü maddesinin (A) fıkrası ile belediye meclislerine verilmiş zam yetkisinin, bu Kanunun İşyeri ve Meslek Vergisi ile ilgili olarak kullanılabileceğini hükme bağlamaktadır. 5237 sayılı Kanunda, küçük ve verimsiz bazı mükellefiyetler için verilmiş bulunan zam yetkisinin bu tasarı ile gelir sağlayıcı ve uygulama kolaylığı bulunan İşyeri ve Meslek Vergisi ile sınırlandırılması isabetli bulunmaktadır.

MADDE 117. — Tasarının bu maddesi, bu tasarı ile mücavir alanlarda uygulanması öngörülen İşyeri ve Meslek, İlan ve Reklam, Eğlence, Taşıma, Elektrik ve Havagazı, Yangın Sigortası ve Hayvan Satış Vergileri ile Temizleme ve Aydınlatma Harcının uygulanabilmesi için belediye hizmetlerinin mücavir alanlara götürülmesinin şart olduğunu hükme bağlamaktadır. Bu hükmün uygulanabilmesi için mücavir alana götürülmesi gerekli bulunan hizmetlerin kapsam ve niteliği İçişleri Bakanlığınca tayin ve tespit edilecektir.

MADDE 118. — Tasarının bu maddesi, kaldırılan hükümleri düzenlemektedir.

MADDE 119. — Bu madde ile, Kanun Tasarısına üç geçici madde eklenmektedir. Geçici maddelerden birincisi geçmiş dönemlere ilişkin olarak 5237 sayılı Kanunun uygulanacağını, ikinci

cisi, İşyeri ve Meslek Vergisinin yürürlüğe girmesini müteakip yapılacak beyanların şekil ve zamanını, üçüncüsü ise, Kanunun yürürlüğünü takibeden ilk takvim yılında ve harç tarifelerinde yazılı en az harç miktarlarının uygulanacağına ilişkindir.

MADDE 120. — Bu madde, Kanunun yürürlük maddesidir.

MADDE 121. — Bu madde, Kanunun Bakanlar Kurulunca yürütüleceğini hükme bağlamaktadır.

İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU

Milli Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No.: 1/105

Karar No.: 41

7 Mayıs 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Belediye Gelirleri Kanun Tasarısı, ilgili Bakanlık ve Belediye temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzca incelenip görüşülmüştür.

Kanun Tasarısının görüşülmesinde; çeşitli kurum ve kuruluş temsilcileri ile bu Kanun tasarısında adı geçen vergi, harç ve harcamalara katılma paylarına muhatap olan Ankara sâkinlerinden birer mükellef, (şoför, pazarcı, sinemacı, eğlence yeri sahibi vb. gibiler) Komisyonca dinlenmiş ve görüşleri tespit edilmiştir.

Geniş bir platformda uzun süren görüşmeler neticesinde; gerekçede de açıkça ifade olunduğu veçhile, demokratik siyasi düzenimizin temel müesseselerinden olan ve belde sâkinlerinin günlük hayatında her an karşı karşıya geldikleri ve aynı zamanda idarenin, vatandaşa en yakın ünitesi olan belediyelerimizin, içinde bulundukları mali sıkıntıları bertaraf etmek suretiyle güçlü hale getirilmelerinin gereği bir kez daha vurgulanmıştır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde; yeni vergi düzenlemeleri ile eski senelere nazaran daha fazla vergi verecek olan bir kısım mükellefe (şoför, küçük esnaf, ticarethane sahipleri vb. gibiler) bu Kanun tasarısında öngörülen belediye vergi ve harçları ile daha fazla yük yüklendiği gözönünde tutularak bazı vergi ve harç tarifelerinin indirilmesi bazılarının da kaldırılması hususu üzerinde durulmuş ve Komisyonca benimsenmiştir.

Tasarının 1 ilâ 10 ncu maddelerinde yer alan “İşyeri ve Meslek Vergisi”; kapsamı içine “Taşıma Vergisi” mükellefleri de dahil edilerek Meslek Vergisi adıyla 1 ilâ 12 nci maddeler de yeniden düzenlenmiştir. Tasarının 52 ilâ 56 ncı maddelerinde hükme bağlanan “Hayvan Satış Vergisi”, hayvan yetiştiricilerinin korunması amacıyla Tasarı metninden çıkarılmış ve böylece Belediye Vergi adedi 9’dan 7’ye indirilmiştir.

Tasarıda Belediye vergi ve harçlarının Belediye Vergi Dairelerine ödenmesinin veya bu dairelerce tahsil edilmesinin hükme bağlanması, birkaç büyük belediye hariç vergi dairesi bulunmayan diğer küçük belediyelere yeni bir külfet yükleyeceği kanaatine varılmış ve bugünkü durumun muhafazası için tasarının ilgili maddelerinde gerekli düzeltmelerin yapılması oybirliğiyle uygun mütalaa edilmiştir.

Komisyonca aynen benimsenen tasarının harcamalara katılma payları ile ilgili maddelerinin incelenmesinde; belde sâkinlerinin sadece belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde kalan kanalizasyon ve su tesisleri masraflarına katılmasının gerekli olduğu hususunun bu raporda belirtilmesi uygun görülmüştür.

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda belirtilen bir kısım harç ve gelirlere özel kanunlar muvacehesinde eklenen sosyal amaçlı yardım payları (4109 sayılı Kanun gereğince Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım, Verem Savaş Derneğine yardım vb. gibi) yeni tasarıda kaldırılmıştır. Bunun yerine geçmek ve belediyelerin öncelikle asker ailelerinden muhtaç olanlara ve bölgesel özelliklere göre Verem Savaş, Sıtma Savaş, Kanseri Mücadele gibi dernek ve kuruluşlara yardım sağlamak üzere bu Tasarının 116 ncı maddesi 104 ncü madde olarak yeniden düzenlenmiş ve belediyelere ait öz gelirlerin en az % 1'inin pay olarak ayrılması Komisyon Başkanlığınca uygun mütalaa edilmiştir.

Vergiler, Harçlar ve Harcamalara Katılma Payları olmak üzere üç temel esastan hareket edilerek köklü ve sistemli şekilde hazırlanmış bulunan Belediye Gelirleri Kanun Tasarısını yukarıda açıklanan hususlar dışında olumlu karşılayan Komisyonumuz maddelerin görüşülmesine geçmiştir. Değiştirilen maddelerin değiştiriliş nedenleri sıra ile aşağıda özet olarak arz edilmiştir.

MADDE 1. — 1 nci maddede Meslek Vergisinin konusu belirtilmiştir. Genel gerekçede de açıklandığı gibi Taşıma Vergisi metinden çıkarıldığından, motorlu taşıtlarla ticari amaçlı yük ve yolcu taşımacılığı yapmak, bu verginin konusuna dahil edilmiştir.

MADDE 2. — Meslek Vergisinin mükellefleri bu maddede açıklanmıştır. Sabit bir işyerinde ticari, sınai ve serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişilerle, adlarına ticari amaçla çalışan araç kayıtlı bulunan kişiler bu verginin mükellefi sayılmışlardır.

MADDE 3. — Meslek Vergisinden muafıklar bu maddede hükme bağlanmıştır. İl Özel İdareleri, belediyeler, köyler ve bunların kuracakları birlikler, gelir vergisinden muaf esnaf ve kurumlar vergisinden muaf kurumlar, kamu hizmeti niteliği ağır basan Posta-Telgraf-Telefon ve TC Devlet Demiryolları İşletmeleri bu vergiden muaf tutulmuşlardır.

MADDE 4. — Bu madde ile verginin tarifi üç ayrı şekilde düzenlenmiştir. I sayılı tarifiede 1 nci ve 2 nci sınıf tüccarlar (Kurumlar dahil) ile gerçek usulde vergilendirilen serbest meslek erbabının, II sayılı tarifiede I sayılı tarife dışında kalan ticari kazanç ve serbest meslek erbabının ve III sayılı tarifiede motorlu taşıt aracı sahiplerinin ödeyecekleri (en az ve en çok) vergi miktarları gösterilmiştir. Göl, nehir ve deniz motoru taşıtlarının tarifinin Ulaştırma Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca yapılacağı da maddenin son fıkrasında hükme bağlanmıştır.

MADDE 5. — Bu madde Meslek Vergisinin tarh yeri ile ilgilidir. Tarh yeri işyerinin ya da motorlu taşıtın faaliyette bulunduğu yer belediyesi olarak kabul edilmiştir. Birden fazla belediyeyi ilgilendiren yük ve yolcu taşımalarında ise gerçek kişilerde çalışma ruhsatı veren, tüzel kişilerde ise iş merkezinin bulunduğu yer belediyesi tarh yeri olacaktır.

MADDE 6. — Bu madde ile vergilendirme döneminin geçmiş takvim yılı olduğu hükme bağlanmıştır.

MADDE 7. — Meslek Vergisinin tarh zamanının takvim yılının ilk ayı olduğu ve toplu olarak tarh ve tahakkuk edileceği bu madde ile hükme bağlanmıştır. Vergi miktarının, mükellefiyetin veya belediyenin değişmesi halinde ihbarname esası uygulanacaktır.

MADDE 8. — Bu madde ile Meslek Vergisinin tarhiyat bakımından muhatabı belirlenmiştir. Tarhiyatı esas itibarıyla mükellef adına yapılacaktır. Kollektif ve adi komandit ortaklıklar ile adi ortaklıklarda, aynı işyerinde ortak olmaksızın çalışanlarda, işyerinin küçükler ve kısıtlılar adına kayıtlı olması halinde tarhiyatın kimler adına yapılacağı ayrıca açıklanmıştır.

MADDE 9. — Bu maddede Meslek Vergisinin Mart ve Eylül aylarında iki eşit taksitte ödeneceği, mükellefiyete girilmesi veya çıkılması hallerinde ne şekilde hareket edileceği belirlenmiştir.

MADDE 10. — Vergi miktarını etkileyen değişikliklerin bu değişikliği takip eden takvim yılı başından itibaren nazara alınacağı bu madde ile hükme bağlanmıştır.

MADDE 11. — Bu maddede verginin ne şekilde hesaplanacağı açıklanmıştır. Her işyeri ve motorlu taşıt aracı için ayrı vergi hesaplanacağı kabul edilmiş, mükelleflerden mükerrer vergi alınması önlenmiştir.

MADDE 12. — Meslek Vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsili yönünden yeterli imkânı bulunmayan belediyeler yerine Maliye Vergi Dairelerinin bu işlemleri yapması 12 nci maddede düzenlenmiştir.

MADDE 13. — İlan ve Reklam Vergisinin konusunu düzenleyen tasarının 11 nci maddesi 13 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 14. — İlan ve Reklam Vergisinin mükellef ve sorumlusunu gösteren tasarının 12 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları birleştirilmiş, son fıkrada yer alan “Maktu tarifeye tabi...” ibaresi gereksiz görülerek metinden çıkarılmış ve madde bu değişik şekliyle 14 ncü madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 15. — İlan ve Reklam Vergisinden istisnalar tasarının 13 ncü maddesinde, muaf-
lıklar ise 14 ncü maddesinde düzenlenmiştir. Her iki maddenin bu şekilleriyle birbirinin içine gir-
diği tespit edilmiş ve kavram kargaşalığına meydan vermemek amacıyla iki madde birleştirilmiş
ve 15 nci madde olarak benimsenmiştir. Nisbi tarifeye tabi ilan ve reklamlar vergi kapsamı dışı-
na çıkarıldığından bu madde yeniden düzenlenmiştir. Posta-Telgraf-Telefon İşletmesi ve TC
Devlet Demiryolları İşletmeleri kamu hizmeti gören kuruluşlar olmaları nedeniyle muaflıklar
arasına alınmıştır.

İşyerlerinin içine ve dışına asılan ve iş sahibinin kimliği ile işin mahiyetini gösteren 1/2 m²
den küçük ışıksız levhaların bir işyeri açmak ve meslek icra etmenin tabii sonucu olduğu, ayrıca
işyeri ve meslek vergisi ile aynı mahiyette bulunduğu ve mükerrer bir vergi şeklinde gözüktüğü
düşüncesi ile istisnalar içine alınması uygun görülmüştür. Tasarının 15 nci maddesi metinden çı-
karılmıştır.

MADDE 16. — İlan ve Reklam Vergisinin tarife ve nispeti tasarının 16 ncı maddesinde yer
almaktadır. 1 nci bentte yapılan değişiklikle yalnız çalışılan yerlere değil, çeşitli yerlere asılan ve
takılan bütün ilan ve reklamların vergi kapsamına dahil olduğu hükme bağlanmıştır. Yayımla-
rıyla yapılan ilan ve reklamlar, sinema, tiyatro, hipodrom, stadyum gibi yerlere sesle ve
görüntü ile yapılan ilanlar ile belediye hoparlör ve tellallarıyla yapılan ilan ve reklamlardan alın-
acak nispi vergiyi gösteren tarife bu faaliyetlerin mahiyeti dolayısıyla metinden çıkarılmıştır.
Nispi vergi tarifesi metinden çıkarıldığından madde metninde tarifelerin “maktu” olduğunun be-
lirtilmesine de gerek kalmamıştır.

MADDE 17. — Verginin tarhı ve ödenmesini gösteren tasarının 17 nci maddesi, verginin
nispet ve tarifelerinde yapılan değişiklikle uyum sağlayacak şekilde değiştirilerek benimsenmiştir.

MADDE 18. — Levhalardan İlan ve Reklam Vergisi alınmasına ilişkin tasarının 18 nci mad-
desi mükerrerliğe meydan vermemek için metinden çıkarılmıştır.

Eğlence Vergisinin konusuna ilişkin 19 ncü madde, atıf yaptığı madde numarası düzeltilen-
rek 18 nci maddede hükme bağlanmıştır.

MADDE 19. — Eğlence Vergisinin mükellefini gösteren tasarının 20 nci maddesi 19 ncü
madde olarak benimsenmiştir. Maddede yapılan değişiklikle hizmet işletmeleri nitelikleri dolay-
ısıyla Eğlence Vergisinin kapsamı dışına çıkarılmıştır.

MADDE 20. — Eğlence Vergisinden istisnaları gösteren tasarının 21 nci maddesi 20 nci
madde olarak düzenlenmiştir. Maddenin; 2 nci bendinde yer alan “veya bu idarelerin desteği
ile” ibaresi uygulamada kötü yorumlanabileceği düşünülerek, 3 ncü bendinde bahsi geçen siyasi
partiler tarafından tertiplenen eğlencelerin istisna edilmesi gereksiz görülerek, 4 ncü bendinde

yer alan oyunlar ve konserler esas itibariyle eğlence mahiyetinde olduklarından metinden çıkarılmışlardır.

3 ncü bentte yapılan ilave ile askeri gazinolar ve askeri dinlenme tesislerinde tertiplenen eğlenceler istisnalar kapsamına alınmıştır.

MADDE 21. — Tasarının 22 nci maddesinde hükme bağlanan verginin matrahı 21 nci madde olarak benimsenmiştir. Maddenin ikinci bendi gereksiz görülerek metinden çıkarılmıştır.

MADDE 22. — Eğlence Vergisinin nispeti tasarının 23 ncü maddesi Komisyonumuzun teklif ettiği metinde ise 22 nci maddede gösterilmiştir. Komisyonumuz yerli film yapımını korumak ve teşvik etmek maksadı ile yerli film göstermelerinden alınacak vergi nispetini % 25'den % 20'ye indirmiş; biletle girilmeyen yerlerden vergi alınmasına ilişkin II nci bendi, bu yerler meslek vergisi kapsamına girdiği için mükerrerliğe düşmemek amacıyla metinden çıkarmış; müşterek bahislerden alınacak vergi nispetini ise % 20'den % 25'e yükseltmiştir.

MADDE 23. — Verginin ödenmesine ilişkin tasarının 24 ncü maddesi, bu vergi ile ilgili maddelerde yapılan değişikliklerle uyum sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiş; son fıkra, belediyelerin yapacakları sosyal amaçlı yardımların bir maddede toplanmasının daha uygun olacağı düşünelerek metinden çıkarılmış ve bu madde 23 ncü madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 24. — Akaryakıt Tüketim Vergisinin konusunu düzenleyen tasarının 25 nci maddesi; dağıtım şirketlerinin çokluğu, rafinerilerden dağıtım şirketlerinin depolarına giderken malın % 2 fire verdiği ve bu firenin bu düzenleme ile vergi dışı kaldığı, kontrolün zorluğu hususları gözönünde tutularak, değiştirilmiş ve 24 ncü madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 25. — Türkiye Elektrik Kurumu ile Çukurova Elektrik AO'nun elektrik üretimleri için kullandıkları akaryakıt için Akaryakıt Tüketim Vergisi ödemelerinin elektrik maliyet fiyatlarını artıracığı ve bunun sonucu olarak genel fiyat artışı eğilimi hızlandıracağı Komisyonumuzca gözönünde tutulmuş, bu kuruluşların elektrik üretiminde kullandıkları akaryakıtın vergi dışında tutulması için yeni bir madde düzenlenmiş ve 25 nci madde olarak tasarıya eklenmiştir.

MADDE 26. — 24 üncü maddede yapılan değişikliğe uygun olarak bu maddedeki "dağıtım" ibaresi metinden çıkarılmış "ithalatı gerçekleştiren kuruluşlar" madde kapsamına alınmıştır.

MADDE 27. — Tasarının 27 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 28. — Bu maddede de yapılan değişikliğe uygun düzenlemeler yapılmıştır.

MADDE 29. — Bu madde, İller Bankasında biriken Akaryakıt Tüketim Vergisinin son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre ve süratle dağıtılmasını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 30. — Tasarının 30 ilâ 35 nci maddelerinde Taşıma Vergisi hükme bağlanmaktadır. Komisyonumuz yaptığı değişikliklerle bu vergiyi Meslek Vergisi kapsamı içinde düzenlediğinden mükerrer vergilendirmeye meydan vermemek amacıyla Taşıma Vergisi tasarı metninden bütünüyle çıkarılmıştır.

Tasarının 36 ilâ 40 ncı maddesinde yeralan Telefon Vergisi Haberleşme Vergisi adı altında düzenlenmiştir.

Verginin konusu genişletilerek teleks, faksimile ve data ücretleri de kapsam dahiline alınmıştır.

MADDE 31. — Bu maddede Haberleşme Vergisi mükellefinin Posta Telgraf Telefon İdaresi olduğu hükme bağlanmıştır.

MADDE 32. — Haberleşme Vergisinin matrahını gösteren bu maddede, tesis, devir ve nakil ücretlerinin matraha dahil olmadığı da belirtilmiştir.

MADDE 33. — Haberleşme Vergisinin nispeti % 6 olarak belirlenmiştir. Genel ve Katma Bütçeli kurumlarla İl Özel İdare ve Belediyelere ve bunların kurdukları birliklere ait teleks, faksimile ve data ücretleri vergi kapsamı dışında bırakılmıştır.

MADDE 34. — Haberleşme Vergisinin beyan ve ödeme esası bu madde ile hükme bağlanmıştır.

MADDE 35. — Elektrik ve Havagazı vergisinin konusunu düzenleyen tasarının 41 nci maddesinin başlığı vergi tüketim değeri üzerinden alınacağı için düzeltilmiş, "Sarf ve İstihlakı" ibaresi "Tüketim" şeklinde değiştirilmiş ve bu şekliyle 35 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 36. — Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin mükellef ve sorumlusunu belirleyen tasarının 42 nci maddesinde, 5 ve 6 ncı maddelerde yapılan değişikliklere uygun olarak "Sarf ve istihlak edenler" ibaresi "tüketenler" olarak ve "Belediye Vergi Dairesi" ibaresi "belediyeye" olarak değiştirilmiş ve madde numarası 36 olarak teselsül ettirilmiştir.

MADDE 37. — Elektrik Tüketim ve Havagazı Vergisinden istisnaları belirleyen tasarının 43 ncü maddesi 37 nci madde olarak düzenlenmiş ve kamu idarelerine, vakıflara ait hastaneler ile düşkünleri koruma müesseseleri özel mahiyetleri dolayısıyla; milletlerarası panayır, sergi ve fuarlar da tüketilen elektrikte bu gibi faaliyetleri teşvik etmek gayesi ile istisnalara dahil edilmiş; genel ve katma bütçeli idareleri tasarrufa yöneltmek amacıyla, umuma mahsus yerlerde tüketilen elektrik ise zaten kapsam dışı olduğundan maddeden çıkarılmıştır.

MADDE 38. — 38 nci madde olarak düzenlenen Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin matrahını belirleyen tasarının 44 ncü maddesindeki "Sarf ve istihlak edilen" ibaresi "tüketilen" olarak değiştirilmiş matraha gider vergilerinin dahil edilmemesi uygun bulunmuştur.

MADDE 39. — Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin nispeti tasarının 45, Komisyonumuzun teklif ettiği metnin 39 ncü maddesinde düzenlenmiştir. İmal, istihsal, kamu taşımacılığı, posta telgraf telefon işletmesinde tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden % 2,5, diğer yerlerde tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden % 5 nispetinde Elektrik Tüketim Vergisi alınması uygun görülmüş, havagazı tüketim bedelinin % 5'i Havagazı Tüketim Vergisi olarak benimsenmiştir. Böylece üretim ve haberleşme hizmetlerinde kullanılan elektrik daha düşük nispette vergilendirilmiştir.

MADDE 40. — Tasarının beyan ve ödemeye ilişkin 46 ncı maddesi 40 ncı madde olarak düzenlenmiş "Belediye Vergi Dairesi" ibaresi "Belediye" olarak değiştirilmiş, elektrik ve havagazı işleri kendi bünyesi içinde olan Belediyelerin bu hükmün dışında bırakılması uygun bulunmuştur.

MADDE 41. — Tasarının 47 nci maddesi 41 nci madde olarak benimsenmiş ve metinde yer alan "alanlardaki" ibaresinin "içindeki" olarak değiştirilmesi uygun görülmüştür.

MADDE 42. — Tasarının 48 nci maddesi 42 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 43. — Tasarının 49 ncü maddesi 43 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 44. — Tasarının 50 nci maddesi 44 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 45. — Beyan ve ödemeye ilişkin tasarının 51 nci maddesinde yer alan "Belediye Vergi Dairesi" ibaresi "Belediye" olarak değiştirilmiş; 2 nci, fıkra ödemeye esas beyannamelerin şekil ve muhtevasının tayin ve tespitinin sürüncemede kalmasını önlemek amacıyla "Maliye ve Ticaret Bakanlıklarının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca" şeklinde 45 nci madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 46. — Temizleme ve Aydınlatma Harcının konusunu düzenleyen tasarının 57 nci maddesi 46 ncı madde olarak benimsenmiş, ancak maddede yer alan "arsalarda" kelimesi anlamı tamamlamak amacıyla "arsalardan" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 47. — Temizleme ve Aydınlatma Harcının mükellefini belirleyen tasarrın 58 nci maddesi ifade yönünden düzeltilmiş ve 47 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 48. — Temizleme ve Aydınlatma Harcından muafıkları gösteren tasarrın 59 ncu maddesi de bir önceki maddede yapılan düzenlemeye paralel olarak değiştirilmiş ve 48 nci madde olarak hükme bağlanmıştır.

MADDE 49. — Tasarrın Temizleme ve Aydınlatma Harcının matrahını düzenleyen 60 nci maddesi 49 ncu madde olarak düzenlenmiştir. Madde matraha esas olarak Emlak Vergisi miktarını almaktadır. Emlak Vergisi nispetleri kiraya verilmeyen binalarda binde 4, kiraya verilen binalarda binde 6 ve arsalarda binde 10 olduğundan bu miktar değişiklik arz etmektedir. Verginin bu esasa göre hesaplanması halinde, kiraya verilen ve verilmeyen binalar arasında ve binalarla arsalar arasında iki misline varan farklılıklar doğacaktır.

Komisyonumuz haklı bir gerekçeye dayanmayan bu farklılığı gidermek için vergi değerinin matraha esas alınmasını uygun bulmuştur.

“Kanunlar ve diğer kamu düzeni koyan” ibaresi gereksiz görülerek metinden çıkarılmıştır. Bu değişikliklerle madde yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 50. — Verginin nispetini gösteren tasarrın 61 nci maddesi 50 nci madde olarak benimsenmiştir. Tasarıda Emlak Vergisi miktarı değil, değeri esas alındığından bu maddede harcın nispeti düşürülmüştür. Ayrıca binaların temizleme ve aydınlatma hizmetlerinden istifadesi çok daha fazla olduğundan nispet binalarda % 1, arsalarda % 0,5 olarak tespit edilmiştir. Ayrıca meskenlerde vergi tutarının fahiş miktarlara varmaması için 18 000 TL.’lık sınır getirilmiştir.

MADDE 51. — Temizleme ve Aydınlatma Harcının tarh, tahakkuk ve tahsil usulünü gösteren tasarrın 62 nci maddesi, uygulamada tereddütlere yol açmayacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve 51 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 52. — Harcın dağıtımını düzenleyen tasarrın 63 ncü maddesinde yer alan “Bir Vergi Dairesince” ibaresi bazı illerde birden fazla vergi daireleri bulunduğu için “Vergi Dairelerince” şeklinde değiştirilmiş ve 52 nci madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 53. — İşgal Harcının konusu tasarrın 64 ncü, Komisyonumuzun 53 ncü maddesinde yer almaktadır. Madde sadece geçici işgallerin harca tabi olacağını gösterir şekilde değiştirilmiş, yaya kaldırımlarının bir kısmının veya halkın oturmasına, yiyip içmesine veya eğlenmesine tahsis edilen yerlerin geçici işgalleri ile deniz, göl ve nehirlerin geçici işgalleri harcın konusu dışına çıkarılmıştır. Motorlu kara taşıt araçlarından işgal harcının ancak şehir merkezlerinde tesis edilen yerlerde ve çalışma saatleri içindeki işgallerde alınabileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 54. — İşgal Harcının mükellefini belirleyen tasarrın 65 nci maddesinin metinde yer alan atıf numarası düzeltilmiş ve 54 ncü madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 55. — İşgal Harcının istisnalarını gösteren tasarrın 66 nci maddesi, bu harcın konusunda yapılan değişikliğe paralel olarak değiştirilmiş ve 55 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 56. — İşgal Harcının matrahını gösteren tasarrın 67 nci maddesi yine konuda yapılan değişikliğe uygun hale getirilmiş, hayvan satış vergisi tasarıdan çıkarıldığından hayvan işgalleri de matraha dahil edilmiştir.

MADDE 57. — Harcın tarifesini düzenleyen tasarrın 68 nci maddesi harcın konusunda ve matrahında yapılan değişikliklere uygun olacak şekilde yeniden düzenlenmiş ve 57 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 58. — Harcın ödenmesini gösteren tasarrın 69 ncu maddesi, basitleştirilmiş ve 58 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 59. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının konusunu gösteren tasarının 70 nci maddesinde yer alan “Resmi Tatil Günleri” ibaresi yeni çıkan Hafta Tatili ve Ulusal Bayram Hakkında Kanun’da yer alan ifadelerle uyum sağlamak amacıyla “Ulusal Bayram Günlerinde” şeklinde değiştirilmiş ve 59 ncu madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 60. — Tasarının 71 nci maddesi 60 ncı madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 61. — Tasarının 72 nci maddesi 61 nci madde olarak ve harcın tarifesini belirleyen bu maddedeki asgari tutar 1 200 liradan 600 liraya indirilerek yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 62. — Mükellefiyet dönemi ile harcın ödenmesini düzenleyen Tasarının 73 ncü maddesinin 2 nci fıkrasındaki “ödenir” ibaresi “peşin olarak alınır” şeklinde değiştirilmiş ve 62 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 63. — Tasarının 74 ncü maddesindeki “harçtan” ibaresi manaya açıklık getirmek amacıyla “harcın ödenmesinden” şeklinde değiştirilmiş ve 63 ncü madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 64. — Tasarının 75 nci maddesi 64 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 65. — Tasarının 76 ncı maddesi 65 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 66. — Kaynak Suları Harcının Tarifesini belirleyen tasarının 77 nci maddesi kapsamına şişe suları da alınmış ve 1 litreye kadar olan kaplardan beher litre için alınacak harç 25-75 kuruş olarak tespit edilmiş, bu değişikliklere uygun şekilde madde yeniden düzenlenmiş ve 66 ncı madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 67. — Kaynak Suları Harcının ödenmesini belirleyen tasarının 78 nci maddesinde yapılan değişiklikle ödemenin makbuz karşılığı olacağı hükme bağlanmış, kaynak sularının başka bir belediye hudutları içinde satılması halinde ikinci bir harç ödenmesi önlenmiş ve madde 67 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 68. — Tellallık harcının konusunu belirleyen tasarının 79 ncü maddesindeki “Açık artırma, eksiltme, kapah zarf, pazarlık veya teklif alma usulleriyle” ibaresi maddeye açıklık getirecek ve her türlü satışı kapsayacak şekilde “her ne suretle olursa olsun” şeklinde değiştirilmiş ve 68 nci madde olarak hükme bağlanmıştır.

MADDE 69. — Tellallık harcının mükellefini belirleyen tasarının 80 nci maddesine, zorunluluk getirmek amacı ile harcın kapsamına giren her türlü satışın belediyeye haber verilmesi hükmü ayrı bir fıkra olarak ilave edilmiş ve bu madde 69 ncü madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 70. — 70 nci madde olarak benimsenen tasarının 81 nci maddesinde yer alan “mevzuuna” ibaresi “konusuna” olarak ve “her ne nam” ibaresi de “hangi ad” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 71. — Komisyonumuzca 71 nci madde olarak düzenlenen tasarının 82 nci maddesi tellallık harcının nispeti satış tutarı üzerinden % 2 olarak tespit edilmiştir. Özellikle gayri menkul satışlarında satış tutarı yüksek olmakta ve verilen hizmet ile alınan harç arasında nispet bozulmaktadır. Bunu önlemek için Komisyonumuz 500 000 lirayı aşan satışlarda aşan miktar için % 1 nispet uygulanmasını benimsemiştir.

MADDE 72. — Tasarının 83 ncü maddesi 72 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 73. — Komisyonumuzca 73 ncü madde olarak düzenlenen tasarının 84 ncü maddesinde hayvan muayene ve kesiminden harç alınmasının konusu belirlenmektedir. Hayvan kesimlerinden ayrıca kesim ücreti belediyelerce alınmakta olduğundan mükerrerliği önlemek (ve denetimi de kapsayacak şekilde) için bölüm başlığı “Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcı” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 74. — Harcın mükellefini belirleyen tasarının 85 nci maddesi başka bir belediye sınırları içinde kesilerek satılmak üzere getirilen etleri de kapsayacak şekilde değiştirilmiş ve 74 ncü madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 75. — Hayvan Kesimi ve Muayene Harcının tarifesini belirleyen tasarının 86 ncı maddesinde açıklanan küçük ve büyükbaş hayvanlardan alınacak harcın tavan miktarında Komisyonumuzca indirim yapılmış ve madde 75 inci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 76. — Tasarının 87 nci maddesi 76 ncı madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 77. — Ölçü ve Tartı Aletleri Harcını belirleyen bu bölümün başlığı; harcın konusu bu aletlerin yıllık muayenesi olduğu için “Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı”olarak değiştirilmiş ve bu değişikliğe uygun olarak tasarının 88 nci madde metnindeki ibareye de aynı ilave yapılmış ve 77 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 78. — Komisyonumuzca 78 nci madde olarak benimsenen tasarının 89 ncu maddesinin başına “bu harç” ibaresi eklenerek ifade yönünden açıklık getirilmiştir.

MADDE 79. — Tasarının 90 ncı maddesi 79 ncu madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 80. — Kayıt ve Suret Harcını belirleyen tasarının 91 nci maddesinin ikinci ve üçüncü cümleleri uygulamada karışıklığa sebep olabileceği düşüncesi ile metinden çıkarılmış ve 80 nci madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 81. — İmarla ilgili harçları düzenleyen tasarının 92 nci maddesi 81 nci madde olarak ve iş sahibi vatandaşlara kolaylık sağlamak amacıyla işlemler azaltılarak benimsenmiştir.

MADDE 82. — Bu maddede İşyeri Açma İzni Harcı hükme bağlanmış ve komisyonumuzca metne ilave edilmiştir.

MADDE 83. — Tasarının 93 ncü maddesinde düzenlenen Muayene Ruhsat ve Rapor Harcı, Komisyonumuzca “Muayene ve Rapor Harcı” başlığı altında ve metin sadeleştirilerek 83 ncü maddede hükme bağlanmıştır.

MADDE 84. — Tasarının 94 ncü maddesi 84 ncü madde olarak benimsenmiş ve Sağlık Belgesi Harcını düzenleyen bu maddede; belli aralarla vizeye tabi belgelerin bu işlemlerinin de harcın konusuna girdiği hususu açıklığa kavuşturulmuştur.

MADDE 85. — Çeşitli harçlara ait tarifeleri hükme bağlayan tasarının 95 nci maddesi 85 nci madde olarak yeniden düzenlenmiştir.

Kayıt ve suret harçları ikiye ayrılmış; sayfa başına alınacak harçlarla harita, plan ve krokilerin beher metrekaresinden alınacak harçlar için ayrı tarife belirlenmiştir.

İmar mevzuatı gereğince alınacak harçlar için tarifeler 81 nci maddenin Komisyonumuzca kabul edilen şekline uygun olarak sıralanmıştır.

82 nci maddede harca tabi tutulan işyeri açma izni harcının kimlerde ve ne şekilde alınacağı da bu maddede gösterilmiştir.

Ülkemizin ve halkımızın içinde bulunduğu ekonomik şartlar gözönünde tutularak ve birbiri peşi sıra çıkarılan vergi kanunlarının sarsıcı etki yaratmaması dikkate alınarak tüm harç tarifeleri için mümkün olan en düşük nispetler tespit edilmiştir.

MADDE 86. — Tasarının 96 ncı maddesinin başlığı “Çeşitli Harçların Uygulama Esasları ve Ödenmesi” olarak değiştirilmiş bu konuda bir yönetmeliğin hazırlanması madde metninde ayrı bir fıkra ile eklenmiş ve 86 ncı madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 87. — Tasarının 97 nci maddesi 87 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 88. — Tasarının 98 nci maddesi 88 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 89. — Tasarının 99 ncu maddesi 89 ncu madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 90. — Tasarının 100 ncü maddesi aşağıdaki değişiklikler yapılarak 90 ncı madde olarak benimsenmiş payların hesaplanmasına ilişkin bu madde de “tespit ve ilan edilen” ibaresi “tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve” olarak değiştirilmiş; özellikle büyük illerdeki su ve kanalizasyon şebekeleri yapımının büyük meblağlara ulaştığı ve bu payın mükelleflere aşırı yük getirebileceği Komisyonumuzca gözönüne alınarak bina ve arsalarda harcamalara katılma payları vergi değerlerinin % 1’i ile sınırlandırılmıştır.

MADDE 91. — Tasarının 101 nci maddesi atıf yaptığı madde numarası değiştiğinden düzeltilmiş ve 91 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 92. — Tasarının 102 nci maddesi 92 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 93. — Tasarının 103 ncü maddesi 93 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 94. — Tasarının 104 ncü maddesi atıf yaptığı madde numarası değiştiğinden düzeltilmiş ve 94 ncü madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 95. — Yönetmelikle tespit edilecek hususlara ilişkin tasarının 105 nci maddesinden uygulamada karışıklığa meydan verebileceği düşüncesi ile “diğer” ibaresi çıkartılmış; hazırlanacak yönetmelik için Bayındırlık Bakanlığının da görüşünün alınması uygun bulunmuş; yönetmeliğin hazırlanmasının çabuklaştırılması için sorumluluk İçişleri Bakanlığına verilmiş ve 95 nci madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 96. — Komisyonumuzca 96 ncı madde olarak benimsenen tasarının 106 ncı maddesinde belediyelerin nüfus ve vergi ödeme güçlerine göre gruplara ayrılması öngörülmektedir. Vergi ödeme gücünün kesin bir bilgi vermesi Komisyonumuzca mümkün görülmemiş ve metindeki bu ibare “ekonomik ve sosyal gelişme durumlarına” şeklinde değiştirilmiştir.

Ülkenin ekonomik ve sosyal yapısına ilişkin çalışmaları bilinen Devlet Planlama Teşkilatının bu konuda görüş bildirmesi uygun bulunmuş ve bu hüküm maddeye eklenmiştir.

Belediye gruplarında değişiklikler olabileceği gözönünde tutularak durumun her üç senede bir gözden geçirilerek yenilenmesi hükmü ayrı bir fıkra olarak maddeye eklenmiştir.

MADDE 97. — Komisyonumuzca 97 nci madde olarak benimsenen vergi ve harç tarifelerinin tespitine ilişkin tasarının 107 nci maddesi yazıldığı şekli ile açık ve net olmadığından yeniden düzenlenmiştir. Tarifeleri Bakanlar Kurulunca tespit edilecek vergi ve harçlar tek tek belirlenmiş ve bunların dışında kalan vergi ve harçların maktu tarifelerinin tespiti belediye meclislerine bırakılmıştır.

MADDE 98. — Tasarının 108 nci maddesi belediyelerce ifa edilen ancak vergi, harç ve katılma payları dışında kalan her türlü hizmet için ücret alınmasını belirlemektedir.

Her türlü hizmet ibaresi Komisyonumuzca çok geniş kapsamlı bulunmuş ve bu hizmetlerin “İlgilinin isteğine bağlanması” hükmü maddeye eklenmiş ve madde 98 nci madde olarak benimsenmiştir.

MADDE 99. — Tasarının 109 ncu maddesi 99 ncu madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 100. — Komisyonumuzca 110 ncu madde olarak benimsenen harçlara ilişkin müeyyideleri belirleyen tasarının 110 ncü maddesinin 1 nci fıkrası uygulama yönünden lüzumsuz bulunarak metinden çıkarılmıştır.

MADDE 101. — Tasarının 111 nci maddesi 101 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 102. — Tasarının sahip deyimini tanımlayan 112 nci maddesi gereksiz görülerek metinden çıkarılmıştır.

Komisyonumuz bu maddede tasarının 113 ncü maddesinde yer alan nüfus miktarını düzenlemiştir. Maddeye açıklık getirmek amacıyla "son nüfus sayımı" ibaresi "son genel nüfus sayımı" olarak değiştirilmiştir.

— Tasarının 114 ncü maddesi tasarı metninden çıkarılmıştır.

MADDE 103. — Komisyonumuzca 103 ncü madde olarak benimsenen tasarının 115 nci maddesiyle Vergi Usul Kanununda yazılı vergi inceleme yetkisi; Belediye Gelirleri Kanunu ile ilgili olmak üzere belediye müfettişlerine tanınmaktadır. Vergi Usul Kanununda yapılan son değişiklikten sonra bu yetkinin kapsam ve mahiyeti çok genişlemiştir. İnceleme yetkisi Maliye Bakanlığında yüksek tahsilli meslek mensupları olan Maliye Müfettişleri ve Vergi Kontrolörlerince kullanılmaktadır. Bu şekilde yetişmiş elemanlara ve dolayısıyla teşkilata sahip olmayan belediyelere vergi inceleme yetkisi tanınması özellikle ileride büyük mahzurlar yaratacaktır. Bu nedenle belediyelere vergi inceleme yetkisi tanınmasına dair hüküm madde metninden çıkarılmıştır. Ayrıca maddeye belediyelerin mevcut mali kuruluşuna uygun unvanlar eklenmiştir.

MADDE 104. — Tasarının 24 ncü maddesinden (Komisyon metninin 23 ncü maddesi) çıkarılmış bulunan sosyal amaçlı kuruluşlara belediyelerin yardım etmesi hükmü, asker ailelerine yardımı belirleyen tasarının 116 ncı maddesinde geniş bir şekilde ele alınmış ve madde başlığı ile metin yeniden 104 ncü madde olarak düzenlenmiştir.

MADDE 105. — Bu kanunun mücavir alanlarda uygulanabilmesini gösteren tasarının 117 nci maddesi 105 nci maddede düzenlenmiştir. Madde vergi ve harç isimlerinde yapılan değişikliklere göre değiştirilmiştir.

MADDE 106. — Komisyonumuzca 106 ncı madde olarak düzenlenen tasarının 118 nci maddesi ile yürürlükten kaldırılan hükümler belirlenmektedir.

Kanun yapımında kaldırılan hükümlerin açık ve kesin olarak sayılması esastır. Bu sebeple kaldırılan hükümler tek tek yazılmış ve "Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır" şeklindeki 4 ncü bent yukarıda açıklanan sebeplerle metinden çıkarılmıştır.

— Kanun tekniğinde geçici maddeler için çerçeve madde yapılması usul dışı ve gereksiz olduğundan 119 ncü madde tasarıdan çıkarılmıştır.

Geçici madde 1. — Tasarının geçici 1 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

Geçici madde 2. — Meslek Vergisi mükelleflerinin vergileme ile ilgili bilgileri Kanunun neşrinden itibaren 3 ay içinde belediyelere vermesini düzenleyen bu maddedeki süre 1.9.1981 tarihi olarak belirlenmiş "Belediye Vergi Dairesi" ne ibaresi de "belediyeye" olarak değiştirilmiştir.

Geçici madde 3. — Tasarının geçici 3 ncü maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 107. — Bu maddede Kanunun yürürlük tarihi gösterilmiştir. Temizleme ve Aydınlatma Harcı ile ilgili 46 ilâ 52 ncı madde hükümlerinin 1 Mart 1982 tarihinde, diğer hükümlerin 1 Temmuz 1981 tarihinde yürürlüğe girmesi uygun bulunmuştur.

MADDE 108. — Tasarının yürütmeye ilişkin 121 nci maddesi 108 ncı madde olarak aynen benimsenmiştir. Emir ve tensiplerine arz olunur.

Komisyon Başkanı

Proje Yetkilisi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ KISIM

Belediye Vergileri

BİRİNCİ BÖLÜM

İşyeri ve Meslek Vergisi

Konu ve Mükellef :

MADDE 1. — Belediye sınırları ve mücavir alan içinde ticari, sınai veya mesleki faaliyette bulunmak İşyeri ve Meslek Vergisine tabidir.

İşyeri ve Meslek Vergisinin mükellefi ticari, sınai veya mesleki faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerdir.

Muafıklar :

MADDE 2. — Gelir Vergisi Kanununun 9 ncü maddesine göre Gelir Vergisinden muaf esnaf ile Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesine göre Kurumlar Vergisinden muaf tutulan kurumlar İşyeri ve Meslek Vergisinden muafırlar.

Verginin Tarifesi :

MADDE 3. — İşyeri ve Meslek Vergisi aşağıdaki tarifelere göre alınır.

I Sayılı Tarife :

1 nci ve 2 nci sınıf tüccarlar (Kurumlar dahil)

Belediye Grubu	I nci Sınıf tüccarlar (Kurumlar dahil) Vergi miktarı (TL.)		II nci Sınıf tüccarlar Vergi miktarı (TL.)		Serbest meslek erbabı Vergi miktarı (TL.)	
	En az	En çok	En az	En çok	En az	En çok
V nci grup	2 400	7 200	1 200	3 600	1 800	5 400
IV ncü grup	3 000	9 000	1 500	4 500	2 400	7 200
III ncü grup	3 600	10 800	1 800	5 400	3 000	9 000
II nci grup	4 800	14 400	2 400	7 200	3 600	10 800
I nci grup	7 200	21 600	3 600	10 800	4 800	14 400

II Sayılı Tarife :

I Sayılı Tarife Dışında Kalanlar :

Belediye Grubu	Vergi miktarı (TL.)	
	En az	En çok
V nci grup	600	1 800
IV ncü grup	900	2 700
III ncü grup	1 200	3 600
II nci grup	1 800	5 400
I nci grup	2 400	7 200

Yetkili Vergi Dairesi :

MADDE 4. — İşyeri ve Meslek Vergisi, mükellefin işyerinin bulunduğu mahal belediye vergi dairesince tarh edilir.

Vergilendirme Dönemi :

MADDE 5. — İşyeri ve Meslek Vergisinde vergilendirme dönemi geçmiş takvim yılıdır. Ancak, mükellefiyetin takvim yılı içinde kalkması halinde, vergilendirme dönemi, takvim yılı başından mükellefiyetin kalkması tarihine kadar geçen süreye inhisar eder.

Yıl içinde mükellefiyete girme veya çıkma dolayısıyla on iki aydan eksik faaliyette bulunan mükelleflerin vergileri, mükellefiyete girme ve mükellefiyetten çıkma ayları tam sayılmak suretiyle faaliyette bulunan aylarla mütenasip olarak hesaplanır.

Tarh Zamanı :

MADDE 6. — İşyeri ve Meslek Vergisi, takvim yılının ilk ayı içinde tahakkuk cetveli usulü ile toplu olarak tarh ve tahakkuk ettirilir. Vergi miktarının değiştirilmesi, mükellefiyette değişiklik, mükellefiyete giriş, belediye grubunun değişmesi, bir yerde ilk defa belediye teşkilâtı kurulması, bağlı bulunan belediyenin değişmesi hallerinde ihbarname esası uygulanır.

Tarhiyatın Muhatabı :

MADDE 7. — İşyeri ve Meslek Vergisi, bu vergiyle mükellef olan kişiler adına tarh edilir. Şu kadar ki;

1. Kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortaklık adının,
2. Adi ortaklıklarda ortaklık için ortaklardan biri adına,
3. Aynı işyerinde ortak olmaksızın çalışanlardan her biri adına,
4. Küçükler ve kısıtlılarda bunların nam ve hesabına kanuni temsilcileri adına,

Tarh olunur.

Verginin Ödenmesi :

MADDE 8. — İşyeri ve Meslek Vergisi, her yıl Mart ve Eylül aylarında olmak üzere iki eşit taksitte, taksit süreleri geçtikten sonra mükellefiyete girilmesi veya takvim yılı içinde mükellefiyetten çıkılması hallerinde bu tarihi takip eden 1 ay içinde ödenir.

Vergiye Müessir Değişiklikler :

MADDE 9. — Yıl içinde vergi miktarına müessir değişiklikler, bu değişikliği takip eden takvim yılı başından itibaren nazara alınır.

Birden Fazla İşyeri Olması Hali :

MADDE 10. — İşyeri ve Meslek Vergisi, mükelleflerin bir vergi dairesi yetki alanındaki her işyeri için ayrı ayrı tarh ve tahakkuk ettirilir.

İKİNCİ BÖLÜM**İlan ve Reklam Vergisi****Konu :**

MADDE 11. — Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir.

Mükellef ve Sorumlu :

MADDE 12. — İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzel kişidir.

Yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlarda verginin mükellefi, bu ilan ve reklamı Türkiye'de yapan veya yaptıranlardır.

Maktu tarifeye tabi ilan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergilerin, nispi tarifeye tabi ilan ve reklamları başkaları adına kendi araçlarıyla gerçekleştirenler de yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergilerin, mükellefler adına ilgili belediye vergi dairesine yatırılmasından sorumludurlar.

İstisnalar :

MADDE 13. — Aşağıda ilan ve reklamlar, vergiden müstesnadır,

1. TRT Kurumu tarafından yayınlanan ilan ve reklamlar;
2. Gazete ve dergilerde, yalnızca söz konusu gazete ve dergilerle ilgili olarak yapılan ilan ve reklamlar ile kitap ve dergilerin kapaklarında veya içerisinde yazarın veya baskı yapan müessesenin diğer yayınlarını gösteren ilanlar;
3. Gazete ve dergilerde yapılan her türlü kitap ilan ve reklamları;
4. Kayıp kişilerin aranmasına ilişkin ilanlar;
5. Gerçek kişilerin iş arama ilanları;
6. Gerçek kişilerin ikametgahlarının iç veya dış kapılarına konan ve kimliklerini gösteren levhalar.
7. İşletmelerin istigal veya imal konusu maddelerinin ambalajları üzerinde bulunan ve kendi işlerine ait ilan ve reklamları ile ambalaj muhtevassından olan prospektüs ve tarifnameler;
8. Ölenin ailesi ve akrabaları tarafından yaptırılan ölüm ilanları.

Muafıklar :

MADDE 14. — Aşağıda belirtilen ilan ve reklamları yapan ve yaptıran müesseseler vergiden muaftır.

1. Genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idarelerin Belediyelerin, köylerin ve bunların kuracakları birliklerin yapacakları ilan ve reklamlar.
2. Siyasi Partiler Kanununa göre, siyasi partilerin siyasi faaliyet çerçevesinde yapacağı ilan ve reklamlar.
3. Birinci fıkrada yazılı idarelerle, kooperatifler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından ülke ürünlerinin ve turizminin reklamını yapmak ve herhangi bir ticari ve sınai kuruluşa ait olmamak üzere hazırlanan her türlü levha ve afişlerle, aynı kuruluşlar tarafından Türkiye'deki ticaret, sanayi, tarım ve mesleki müesseselerinin sadece isim ve ticaret unvanları ile ad ve adreslerini ihtiva etmek üzere yayınlanacak kitap, broşür, katalog ve dergiler.
4. Umumi mahallere reklam amacı ile konulacak sıra ve bank gibi araç ve gereçler üzerindeki ilan ve reklamlar.
5. Sinema ve tiyatroların kendi programlarına ilişkin olarak gösterinin yapıldığı binanın içinde ve dış yüzünde yaptıkları ilan ve reklamlar.

Vergileme Ölçüleri ve Matrah :

MADDE 15. — Bu vergi, ilan ve reklamların cins ve niteliklerine göre “Maktu” veya değerleri üzerinden “Nispi” olarak alınır.

Nispi vergiye tabi ilan ve reklamlarda verginin matrahı, bu ilan ve reklamların yapılması karşılığı olarak her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben ödenen ücrettir.

Tarife ve Nispet :

MADDE 16. — İlan ve Reklam Vergisi aşağıdaki tarifelere göre alınır.

I. Maktu Vergi Tarifesi :

	<u>Verginin</u> <u>En az (TL.)</u>	<u>Miktarı</u> <u>En çok</u>
1. Dükkân, ticari ve sınai müessese ve serbest meslek erbabının çalıştıkları yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi sabit bütün ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak;	1 000	5 000
2. Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak,	400	2 000
3. Cadde, sokak ve yaya kaldırımlar üzerine gerilen, binaların cephe veya yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilan ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak,	100	500
4. Işıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamlardan her metrekaresine için yıllık olarak,	1 500	7 500
5. İlan ve reklam amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar veya benzerlerinin her biri için,	1	5
6. Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden,	5	25

Maktu Vergi Tarifesinin uygulanmasında aşağıdaki esaslara uyulur.

a) Metrekare üzerinden yapılan hesaplamalarda, yarım metrekaresine kadar olan kesirler yarım metrekaresine, yarım metrekaresini aşanlar ise tam metrekaresine tamamlanır.

b) Herhangi bir yüzeye yazılmak, takılmak veya çizilmek suretiyle yapılan ilan ve reklamlarda yazı ve resimlerin kapladığı alanın yüzölçümü esas alınır.

c) Çok cepheli ilan ve reklamlarda metrekaresine hesabı her cephe için ayrı ayrı nazara alınır.

d) Maktu Vergi Tarifesinin 1, 2 ve 4 ncü bentlerinde belirtilen ilan ve reklamların süresi 6 ay veya 6 aydan, 3 ncü bendinde belirtilen ilan ve reklamın süresi 1 haftadan az olursa vergi miktarının yarısı alınır. 6 ayı geçen süreler 1 yıl, 1 haftayı geçen süreler tam hafta sayılır.

e) Maktu vergi tarifesinin 5 ve 6 ncü bentlerinde yer alan ve çok nüsha olarak basılan ilan ve reklamlar üzerinde basımevinin ticari ünvanı, adresi ve kaç nüsha olarak basıldığı ayrıca belirtilir.

II — Nispi Vergi Tarifesi :

Vergi Miktarı

%

1. Her türlü gazete, dergi, broşür, kitap, adres kitabı, albüm, rehber, takvim gibi yayım vasıtalarıyla yapılan ilan ve reklamlar için alınan ücret üzerinden,	10
2. Sinema, tiyatro, hipodrum, stadyum gibi yerlerde görüntü veya sesle yapılan her türlü ilan ve reklamlar için alınan ücret üzerinden,	15
3. Belediye hoparlörleri ve tellalları vasıtasıyla yapılan her türlü ilan ve reklamlar için alınan ücret üzerinden.	10

Verginin Tarhı ve Ödenmesi :

MADDE 17. — a) Maktu tarifeye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklâm işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutat meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde, ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir. Beyannameler maktu tarifenin 1,2,3,4 ve 6 ncı bentlerinde yazılı ilan ve reklamlarda bunların yayınlandığı, dağıtıldığı veya teşhir edildiği, maktu tarifenin 5 nci bendinde yer alan ilan ve reklamlarda ise yayımın yapıldığı mahallin belediye vergi dairesine verilir.

b) Nispi tarifeye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellef tarafından gerçekleştirilmesi halinde mükellefçe, bu işin başkaları tarafından gerçekleştirilmesi halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takipten ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir. Beyannameler nispi tarifenin 1 nci bendinde yazılı ilan ve reklamlarda, bu ilan ve reklamların basıldığı, birden fazla yerde basılan yayın vasıtalarında yer alan ilan ve reklamlarda ise yayın vasıtasının merkezinin bulunduğu, 2 ve 3 ncü bendinde yazılı durumlarda da bu ilan ve reklamların yapıldığı mahal belediye vergi dairesine verilir.

İlan ve Reklam Vergisi beyanname verme süresi içinde ödenir.

Levha Asma Mecburiyeti :

MADDE 18. — Ticari, sınai veya mesleki faaliyette bulunan işyerlerinin giriş yerlerine veya elverişli diğer yerlerine, iş sahibi gerçek veya tüzel kişinin kimliği ile faaliyetin niteliğini gösterir levha asılması zorunludur. Belediyeler asılacak levhaların boyutlarını, asılış şekillerini ve bu hususta gerekli düzenlemeleri yapmaya yetkilidirler. Levha asılmaması, işyeri sahibinden ilan ve reklam vergisi alınmasına engel teşkil etmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğlence Vergisi

Konu :

MADDE 19. — Bu Kanunun 23 ncü maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlarda yer alan eğlence ve hizmet işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.

Mükellef :

MADDE 20. — Verginin mükellefi, eğlence ve hizmet işletmelerini işleten gerçek veya tüzel kişilerdir.

İstisnalar :

MADDE 21. — Aşağıdaki belirtilen faaliyetler ve hizmet işletmeleri bu vergiden istisna edilmiştir.

1. Ulusal bayramlar veya tarihi özellik taşıyan günler nedeniyle genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idareleri, belediyeler, köyler ve bunların kurdukları birlikleri tarafından düzenlenen ve kazanç amacı gütmeyen tören, şenlik, müsabaka ve gösterilerle balo, temsil ve benzeri faaliyetler,

2. Kültürel, sosyal, turistik ve ekonomik amaçlarla düzenlenen kongre, konferans, fuar, festival, şenlik, sergi ve benzeri faaliyetler nedeniyle genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler tarafından tertip edilen eğlenceler ve konserler,

3. Eğitim ve öğrenim kuruluşları ile okul dernekleri, kamu yararına çalışan dernekler, ordu- evleri ve siyasi partiler tarafından hasılatı tamamen kendilerine kalmak veya hayır amacına tahsis edilmek üzere tertiplenen eğlenceler;

4. Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz ve orta oyunları ile genel ve katma bütçeli idarelerle, il özel idarelerinin, belediyelerin düzenledikleri konserler;

5. Spor toto oynanması.

Matrah :

MADDE 22. — Verginin matrahı :

1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hasılat;

2. Biletle girilmeyen yerlerde, eğlence ve hizmet işletmesince elde olunan gayri safi hâsılat;

3. Müşterek bahislerde, bahsi tertip eden kuruluşa isabet eden gayri safi hâsılattır.

Biletle girilen yerlerde, bilet bedeli dışında teberru veya başka adlar altında alınan paralar da verginin matrahına dahildir.

Nispet :

MADDE 23. — Eğlence Vergisi aşağıdaki nispetlerde alınır.

Verginin
Nispeti
%

I. Biletle girilen yerlerde bilet bedeli üzerinden :

1. Yerli film göstermelerinden,

25

2. Yabancı film göstermelerinden,

50

3. Spor gösterilerinden,

10

4. Hipodrum, at yarışları, sirkler ve diğerlerinden,

20

II. Biletle girilmeyen yerlerde;

Düğün ve kokteyl salonları, her nevi lokanta, meyhane ve birahaneler, gazinolar, bar, pavyon, kabare ve gece kulüpleri, diskotek ve dansingler, taverna ve kafeteryalar, bilumum kulüpler ve lokaller (Dernek üyelerinin istifadesine ayrılmış yerler dahil, spor kulüplerinin istirahat mahalleri hariç), saunalar, güzellik enstitüleri ve salonları, kadın ve erkek kuaförleri, her nevi otel, motel ve mokamplar, pastaneler, tatil siteleri ve dinlenme kampları, bezik, briç, bilardo, okey ve masa futbolu salonları, plaj ve yüzme havuzları, lunaparklar, spor salonları, bahçeler ve kır bahçeleri;

gibi eğlence ve hizmet işletmeleri.

10

III. Müşterek bahislerde :

20

Verginin Ödenmesi :

MADDE 24. — Eğlence vergisi aşağıda belirtilen şekillerde ödenir.

1. Biletle girilen yerlerde vergi, bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Genel ve katma bütçeli idarelerle il özel idareleri ve belediyelerce yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi, takibeden bir hafta içinde ilgili belediye vergi dairesine yatırılır.

2. Biletle girilmeyen yerler ile müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takibeden 20 içinde ilgili belediye vergi dairesine bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir.

Biletlerle girilmeyen eğlence yerleri ve hizmet işlemlerinde, belediyeler, hazırlayacakları mühürlü veya soğuk damgalı faturaları veya mükelleflerce bastırılacak pusulaları onaylamak suretiyle, kullanırmaya yetkilidirler.

Bu vergi hâsılatının yüzde 10'u bulunan yerler de Darülaceze hissesi olarak ayrılıp belediyece sözü geçen müesseseye, yüzde 10'u da verem savaşına ayrılıp belediye sınırları içinde verem savaş derneği teşkilatı varsa yardım olarak bu derneğe ödenir. Böyle bir teşekkül yoksa doğrudan doğruya belde içindeki yoksul veremliler hizmetine sarfolunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Akaryakıt Tüketim Vergisi

Konu :

MADDE 25. — Dağıtım şirketlerinin mal stok ve sevkine ait depolarından yapılan normal ve süper benzin, LPG, gazyağı, motorin ve fuel-oil satışları ile rafineri şirketlerinin dağıtım şirketlerine yaptıkları satışlar dışında doğrudan yaptıkları bu nevi akaryakıt satışları, Akaryakıt Tüketim Vergisine tabidir.

Mükellef :

MADDE 26. — Akaryakıt Tüketim Vergisinin mükellefi, bu verginin konusuna giren akaryakıtların satışını yapan dağıtım ve rafineri şirketleridir.

Vergi Tarifesi :

MADDE 27. — Akaryakıt Tüketim Vergisi, ton başına enaz 100, ençok 500 lira olarak alınır.

Beyan ve Ödeme :

MADDE 28. — Dağıtım ve rafineri şirketleri, bir aylık dönemde yaptıkları satışlarını takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar Merkezlerinin, bağlı olduğu Maliye Vergi Dairesine bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı süre içinde ödemeye mecburdurlar.

Verginin Dağılımı :

MADDE 29. — Akaryakıt Tüketim Vergisi tahsil eden Maliye Vergi Daireleri bu vergileri, tahsilini takip eden bir ay içerisinde İller Bankasında açılacak hesaba yatırır. Hesapta biriken bu meblağ belediyeler arasında nüfuslarına göre dağıtılır.

Tahsil edilen Akaryakıt Tüketim Vergisinin, Maliye Vergi Dairesi Müdürlüğünce yukarıda belirtilen süre içinde İller Bankasına yatırılmaması halinde vergi yüzde 10 fazlasıyla vergi dairesi müdüründen tahsil olunur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Vergiler

1. Taşıma Vergisi :

Konu :

MADDE 30. — Belediye sınırları veya mücavir alan içinde aşağıda yazılı umuma mahsus taşıtlar ile ve belli bir tarifeyle dayanılarak yapılan taşımalar, Taşıma Vergisine tabidir.

- a) Banliyö trenleri,
- b) Otobüs, trolleybüs, tramvay, minibüs, taksi, dolmuş, tünel ve metro,
- c) Şehir hatları, körfez ve göl vapurları ile göl ve deniz motorları.

Mükellef :

MADDE 31. — Taşıma Vergisinin mükellefi 30 ncu maddede yazılı taşıtları işletenlerdir.

Matrah :

MADDE 32. — Taşıma Vergisinin matrahı, yolcu ve yük taşımaları karşılığında bilet bedeli olarak nakden veya hesaben alınan ücrettir.

Taşımanın bilet kullanılmadan yapılması halinde, vergi matrahı her ne nam altında olursa olsun taşıma bedelidir.

Gider Vergileri Taşıma Vergisi matrahına dahil edilmez.

Nispet :

MADDE 33. — Taşıma Vergisinin nispeti yüzde 10'dur.

Verginin Ödenmesi :

MADDE 34. — 30 ncu maddede sayılan taşıtlarda bilet kullanılması mecburidir. Vergi, bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediyece özel damga konulması sırasında peşin olarak tahsil edilir.

Bu şekilde vergisi ödenen biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak tahsil edilen vergi geri verilir.

Bu biletlerin şekil ve muhtevası İçişleri Bakanlığı tarafından tayin olunur.

Ancak, minibüs, taksi ve dolmuşlar ile göl ve deniz motorları belediye meclislerince verilecek karar uyarınca her yıl için bu meclislerce tespit ve ilan edilecek asgari hâsılat tutarlarının yüzde 10'unu götürü vergi olarak ödemek suretiyle bilet kullanma mecburiyetinin dışında tutulabilirler. Belediye meclislerince tespit ve ilan edilecek yıllık hâsılat tutarları 73 000 liradan az, 730 000 liradan çok olamaz. Bir yıldan az taşımalar, gün esasına göre asgari hâsılatla bağlanır.

Minibüs, taksi ve dolmuşlar ile göl ve deniz motorları tarafından ödenecek götürü vergi, Şubat ve Ağustos aylarında iki eşit taksitte ödenir.

Birden Fazla Belediyeyi İlgilendiren Taşımalar :

MADDE 35. — Birden fazla belediyeyi ilgilendiren taşımalarda, Taşıma Vergisi gerçek kişilerde çalışma ruhsatını veren belediyenin kurum ve kuruluşlarda iş merkezinin bulunduğu yerin bağlı bulunduğu belediye vergi dairesince tahsil olunur. Vergi hâsılatı üç aylık dönemler itibarıyla ilgili belediyeler arasında nüfus esasına göre paylaştırılır. Uyuşmazlık halinde her belediyeye düşecek pay İçişleri Bakanlığınca tayin ve tespit olunur.

2. Telefon Vergisi :

Konu :

MADDE 36. — Bütün telefon konuşma ve abone ücretleri (Milletlerarası konuşmalar hariç) Telefon Vergisine tabidir.

Mükellef :

MADDE 37. — Telefon Vergisinin mükellefi, telefon konuşma ve abone ücretlerini tahsil eden PTT İdaresidir.

Matrah :

MADDE 38. — Telefon Vergisinin matrahı, telefon konuşmaları ve abone için muayyen tarifelere göre alınan ücrettir. Matraha, Gider Vergileri dahil edilmez.

Nispet :

MADDE 39. — Telefon Vergisinin nispeti yüzde 10'dur.

Beyan ve Ödeme :

MADDE 40. — Mükellefler, bir ay içindeki vergiye tabi muamelelerini bağlı bulundukları belediye vergi dairesine ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar bir beyanname ile bildirmeye ve hesaplanan vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar. Beyannamelerin şekil ve muhtevası İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca tayin ve tespit olunur.

3. Elektrik ve Havagazı Vergisi :

Konu :

MADDE 41. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı sarf ve istihlakı, Elektrik ve Havagazı Vergisine tabidir.

Mükellef ve Sorumlu :

MADDE 42. — Elektrik ve havagazını sarf ve istihlak edenler, Elektrik ve Havagazı Vergisini ödemekle mükelleftirler.

Elektrik veya havagazını dağıtan kuruluşlar satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediye vergi dairesine yatırılmasından sorumludurlar.

İstisnalar :

MADDE 43. — Aşağıda yazılı yerlerde ve şekillerde sarf ve istihlak edilen elektrik vergiden müstesnadır :

a) Genel ve katma bütçeli idarelerle, belediye ve özel idareler tarafından sokak, meydan, park ve bahçe gibi umuma mahsus yerlerde sarf ve istihlak edilen elektrik;

b) Elektrik istihsal ve dağıtım müesseselerinin doğrudan doğruya elektrik enerjisi istihsalı için sarfettikleri elektrik;

Matrah :

MADDE 44. — Verginin matrahı, sarf ve istihlak edilen elektrik ve havagazının satış bedelidir.

Nispet :

MADDE 45. — Elektrik ve Havagazı Vergisi satış bedeli üzerinden yüzde 10 nispetinde alınır.

Beyan ve Ödeme :

MADDE 46. — Elektrik ve havagazını dağıtan kuruluşlar tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar belediye vergi dairesine bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar.

4. Yangın Sigortası Vergisi :**Konu :**

MADDE 47. — Belediye sınırları ve mücavir alanlardaki, menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primler, Yangın Sigortası Vergisine tabidir.

Mükellef :

MADDE 48. — Yangın Sigortası Vergisini, sigorta şirketleri ödemekle mükelleftir.

Matrah :

MADDE 49. — Yangın Sigortası Vergisinin matrahı, yapılan yangın sigorta muamelleri dolayısıyla alınan primlerin tutarıdır.

Sigorta şirketleri vergilendirme dönemi içinde iptal edilen yangın sigorta muamelerine ait primleri, iptalin vukubulduğu döneme ait matrahtan indirebilirler.

Nispet :

MADDE 50. — Yangın Sigortası Vergisinin nispeti yüzde 10'dur.

Beyan ve Ödeme :

MADDE 51. — Mükellefler bir ay içindeki vergiye tabi muamelerini ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar bağlı bulundukları belediye vergi dairesine bir beyanname ile bildirmeye ve hesaplanan vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar.

Beyannamelerin şekil ve muhtevası İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca tayin ve tespit olunur.

5. Hayvan Satış Vergisi :**Konu :**

MADDE 52. — Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların (Deve, manda, inek, öküz, boğa, at, eşek, katur, koyun, keçi gibi) belediye sınırları ve mücavir alanlarda satışları, Hayvan Satış Vergisine tabidir. Trampa iki ayrı satış hükmündedir. Yabancı ülkelere ihraç edilen canlı hayvanlardan ihraç dolayısıyla ihraç yerlerinde ayrıca vergi aranmaz.

Mükellef :

MADDE 53. — Hayvan Satış Vergisini, büyükbaş ve küçükbaş hayvanları satanlar öder.

Matrah :

MADDE 54. — Hayvan Satış Vergisinin matrahı, satış bedelidir.

Nispet :

MADDE 55. — Hayvan Satış Vergisi, satış bedeli üzerinden yüzde 1 nispetinde alınır.

Verginin Ödenmesi :

MADDE 56. — Hayvan Satış Vergisinin tahakkuk ve tahsil usulü belediye meclislerince mahallin özelliklerine göre tayin ve tespit olunur.

İKİNCİ KISIM

Belediye Harçları

BİRİNCİ BÖLÜM

Temizleme ve Aydınlatma Harcı

Konu :

MADDE 57. — Emlak Vergisi Kanunu mevzuuna giren bina ve arsalarda belediye sınırları ve mücavir alanları içinde bulunanlar, Temizleme ve Aydınlatma Harcına tabidir.

Mükellef :

MADDE 58. — Emlak Vergisi Kanununa göre Emlak Vergisinin mükellefi olanlar, Temizleme ve Aydınlatma Harcının da mükellefidirler. Bu harç, Emlak Vergisi Kanununda yazılı hükümler uyarınca Emlak Vergisi ile birlikte yetkili vergi dairesince tarh, tahakkuk ve tahsil edilir. Mükellefiyet Emlak Vergisi mükellefiyetinin başlaması ile başlar, bitmesi ile sona erer.

Muafıklar :

MADDE 59. — Emlak Vergisi Kanununa göre Emlak Vergisinden daimi veya geçici olarak muaf olan bina ve arsalar, Temizleme ve Aydınlatma Harcından da muaftırlar.

Matrah :

MADDE 60. — Temizleme ve Aydınlatma Harcının matrahı, Emlak Vergisi Kanununa göre tahakkuk ettirilen Emlak Vergisi miktarıdır. Şu kadar ki kanunlar veya diğer kamu düzeni koyan mevzuatla tasarrufu kısıtlanan bina ve arsalarda matrah, kısıtlamanın devam ettiği sürece tahakkuk ettirilen Emlak Vergisinin yüzde 10'udur.

Nispet :

MADDE 61. — Temizleme ve Aydınlatma Harcı, tahakkuk ettirilen Emlak Vergisinin yüzde 20'si nispetinde alınır.

Harçın Tarh, Tahakkuk ve Tahsil Usulü :

MADDE 62. — Temizleme ve Aydınlatma Harcı, Emlak Vergisiyle birlikte tarh, tahakkuk ve tahsil edilir.

Harçın Dağıtımı :

MADDE 63. — Bir vergi dairesince tahsil olunan Temizleme ve Aydınlatma Harcı tahsilatı, faaliyet bölgesi içinde tek belediye bulunması halinde bu belediyeye, birden fazla belediye bulunması halinde de her belediyeye nüfusları oranında hesaplanıp dağıtılır.

Temizleme ve Aydınlatma Harcı tahsilatının Maliye Vergi Dairelerince her ay sonu itibariyle hesaplanıp müteakip ayın sonuna kadar ilgili belediyeye ödenmesi mecburidir. Harcı belediyelere zamanında intikal ettirmeyen vergi dairesi müdürlerinden harç tutarları yüzde 10 fazlasıyla tahsil olunur.

İKİNCİ BÖLÜM

İşgal Harcı

Konu :

MADDE 64. — Belediye sınırları içinde bulunan aşağıdaki yerlerin satış yapmak veya sair maksatlarla işgal edilmesi, İşgal Harcına tabidir.

1. Pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin satıcılar tarafından işgali;
2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü ve nehirler gibi umuma ait yerlerden, göl ve denizlerden bir kısmının geçici olarak herhangi bir maksat için işgali;
3. Gelip geçmeye mani teşkil etmeyecek şekilde yaya kaldırımların bir kısmının veya halkın oturmasına, yiyip içmesine veya eğlenmesine tahsis edilen sair mahallerin işgali;
4. Motorlu kara taşıtlarının park etmeleri için tahsis ve tesis edilen mahallerin, taşıt araçları tarafından işgali (2 tekerlekli taşıtlar hariç);
5. Su üzerindeki taşıt araçları ile, yüzer ev, yüzer havuz ve yüzer vinçlerin, belediye sınırları içindeki limanlarda, boş veya yüklü olarak durması veya depo vesair şekillerde kullanılması suretiyle, deniz, göl ve nehirlerin işgali :

Yukarıda sayılan yerlerin işgali, yetkili mercilerin iznine bağlı olsa bile izinsiz işgaller mükellefiyeti kaldırmaz.

Mükellef :

MADDE 65. — İşgal Harcını, işgali harca tabi yerleri 64 ncü maddede yazılı maksatlarla işgal edenler ödemekle mükelleftir.

İstisnalar :

MADDE 66. — Aşağıda gösterilen kara ve deniz taşıtlarının işgalleri İşgal Harcından müstesnadır.

1. Genel ve katma bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediye ve köylerin ve bunların teşkil ettikleri birliklerin kara ve deniz taşıtlarının işgalleri,
2. Fırtına, tamir veya kumanya temini maksatlarıyla limanlara giren çıkan deniz taşıtlarının işgalleri,
3. Belediye sınırları içindeki limanlarda, göl ve nehirlerde taşıma işlerinde kullanılan ve belediye içindeki liman dairesinde kayıtlı olan istimbót, motorbót, her nevi kayık, mavna, salapur-ya ve duba gibi küçük deniz nakil vasıtaları ile özel sandal ve kayıklar, bahkçı sandal ve kayıklarının işgalleri,
4. Ziyaret amacıyla gelen yabancı ülke harp ve yardımcı gemileri.

Matrah :

MADDE 67. — İşgal Harcının matrahı 64 ncü maddenin 1, 2 ve 3 ncü bentlerinde yazılı işgallerde, işgal edilen yerlerin metrekaare olarak alanı, 4 ncü bendinde yazılı işgallerde taşıt adedi, 5 nci bendinde yazılı işgallerde aracın rüsum tonilatosu, yüzer evlerin işgallerinde ise bunların işgal ettiği yerlerin metrekaare olarak alanıdır.

Harcın Tarifesi :

MADDE 68. — İşgal Harcı aşağıda gösterilen hadler içinde düzenlenecek tarifeye göre alınır.

64 ncü maddenin 1, 2 ve 3 ncü bentlerinde yazılı işgallerle yüzer evlerden beher metrekaare için günde en az 5, en çok 25,

2. 64 ncü maddenin 4 ncü bendinde yazılı işgallerde her taşıttan günde en az 5, en çok 25 lira,

— Parkmetre tesis edilen yerlerde beher saat için en az 1, en çok 10 lira,

3. 64 ncü maddenin 5 nci fıkrasında yazılı işgallerde, taşıtın 150 rüsum tonilatoya kadar olan kısmından beher rüsum tonilato için en az 1, en çok 3 lira, fazlasından en az 0,25, en çok 1 lira.

Harcın hesabında aşağıdaki hususlara uyulur :

- a) Metrekare kesirleri tam itibar olunur,
- b) Bir günü aşan işgallerde, 6 saatten az süreler atılır, fazlası tam gün sayılır,
- c) İşgal edilen yerin 50 metrekareyi aşması halinde, aşan kısma ait harç tarifesi % 50 indirimli olarak uygulanır,
- d) Tayin ve tespit edilen günlük işgal harcını tam olarak ödeyen taşıtlar aynı gün yapacakları diğer işgaller için ayrıca harç ödemezler.

Harcın Ödenmesi :

MADDE 69. — 64 ncü maddenin 1, 2 ve 3 ncü bentlerinde yazılı şekillerdeki işgallerde harç, ilgili belediyenin yetkili memurlarınca makbuz karşılığında, 4 ncü bendinde yazılı hallerde, belediyelerce tespit edilecek esaslara göre, 5 nci bendinde yazılı şekillerdeki işgaller de liman dairesi bulunan yerlerin belediyelerinden temin edilen makbuzlar karşılığında bu dairelerce, diğer yerlerde belediyeler tarafından makbuz karşılığında tahsil edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı

Konu :

MADDE 70. — Hafta tatili ve resmi tatil günlerinde çalışmalarını belediyelerce izne bağlı olan işyerlerine bu maksatla ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.

Mükellef :

MADDE 71. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefi kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzel kişidir.

Harcın Tarifesi :

MADDE 72. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, işin mahiyetine göre yılda 1 200 liradan az, 24 000 liradan çok olmamak üzere tespit edilir.

Mükellefiyet Dönemi ve Harcın Ödenmesi :

MADDE 73. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefiyet dönemi çalışma izninin kullanılacağı takvim yılıdır. Yıl içinde mükellefiyete girilmesi veya işin terkedilmesi hallerinde, mükellefiyet çalışılan süreye inhisar eder. Mükellefiyete girilen veya mükellefiyetten çıkılan ay kesirleri tam ay sayılır.

Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, makbuz karşılığında ödenir. Harcı ödenmemiş ruhsatlar geçerli değildir.

Adi Ortaklıklarda Harcın Muhatabı :

MADDE 74. — Adi ortaklıklarda harç, ortaklık adına ortaklardan birinden alınır. Ortaklardan herbiri harçtan müteselsilen sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaynak Suları Harcı

Konu :

MADDE 75. — Özel kaplara doldurulup satılacak olan kaynak sularının belediyelerce denetlenerek hangi kaynaklara ait olduklarını gösterecek şekilde bu kaplara özel işaret konulması, Kaynak Suları Harcına tabidir.

Mükellef :

MADDE 76. — Kaynak Suları Harcını, kaynak sularını özel işaretli kaplara doldurup satanlar ödemekle mükelleftirler.

Tarife :

MADDE 77. — Kaynak Suları Harcı aşağıda hadler içinde düzenlenecek tarifeye göre alınır.

	Beher litrede (Krş.)	
	En az	En çok
5 litreye kadar olan kaplarda	25	75
25 litrelik kaplarda	15	45
26 litreden büyük kaplarda	10	30

Harcın Ödenmesi :

MADDE 78. — Kaynak Suları Harcı, bu suların satışa arzı için kaplara doldurulmasını müteakip, kaplar üzerine özel işaret konulması sırasında bu işi yapan belediyeye peşin olarak ödenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tellallık Harcı

Konu :

MADDE 79. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelere ait hal, bahkhane, mezat yerleri ve belediye münadisi veya tellalı bulundurulmuş sair yerlerde, gerçek veya tüzel kişiler tarafından açık artırma, eksiltme, kapalı zarf, pazarlık veya teklif alma usulleriyle her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışı, Tellallık Harcına tabidir.

Mükellef :

MADDE 80. — Tellallık Harcını, mal ve mahsullerini satan gerçek veya tüzel kişiler ödemekle mükelleftirler.

Matrah :

MADDE 81. — Tellallık Harcının matrahı, harcın mevzuuna giren satışların gayrisafi tutarıdır. Bu tutardan her ne nam ile olursa olsun hiçbir indirim yapılmaz.

Nispet :

MADDE 82. — Tellallık harcının nispeti, yüzde 2'dir.

Harcın Ödenmesi :

MADDE 83. — Tellallık Harcı, belediyelerce görevlendirilecek yetkililer tarafından makbuz mukabili tahsil olunur.

ALTINCI BÖLÜM

Hayvan Muayene ve Kesim Harcı

Konu :

MADDE 84. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelerce tesis edilen mez-baha ve kanaralarda hayvan muayene ve kesimi veya belediye sınırları ve mücavir alanlar dışın-da kesilmiş olup da belediye sınırı içinde satışa arz edilecek etlerin sağlık bakımından muayene-sinin yapılması, Hayvan Muayene ve Kesim harcına tabidir.

Mükellef :

MADDE 85. — Harcı, hayvan sahipleri ödemekle mükelleftir.

Tarife :

MADDE 86. — Harç, hayvan başına aşağıdaki tarife göre hesaplanır.

Hayvanın Cinsi	Harcın miktarı TL.	
	En az	En çok
Büyükbaş	100	500
Küçükbaş	50	250

Harcın Ödenmesi :

MADDE 87. — Harç, makbuz mukabilinde peşin olarak alınır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ölçü ve Tartı Aletleri Harcı

Konu :

MADDE 88. — Ölçü ve tartı alet ve vasıtaları ile ölçeklerin ilgili kanun ve tüzük hükümlerine göre belediyelerce damgalanması, Ölçü ve Tartı Aletleri Harcına tabidir.

Harcın Tarifesi :

MADDE 89. — Ölçü ve tartı alet ve vasıtaları ile ölçeklerin belediyelerce damgalanması karşılığında, aşağıdaki tarife göre alınır.

	(TL.)	
	En az	En çok
a) Tartı ağırlıklarının herbirinden	10	30
b) Uzunluk ölçülerinin herbirinden	10	30
c) Akıcı ve kuru daneli maddelerin hacim ölçeklerinin herbirinden	20	60
d) El terazilerinden	50	150
e) Normal masa terazilerinden	175	225
f) Otomatik (ibrel) terazilerden	100	300
g) Kantar ve basküllerden	250	750

Harcın Ödeme Şekli :

MADDE 90. — Bu harç damgalama sırasında makbuz karşılığında ödenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Harçlar

Kayıt ve Suret Harcı :

MADDE 91. — Belediyeler ve belediyelere bağlı müesseselerden istenecek her türlü kayıt suretleriyle, gayrimenkullerle ilgili harita, plan ve krokilerin suretleri, Kayıt ve Suret Harcına tabidir. Kayıt ve Suret Harçları, sahife veya sahife büyüklüğü başına hesap olunur. Sahife ve sahife büyüklüğünün tayininde, 20 daktilo satırı bir sahife, 60 harf bir satır sayılır. 20 satırdan ek-sik sahifeler tam sahife addolunurlar.

İmarla İlgili Harçlar :

MADDE 92. — İmar Kanunu gereğince verilecek ifraz ve tevhit kararlarından, İfraz ve Tevhit Harcı, bir yapının temelini kontrol ve vizesi karşılığında, Temel Vizesi Harcı, yapı kul-lanma izni verilmesi karşılığında, Yapı Kullanma İzni Harcı alınır. Ancak 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Ka-nun hükümleri uyarınca yapılan yapı ve tesisler bu harca tabi değildir.

Yapım ve yıkım artışı malzeme ile toprak kazısının belediyelerce gösterilen yere taşınması zorunlu olup, bu işler Taşıma Harcına tabidir.

Muayene, Ruhsat ve Rapor Harcı :

MADDE 93. — Kanunen istihsalı mecburi veya ihtiyari olan ve belediyeler ve bunlara bağlı müesseseler tarafından düzenlenerek ilgisine verilecek, işyerlerinin açılmasına, sıhhi, fenni veya zirai inceleme sonuçlarına, tahlil ve deneylere ait olup, bu Kanunda ayrıca harca tabi tu-tulmamış bulunan raporlar, şahadetnameler, ruhsat ve ehliyetnameler, Muayene, Ruhsat ve Ra-por Harcına tabidir.

Sağlık Belgesi Harcı :

MADDE 94. — Yaptıkları işler ve gördükleri hizmetler dolayısıyla özel mevzuatı gereğince belediyelerden Sağlık Belgesi almak mecburiyetinde olanlara verilecek bu tür belgeler, Sağlık Belgesi Harcına tabidir.

Çeşitli Harçlara Ait Tarifeler :

MADDE 95. — Bu bölümde yazılı çeşitli harçlar aşağıdaki tarifeye göre alınır.

	(TL.)	
	En az	En çok
Kayıt ve suret harçları	20	100
Muayene, ruhsat ve rapor harcı	500	1 500
Sağlık belgesi harcı	500	1 500
İmarla ilgili harçlar	1 000	5 000

Çeşitli Harçların Ödenmesi :

MADDE 96. — Bu bölümde yazılı harçlar makbuz karşılığında veya basılı damga vurul-mak suretiyle peşin olarak ödenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Harcamalara Katılma Payları

BİRİNCİ BÖLÜM

Yol Harcamalarına Katılma Payı :

MADDE 97. — Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce aşağıdaki şekillerde inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden Yol Harcamalarına katılma Payı alınır :

- a) Yeni yol açılması;
- b) Mevcut yolların yüzde 40 nispetinde veya daha fazla genişletilmesi;
- c) Kaldırımsız ve bakımsız bulunan yolların, kaldırım veya parke kaldırım haline getirilmesi veya asfalt yapılması, kaldırım veya şose halindeki yolların da parke, beton veya asfalta çevrilmesi;
- d) Mevcut kaldırım veya parkelerin sökülüp yeniden düzenlenmesi;

Yolların kaldırım da dahil olmak üzere (15) metreden fazla genişliklerine düşen giderler, belediyelere ait olup harç payına konu teşkil etmez.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller için asıl cepheyi teşkil eden yoldan düşen pay tam, diğer yollara ait pay ise yarım olarak hesaplanır.

Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı :

MADDE 98. — Belediyelerce ve belediyelere bağlı müesseselerce, aşağıdaki şekilde kanalizasyon tesisi yapılması halinde, bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı alınır :

- a) Yeni kanalizasyon tesisi yapılması,
- b) Mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre islah edilmesi.

İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise, payın hesabında o yola ait kanalizasyon giderleri nazara alınır.

Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı :

MADDE 99. — Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce beldede aşağıdaki şekillerde su tesisleri yapılması halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı alınır :

- a) Yeni içmesuyu şebeke tesisleri yapılması,
- b) Mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve islahı.

Birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunlukları esas alınır.

Payların Hesaplanması :

MADDE 100. — Harcamalara Katılma Payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin 1/3'üdür. Ancak, bu tür hizmet giderleri Bayındırlık Bakanlığı tarafından tespit ve ilan edilen birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamaz.

Özel Devlet yardımları, karşılıksız fon tahsisleri, bu işler için yapılacak bağış ve yardımlar ve istimlak bedelleri giderler tutarından indirilir.

Payların Tahakkuk Şekli :

MADDE 101. — Yol Harcamalarına Katılma Payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalanan, su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma payları ise hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 100 ncü maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilir. Şu kadar ki, ibadet yerleri hakkında harcamalara katılma payı tahakkuku yapılmaz.

Tahakkuk Zamanı :

MADDE 102. — Harcamalara katılma paylarının tahakkuku, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılır.

Payların İlanı :

MADDE 103. — Yukarıdaki maddelerde yazılı esaslar dairesinde hesaplanan paylar, mükelleflerin soyadları, adları, adresleri ve kendilerine isabet eden pay miktarını gösteren ve mahiyetlerine göre mahalle, cadde ve sokak itibariyle düzenlenecek tahakkuk cetvellerinin bir ay süre ile belediye ilan yerlerine asılması suretiyle ilan olunur.

Katılma payları tutarları mükelleflere ayrıca tebliğ olunur.

Tahsil Şekli :

MADDE 104. — Harcamalara katılma payları, belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 103 ncü maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takibeden bütçe yılından itibaren 4 yılda ve 4 eşit taksitte tahsil olunur.

Satış, hibe ve trampa gibi devir hallerinde ferağ sırasında o tarihe kadar ödenmemiş taksitler peşin olarak tahsil olunur.

Harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirilir. Bu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesi payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar eder ve pay ödenmedikçe intikal işlemi yapılmaz.

Yönetmelikle Tespit Olunacak Hususlar :

MADDE 105. — Harcamalara katılma paylarının uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar, İçişleri, Maliye ve İmar ve İskân Bakanlıklarınca düzenlenecek bir yönetmelikle belirtilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Belediyelerin Gruplara Ayrılması :

MADDE 106. — Belediyeler nüfus ve vergi ödeme güçlerine göre Maliye Bakanlığının görüşü alındıktan sonra İçişleri Bakanlığı tarafından 5 gruba ayrılırlar.

Vergi ve Harç Tarifelerinin Tespiti :

MADDE 107. — Bakanlar Kurulu, bu Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen vergi ve harç tarifelerini, belediye grupları itibariyle tayin ve tespit eder.

Ücrete Tabi İşler :

MADDE 108. — Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan, ancak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidirler.

Usul Hükümleri :

MADDE 109. — Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanuna göre alınacak vergi, harç ve katılma payları hakkında 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve bunların ek ve tadilleri hükümleri uygulanır.

Harçlara İlişkin Müeyyideler :

MADDE 110. — Harçların tamamı peşin alınmadıkça harca konu olan işlem yapılmaz, kayıt ve örnek verme işlemlerinde müracaat muameleye konulmaz.

Gerekli harçları tamamen almadan iş gören görevliler, harcın ödenmesinden mükellefler ile birlikte müteselsilen sorumludurlar.

Diplomatik Muafiyetler :

MADDE 111. — Yabancı devletlerin Türkiye’de bulunan elçi, konsolos ve maslahatgüzarları (fahri olanlar hariç) ile yabancı devletin uyruğunda bulunan elçilik ve konsolosluk memurları, bu Kanun hükümlerinden karşılıklı olmak şartı ile muaftırlar.

Bakanlar Kurulunca belli edilen uluslararası kuruluşlar ile bu kuruluşların yabancı devlet uyruğundaki memurları da bu Kanun hükümlerinden muaftırlar.

Sahip Deyimi :

MADDE 112. — Bu Kanunda sözü edilen sahip deyimi, bir gayrimenkulün malikini varsa intifa hakkı sahibini, bunlar yoksa gayrimenkulü malik gibi tasarruf edenleri ifade eder.

Nüfus Miktarı :

MADDE 113. — Bu Kanunda sözü edilen nüfus miktarları, son nüfus sayımı sonuçlarına göre tespit ve ilan edilen nüfusu ifade eder.

Belediye Payları ve Borçları :

MADDE 114. — Özel kanunlarla belediyelere verilmekte bulunan paylar belediye vergi ve harçları hükmünde olup haczedilemezler. Ancak, belediyelerin ve ayrı tüzel kişileri olmak üzere belediyelere bağlı olarak özel kanunlarla kurulmuş müesseselerin vergi borçları, Emekli Sandığı kesenek borçları ve Türkiye Elektrik Kurumuna olan elektrik borçları bu hükümden istisnadır.

Vergi Usul Kanunun Uygulanması :

MADDE 115. — 1) Belediye Gelirleri Kanununun uygulamasında, Vergi Usul Kanununda yazılı vergi inceleme yetkisi, bu kanunla ilgili olmak üzere belediye müfettişleri tarafından,

2) Belediye Hesap İşleri Müdürü, Hesap İşleri Müdürü olmayan yerlerde Muhasebeci, Vergi Dairesi Müdürü sıfat ve yetkisini haizdir.

3) Vergi Usul Kanununda mahallin en büyük mal memuruna verilmiş görev ve yetkiler, Belediye Gelirleri Kanunu uygulaması yönünden Belediye Başkanı tarafından kullanılır.

Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım :

MADDE 116. — 4109 sayılı Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkındaki Kanunun 4 üncü maddesinin (A) fıkrası ile belediye meclislerine verilmiş bulunan zam yetkisi, bu Kanunun İşyeri ve Meslek Vergisine ilişkin madde hükümlerine uygulanır.

Bu Kanunun Mücavir Alanlarda Uygulanabilmesi :

MADDE 117. — Bu Kanunda, yer alan İşyeri ve Meslek, İlan ve Reklam, Eğlence, Taşıma, Elektrik ve Havagazı, Yangın Sigortası ve Hayvan Satış Vergileri ile Temizleme ve Aydınlatma Harcının mücavir alanlarda uygulanabilmesi için belediye hizmetlerinin bu mahallere götürülmüş olması şarttır.

Bu hükmün uygulanabilmesi için mücavir alanlara götürülmesi gerekli bulunan hizmetlerin kapsamı ve niteliği İçişleri Bakanlığınca tayin ve tespit edilir.

Kaldırılan Hükümler :

MADDE 118. — 1) 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu (1 ve 2 nci maddeleri hariç olmak üzere) ile Ek ve değişiklikleri hakkındaki kanunlar.

2) 1324 sayılı Damga Resmi Kanunu ile aynı Kanunun Ek ve değişikliklerine ilişkin kanunların ilan ve reklamlara ait hükümleri.

3) 3434 sayılı Oyun Alet ve Vasıtalarından Belediyeler ve Köy İdarelerince Alınacak Resim Hakkında Kanunun belediyelerle ilgili 1 nci maddesi hükmü,

4) Diğer kanunların bu kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Maddeler :

MADDE 119. — Bu Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanununun yürürlük tarihinden önceki dönemlere ilişkin belediye gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsilinde 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte İşyeri ve Meslek Vergisinin konusuna giren bir işle iştigal edenler, vergileme ile ilgili bilgileri ihtiva eden, şekil ve muhteviyatı İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca tespit ve tayin edilecek bir beyannameyi, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren 3 ay içinde ilgili belediye vergi dairesine vermeye mecburdurlar. Bu beyannameler üzerine tarh ve tahakkuk ettirilecek vergiler için tahakkuk fişi esası uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği takvim yılında vergi ve harç tarifelerinde yazılı en az miktarlar uygulanır.

MADDE 120. — Bu Kanunun Temizleme ve Aydınlatma Harcı ile ilgili 57 ilâ 63 üncü maddeleri 1.3.1981 tarihinde, diğer hükümleri 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 121. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

27.11.1980

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı

BİRİNCİ KISIM

Belediye Vergileri

BİRİNCİ BÖLÜM

Meslek Vergisi

Konu :

MADDE 1. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde;

- a) Ticari, sınai veya serbest meslek faaliyetinde bulunmak,
- b) Motorlu taşıtlarla ticari amaçlı yük ve yolcu taşımacılığı yapmak,

Meslek vergisine tabidir.

Mükellef :

MADDE 2. — Meslek Vergisinin mükellefi sabit bir işyerinde ticari, sınai veya serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek veya tüzel kişilerdir.

Ticari amaçlı motorlu taşıt araçları işletilmesinde mükellef; adlarına taşıt araçları kayıtlı bulunan gerçek veya tüzel kişilerdir.

Muafıklar :

- MADDE 3. a) İl Özel İdareleri, Belediyeler, Köyler ve bunların kuracakları birlikler,
- b) Gelir Vergisi Kanununun 9 ncu maddesine göre Gelir Vergisinden muaf esnaf,
- c) Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesine göre Kurumlar Vergisinden muaf tutulan kurumlar,
- d) Posta-Telgraf-Telefon ve T.C. Devlet Demiryolları İşletmeleri,
- Meslek Vergisinden muaftırlar.

Verginin Tarifesi :

MADDE 4. — Meslek Vergisi yıllık olarak aşağıdaki tarifelere göre alınır.

I Sayılı Tarife :

1 nci ve 2 nci sınıf tüccarlar (Kurumlar dahil) ile gerçek usulde vergilendirilen serbest meslek erbabı;

Belediye Grubu	I. Sınıf tüccarlar (Kurumlar dahil) Vergi miktarı (TL.)		II. Sınıf tüccarlar Vergi miktarı (TL.)		Serbest meslek erbabı Vergi miktarı (TL.)	
	En az	En çok	En az	En çok	En az	En çok
V nci Grup	2 400	7 200	1 200	3 600	1 800	5 400
IV ncü Grup	3 000	9 000	1 500	4 500	2 400	7 200
III ncü Grup	3 600	10 800	1 800	5 400	3 000	9 000
II nci Grup	4 800	14 400	2 400	7 200	3 600	10 800
I nci Grup	7 200	21 600	3 600	10 800	4 800	14 400

II Sayılı Tarife :

I Sayılı tarife dışında kalan ticari kazanç ve serbest meslek erbabı :

Belediye Grubu	Vergi Miktarı (TL.)	
	En az	En çok
V nci Grup	600	1 800
IV ncü Grup	900	2 700
III ncü Grup	1 200	3 600
II nci Grup	1 800	5 400
I nci Grup	2 400	7 200

III Sayılı Tarife :

Motorlu Taşıt Aracı Sahipleri :

Belediye Grubu	Taksitler (otomobil, arazi taşıtı, panel ve kaptıkaçı) Vergi miktarı (TL.)		Minibüs, kamyonet, göl, nehir ve deniz motorlu taşıtları (150 rüsum tonilatodan aşağı) Vergi miktarı (TL.)		Otobüs, kamyon çekici ve benzerleri göl ve deniz motorlu taşıtları (150 ve 150 rüsum tonilatodan yukarı) Vergi miktarı (TL.)	
	En az	En çok	En az	En çok	En az	En çok
V nci Grup	720	2 160	900	2 700	1 200	3 600
IV ncü Grup	900	2 700	1 200	3 600	1 800	5 400
III ncü Grup	1 200	3 600	1 500	4 500	2 400	7 200
II nci Grup	1 500	4 500	1 800	5 400	3 000	9 000
I nci Grup	1 800	5 400	2 100	6 300	3 600	10 800

Bu tarifiede belirtilen motorlu taşıt araçlarının cinslerinin tespitinde 197 sayılı Motorlu Taşıtlar Vergisi kanunundaki tanımlar esas alınır. Göl, nehir ve deniz motorlu taşıtlarının tarifi, Ulaştırma Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca yapılır ve Resmi Gazete ile ilan edilir.

Tarh Yeri :

MADDE 5. — Meslek Vergisi, mükelleflerin işyerlerinin bulunduğu, motorlu taşıt araçları işletenlerde ise faaliyette bulundukları yer belediyesince tarh edilir. Ancak birden fazla belediyeyi ilgilendiren yük ve yolcu taşımalarında vergi, gerçek kişilerde motorlu taşıt için çalışma ruhsatı veren, tüzel kişilerde ise iş merkezinin bulunduğu yer belediyesince tarh olunur.

Vergilendirme Dönemi :

MADDE 6. — Meslek Vergisinde vergilendirme dönemi geçmiş takvim yılıdır. Ancak, mükellefiyetin takvim yılı içinde kalkması halinde vergilendirme dönemi, takvim yılı başından mükellefiyetin kalkması tarihine kadar geçen süreyi kapsar.

Yıl içinde mükellefiyete girme veya çıkma dolayısıyla oniki aydan eksik faaliyette bulunan mükelleflerin vergileri, mükellefiyete girme ve mükellefiyetten çıkma ayları tam sayılmak suretiyle faaliyette bulunan aylarla orantılı olarak hesaplanır.

Tarh Zamanı :

MADDE 7. — Meslek Vergisi, takvim yılının ilk ayı içinde tahakkuk cetveli usulü ile toplu olarak tarh ve tahakkuk ettirilir. Vergi miktarının değiştirilmesi, mükellefiyette değişiklik,

mükellefiyete giriş, belediye grubunun değişmesi, bir yerde ilk defa belediye teşkilatı kurulması, bağlı bulunan belediyenin değişmesi hallerinde ihbarnam e esas ı uygulanır.

Tarhiyatın Muhatabı :

MADDE 8. — Meslek Vergisi, bu vergiyle mükellef olan kişiler adına tarh edilir. Şu kadar ki;

1. Kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortaklık adına,
2. Adi ortaklıklarda ortaklık için ortaklardan biri adına,
3. Aynı işyerinde ortak olmaksızın çalışanlardan her biri adına,
4. Küçükler ve kısıtlılar için bunların nam ve hesabına kanuni temsilcilerin adına tarh olunur.

Verginin Ödenmesi :

MADDE 9. — Meslek Vergisi her yıl Mart ve Eylül aylarında olmak üzere iki eşit taksitte, taksit süreleri geçtikten sonra mükellefiyete girilmesi veya takvim yılı içinde mükellefiyetten çıkılması hallerinde bu tarihi takip eden 1 ay içinde ödenir.

Vergiye Etkileyen Değişiklikler :

MADDE 10. — Yıl içinde vergi miktarını etkileyen değişiklikler, bu değişikliği takibeden takvim yılı başından itibaren nazara alınır.

Verginin Hesaplanması :

MADDE 11. — Meslek Vergisi, mükelleflerin bir belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde birden fazla işyeri veya birden fazla motorlu taşıt aracının faaliyette bulunması hallerinde her işyeri ve her motorlu taşıt aracı için ayrı ayrı hesaplanır.

Sabit işyerleri için I ve II sayılı Tarifeye göre Meslek Vergisi ödeyen mükelleflerin firmalarında kayıtlı bulunan ve kendi faaliyetlerinde kullandıkları motorlu taşıt araçları için III sayılı Tarifeye göre ayrıca vergi alınmaz.

Taşıt aracı sahipleri, taşıt işletmesi dolayısıyla açtıkları sabit işyerleri için ayrıca I ve II sayılı Tarifeye göre Meslek Vergisi ödemezler.

Küçük Belediyelerde Tarh, Tahakkuk ve Tahsil Yeri :

MADDE 12. — Meslek Vergisinin tarh, tahakkuk ve tahsili yönünden yeterli imkâna sahip bulunmayan küçük beldelerde bu vergi belediyeler yerine Maliye Vergi Dairelerince tarh, tahakkuk ve tahsil edilir. Bu uygulamaya ilişkin usul ve esaslar ile Maliye Bakanlığınca bu iş için alınacak masraf karşılıkları İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelik ile belli edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İlan ve Reklam Vergisi

Konu :

MADDE 13. — Tasarının 11 nci maddesi 13 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

Mükellef ve Sorumlu :

MADDE 14. — İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dahil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzel kişilerdir.

İlan ve reklam işlerini mutlak meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.

İstisna ve Muafaklar :

MADDE 15. — Aşağıda sayılan ilan ve reklamlardan vergi alınmaz.

1. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yayınlanan ve yapılan ilan ve reklamlar,
2. Her türlü gazete, dergi ve kitaplarda yapılan ilan ve reklamlar.
3. Gerçek kişilerin ikametgâhlarının iç veya dış kapılarına konan ve kimliklerini gösteren levhalar,
4. İşletmelerin iştigal veya imal konusu maddelerinin ambalajları üzerinde bulunan ve kendi işlerine ait ilan ve reklamları ile ambalaj muhtevassından olan prospektüs ve tarifnameler.
5. Gerçek veya tüzel kişilere ait işyerlerinin içine veya dışına asılan iş sahibinin kimliği ile işin mahiyetini gösteren ve alanı 1/2 metrekaresi aşmayan ışıksız levhalar. (Alanı 1/2 metrekaresi aşan levhalar, aşan kısım üzerinden vergiye tabidir.)
6. Genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idarelerinin, belediyelerin, köylerin ve bunların kuracakları birliklerin ve Posta-Telgraf-Telefon ve TC Devlet Demiryolları İşletmelerinin yapacakları her türlü ilan ve reklamlar,
7. Siyasi Partiler Kanununa göre, siyasi partilerin siyasi faaliyet sınırları içinde yapacakları ilan ve reklamlar.
8. Altıncı fıkrada yazılı idarelerle, kooperatifler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından ülke ürünlerinin ve turizminin reklamını yapmak ve herhangi bir ticari ve sınai kuruluşa ait olmamak üzere hazırlanan her türlü levha ve afişlerle, aynı kuruluşlar tarafından Türkiye'deki ticaret, sanayi, tarım ve mesleki müesseselerinin isim ve ticaret unvanları ile ad ve adreslerini ihtiva etmek üzere yayınlanacak kitap, broşür, katalog ve dergiler,
9. Umumi mahallere reklam amacı ile konulacak sıra, bank ve benzeri gereçler üzerindeki ilan ve reklamlar,
10. Sinema ve tiyatroların kendi programlarına ilişkin olarak gösterinin yapıldığı binanın içinde ve dış yüzünde yaptıkları ilan ve reklamlar.

Tarife ve Nispet :

MADDE 16. — İlan ve Reklam Vergisi aşağıdaki tarifeye göre alınır.

	Verginin miktarı (TL.)	
	En az	En çok
1. Dükkân, ticari ve sınai müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi sabit bütün ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak :	1 000	5 000
2. Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilan ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak :	400	2 000
3. Cadde, sokak ve yaya kaldırımlar üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilan ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak :	100	500
4. Işıklı veya projeksiyonlu ilan ve reklamlardan her metrekaresi için yıllık olarak :	1 500	7 500

5. İlan ve reklam amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar veya benzerlerinin her biri için :	1	5
6. Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden :	5	25

Vergi Tarifesinin Uygulanmasında Aşağıdaki Esaslara Uyulur :

- a) Metrekare üzerinden yapılan hesaplamalarda, yarım metrekareye kadar olan kesirler yarım metrekareye, yarım metrekareyi aşanlar ise tam metrekareye tamamlanır.
- b) Herhangi bir yüzeye yazılmak, takılmak veya çizilmek suretiyle yapılan ilan ve reklamlarda yazı ve resimlerin kapladığı alanın yüzölçümü esas alınır.
- c) Çok cepheli ilan ve reklamlarda metrekare hesabı her cephe için ayrı ayrı nazara alınır.
- d) Vergi tarifesinin 1, 2 ve 4 ncü bentlerinde belirtilen ilan ve reklamların süresi 6 aydan; 3 ncü bendinde belirtilen ilan ve reklamın süresi 1 haftadan az olursa vergi miktarının yarısı alınır. 6 ayı geçen süreler 1 yıl, hafta kesirleri de tam hafta sayılır,
- e) Vergi tarifesinin 5 ve 6 ncı bentlerinde yer alan ve çok nüsha olarak basılan ilan ve reklamlar üzerinde basımevinin ticari unvanı, adresi ve kaç nüsha olarak basıldığı ayrıca belirtilir.

Verginin Tarhı ve Ödenmesi

MADDE 17. — Vergiye tabi ilan ve reklâmlarda, ilan ve reklâm işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklâm işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklâm işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklâm işini yapanlarca ilan veya reklâmın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir. Beyannameler vergi tarifesinin 1, 2, 3, 4 ve 6 ncı bentlerinde yazılı ilan ve reklâmlarda bunların yayınlandığı, dağıtıldığı veya teşhir edildiği, tarifinin 5 nci bendinde yer alan ilan ve reklamlarda ise yayımın yapıldığı mahallin belediyesine verilir.

İlan ve Reklam Vergisi, beyanname verme süresi içinde ödenir. Şu kadar ki belediye meclisleri vergi tarifesinin 1, 2 ve 4 ncü bentlerinde yazılı yıllık ilan ve reklamlara ait vergiler yılı içinde, iki çeşit taksitle almaya yetkilidirler.

İlan ve Reklam Vergisinin ödendiğinin belgelendirilmesi yönünden ilgili belediyeler gerekli usulleri ihdas edebilirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğlence Vergisi

Konu :

MADDE 18. — Bu Kanunun 22 nci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.

Mükellef :

MADDE 19. — Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişilerdir.

İstisna ve Muafıklar :

MADDE 20. — Aşağıda belirtilen eğlence faaliyetlerinden bu vergi alınmaz :

1. Ulusal bayramlar veya tarihi özellik taşıyan günler nedeniyle genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idareleri, belediyeler, köyler ve bunların kurdukları birlikleri tarafından düzenlenen ve kazanç amacı gütmeyen tören, şenlik, müsabaka ve gösterilerle balo, temsil ve benzeri faaliyetler,

2. Kültürel, sosyal, turistik ve ekonomik amaçlarla düzenlenen kongre, konferans, fuar, festival, şenlik, sergi ve benzeri faaliyetler nedeniyle genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler tarafından tertip edilen eğlenceler ve konserler,

3. Eğitim ve öğretim kuruluşları ile okul dernekleri, kamu yararına çalışan dernekler, ordu- evleri, askeri gazinolar ve askeri dinlenme tesislerinde tertiplenen eğlenceler,

4. Spor-Toto oynanması.

Matrah :

MADDE 21. — Verginin Matrahı :

1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hâsılat;

2. Müşterek bahislerde, bahis tertip eden kuruluşa isabet eden gayri safi hâsılattır.

Biletle girilen yerlerde, bilet bedeli dışında teberru veya başka adlar altında alınan paralar da verginin matrahına dahildir.

Nispet :

MADDE 22. — Eğlence Vergisi aşağıdaki nispetlerde alınır.

	Verginin Nispeti %
I. Biletle girilen yerlerde :	
1. Yerli film göstermelerinden,	20
2. Yabancı film göstermelerinden,	50
3. Spor müsabakalarından,	10
4. At yarışları, sirkler ve diğerlerinden,	20
5. Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, orta oyunu ve konserlerden,	20
II. Müşterek bahislerde,	25

Verginin Ödenmesi :

MADDE 23. — Eğlence Vergisi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde de peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Genel ve katma bütçeli idarelerle il özel idareleri ve belediyelerce yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi, takip eden bir hafta içinde ilgili belediyeye yatırılır.

Müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takip eden 20 gün içinde ilgili belediyeye bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Akaryakıt Tüketim Vergisi

Konu :

MADDE 24. — Rafineri şirketleri ve ithalatı gerçekleştiren kuruluşlarca yapılan normal ve süper benzin, LPG, gazyağı, motorin ve fuel-oil satışları Akaryakıt Tüketim Vergisine tabidir.

İstisna :

MADDE 25. — Türkiye Elektrik Kurumu ve Çukurova Elektrik Anonim Şirketinin elektrik üretimi için kullandığı fuel-oil bu vergiden müstesnadır.

Mükellef :

MADDE 26. — Akaryakıt Tüketim Vergisinin mükellefi; bu verginin konusuna giren akaryakıtların satışını yapan rafineri şirketleri ile ithalatı gerçekleştiren kuruluşlardır.

Vergi Tarifesi :

MADDE 27. — Tasarının 27 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

Beyan ve Ödeme :

MADDE 28. — Rafineri şirketleri ve ithalatı gerçekleştiren kuruluşlar bir aylık dönemde yaptıkları satışlarını takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar merkezlerinin bağlı olduğu Maliye Vergi Dairesine bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı süre içinde ödemeye mecburdurlar.

Verginin Dağılımı :

MADDE 29. — Maliye Vergi Daireleri, Akaryakıt Tüketim Vergilerini, tahsilini takip eden bir ay içerisinde İller Bankasında açılacak hesaba yatırır. Hesapta biriken bu meblağ, İller Bankasıyla son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre vergilerin yatırıldığı ayı izleyen ayın 15 nci günü akşamına kadar belediyelere dağıtılır.

Belirtilen süreler içerisinde İller Bankası hesabına yatırılmayan ve belediyelere gönderilmeyen meblağlar % 10 fazlasıyla vergi dairesi müdüründen ve İller Bankasından tahsil olunur.

Vergi dairesi müdürleri ve İller Bankası hakkında yukarıdaki fıkra uyarınca yapılacak işlemler bağlı veya ilgili bulundukları bakanlıklarca yürütülür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Vergiler

1. Haberleşme Vergisi :

Konu :

MADDE 30. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde abonelerinden Posta Telgraf Telefon İşletmesi tarafından tahsil edilen telefon, teleks, faksimile ve data ücretleri (tesis, devir ve nakil ücretleri hariç) Haberleşme Vergisine tabidir.

Mükellef:

MADDE 31. — Haberleşme Vergisinin mükellefi, telefon, teleks, faksimile ve data ücretlerini tahsil eden Posta Telgraf Telefon İdaresidir.

Matrah:

MADDE 32. — Haberleşme Vergisinin matrahı, tesis, devir ve nakil ücretleri hariç olmak üzere tahsil edilen ücrettir. Matraha gider vergileri dahil edilmez.

Nispet:

MADDE 33. — Haberleşme Vergisinin nispeti yüzde 6'dır. Ancak genel ve katma bütçeli, kurumlarla il özel idare ve belediyelere ve bunların kurdukları birliklere ait teleks, faksimile ve data ücretinden vergi alınmaz.

Beyan ve Ödeme:

MADDE 34. — Bir ay içinde tahsil edilen telefon, teleks, faksimile ve data ücretlerine isabet eden Haberleşme Vergisi, ilgili belediyeye tahsilatı takip eden ayın sonuna kadar bir beyanname ile bildirilir ve aynı süre içinde tediye edilir.

Beyannamelerin şekil ve muhtevası İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca tayin ve tespit olunur.

2. Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi:

Konu:

MADDE 35. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde elektrik ve havagazı tüketimi, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisine tabidir.

Mükellef ve Sorumlu:

MADDE 36. — Elektrik ve Havagazı tüketenler, Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisini ödemekle mükelleflerdir.

Elektrik veya havagazını dağıtan kuruluşlar, satış bedeli ile birlikte bu verginin de tahsilinden ve ilgili belediyeye yatırılmasından sorumludurlar.

İstisnalar:

MADDE 37. — Aşağıda yazılı yerlerde ve şekillerde tüketilen elektrik ve havagazı, vergiden müstesnadır.

- a) Kamu idarelerine ve vakıflara ait hastaneler ile düşkünleri koruma müesseselerinde,
- b) Milletlerarası panayır, sergi ve fuarlarda, bunların giriş yerlerinde, mal teşhir edilen ve satılan pavyonlarda,
- c) Doğrudan doğruya elektrik veya havagazı üreten dağıtım ve istihsal müesseselerinde.

Matrah:

MADDE 38. — Verginin matrahı, tüketilen elektrik ve havagazının satış bedelidir. Matraha gider vergileri dahil edilmez.

Nispet:

MADDE 39. — Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi aşağıda gösterilen nispetlerde alınır.

- a) İmal, istihsal, kamu taşıma, yükleme, boşaltma, telli, telsiz, telgraf ve telefon müesseseleri işlerinde tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 2,5,
- b) (a) bendi dışında kalan işlerde ve yerlerde tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 5,
- c) Havagazının satış bedelinden yüzde 5.

Beyan ve Ödeme:

MADDE 40. — Elektrik ve havagazını dağıtan kuruluşlar tahsil ettikleri vergiyi, tahsil tarihini takibeden ayın 20 nci günü akşamına kadar belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar. Elektrik ve havagazı işleri bütçesi içinde yer alan belediyeler bu hükümden müstesnadır.

3. Yangın Sigortası Vergisi:

Konu:

MADDE 41. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içindeki menkul ve gayrimenkul mallar için yapılan yangın sigortaları dolayısıyla alınan primler; Yangın Sigortası Vergisine tabidir.

Mükellef:

MADDE 42. — Tasarının 48 nci maddesi 42 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Matrah:

MADDE 43. — Tasarının 49 ncu maddesi 43 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

Nispet:

MADDE 44. — Tasarının 50 nci maddesi 44 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

Beyan ve Ödeme:

MADDE 45. — Mükellefler bir ay içindeki vergiye tabi muamelelerini ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar bağlı bulundukları belediyeye bir beyanname ile bildirmeye ve hesaplanan vergiyi aynı sürede ödemeye mecburdurlar.

Beyannamelerin şekil ve muhtevası Maliye ve Ticaret bakanlıklarının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca tayin ve tespit olunur.

İKİNCİ KISIM

Belediye Harçları

BİRİNCİ BÖLÜM

Temizleme ve Aydınlatma Harcı

Konu:

MADDE 46. — Emlak Vergisi Kanunu mevzuuna giren bina ve arsalardan belediye sınırları ve mücavir alanların içinde bulunanlar, Temizleme ve Aydınlatma Harcına tabidir.

Mükellef:

MADDE 47. — Emlak Vergisinin mükellefi olanlar, Temizleme ve Aydınlatma Harcının da mükellefidirler. Mükellefiyet, Emlak Vergisi mükellefiyetinin başlaması ile başlar; bitmesi ile sona erer.

Muafaklar:

MADDE 48. — Emlak Vergisinden daimi veya geçici olarak muaf olan bina ve arsalar, Temizleme ve Aydınlatma Harcından da muafırlar.

Matrah:

MADDE 49. — Temizleme ve Aydınlatma Harcının matrahı, Emlak Vergisi Kanununa göre belirlenen vergi değeridir. Şu kadar ki mevzuatla tasarrufu kısıtlanan bina ve arsalarda matrah; kısıtlamanın devam ettiği sürece tespit olunan vergi değerinin yüzde 10'udur.

Nispet:

MADDE 50. — Temizleme ve Aydınlatma Harcı, vergi değerinin binalarda binde 1'i, arsalarda binde 0,5'tir. Ancak mesken olarak kullanılan binalarda harç tutarı, 18 000 TL'ni aşamaz.

Harçın Tarh, Tahakkuk ve Tahsil Usulü:

MADDE 51. — Temizleme ve Aydınlatma Harcı, Emlak Vergisi Kanununda yazılı hükümler uyarınca Emlak Vergisi ile birlikte yetkili vergi dairesince, tarh, tahakkuk ve tahsil edilir.

Harçın Dağıtımı:

MADDE 52. — Vergi dairelerince tahsil olunan Temizleme ve Aydınlatma Harcı tahsilatı, faaliyet bölgesi içinde tek belediye bulunması halinde bu belediyeye, birden fazla belediye bulunması halinde de her belediyeye nüfusları oranında hesaplanıp dağıtılır.

Temizleme ve Aydınlatma Harcı tahsilatının Maliye vergi dairelerince, her ay sonu itibariyle hesaplanıp müteakip ayın sonuna kadar ilgili belediyeye ödenmesi mecburidir. Harcı belediyelere zamanında intikal ettirmeyen vergi dairesi müdürlerinden harç tutarları yüzde 10 fazlasıyla tahsil olunur.

İKİNCİ BÖLÜM**İşgal Harcı****Konu:**

MADDE 53. — Belediye sınırları içinde bulunan aşağıdaki yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla geçici olarak işgal edilmesi, İşgal Harcına tabidir:

1. Pazar veya panayır kurulan yerlerin, meydanların, mezat yerlerinin her türlü mal ve hayvan satıcıları tarafından işgali,
2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali,
3. Motorlu kara taşıtlarının park etmeleri için il trafik komisyonlarının olumlu görüşü alınarak belediyelerce şehir merkezlerinde tesis edilen ve işletilen mahallerin çalışma saatleri içinde, taşıtlar tarafından işgali (2 tekerlikli taşıtlar hariç).

Yukarıda sayılan yerlerin işgali, yetkili mercilerin iznine bağlı olsa bile izinsiz işgaller mükellefiyeti kaldırmaz.

Mükellef:

MADDE 54. — İşgal Harcını, işgali harca tabi yerleri 53 ncü maddede yazılı maksatlarla işgal edenler ödemekle mükelleftir.

İstisnalar:

MADDE 55. — Aşağıda gösterilen kara taşıtlarının işgalleri İşgal Harcından müstesnadır.

1. Genel ve Katma Bütçeli İdarelerle, il özel idareleri, belediye ve köylerin ve bunların teşkil ettikleri birliklerin kara taşıtlarının işgalleri,
2. İlgili mevzuata uygun olarak kara ticari taşıtlarının beklemelerine tahsis edilen yerlerin bu taşıtlarla işgalleri.

Matrah:

MADDE 56. — İşgal Harcının matrahı 53 ncü maddenin 1 ve 2 nci bentlerinde yazılı işgallerde, işgal edilen yerlerin metrekare olarak alanı veya hayvan adedi, 3 ncü bendinde yazılı işgallerde taşıt adedidir.

Harcın Tarifesi:

MADDE 57. — A) İşgal harcı aşağıda gösterilen hadler içinde düzenlenecek tarifeye göre alınır.

1. 53 ncü maddenin 1 ve 2 nci bentlerinde yazılı işgallerde beher metrekare için günde en az 5; en çok 25 lira,

2. 53 ncü maddenin 1 nci bendinde yazılı hayvan satıcılarının işgallerinde:

a) Satışı yapılan küçükbaş hayvan başına: 30 - 50,— TL.

b) Satışı yapılan büyükbaş hayvan başına: 30 - 150,— TL.

3. 53 ncü maddenin 3 ncü bendinde yazılı işgallerde;

a) Her taşıttan beher saat için en az 3; en çok 10 lira,

b) Parkmetre çalıştırılan yerlerde beher saat için en az 5; en çok 15 lira,

B) Harcın hesabında aşağıdaki esaslara uyulur;

1. Metrekare kesirleri tam sayılır,

2. Tam günü aşan işgallerde, 6 saatten az süreler atılır, fazlası tam gün sayılır.

Harcın Ödenmesi:

MADDE 58. — İşgal harcı belediyelerin yetkili memurlarınca makbuz karşılığında tahsil edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı****Konu:**

MADDE 59. — Hafta tatili ve ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.

Mükellef:

MADDE 60. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının mükellefi kendisine çalışma ruhsatı verilen gerçek veya tüzel kişidir.

Harcın Tarifesi:

MADDE 61. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, işin mahiyetine göre yılda 600 liradan az; 24 000,- liradan çok olmamak üzere tespit edilir.

Mükellefiyet Dönemi ve Harcın Ödenmesi:

MADDE 62. — Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcının Mükellefiyet dönemi, çalışma izninin kullanılacağı takvim yılıdır. Yıl içinde mükellefiyete girilmesi veya işin terk edilmesi hallerinde mükellefiyet, çalışılan süreye inhisar eder. Mükellefiyete girilen veya mükellefiyetten çıkan ay kesirleri tam ay sayılır.

Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, makbuz karşılığında peşin olarak alınır. Harcı ödenmemiş ruhsatlar geçerli değildir.

Adi Ortaklıklarda Harcın Muhatabı:

MADDE 63. — Adi Ortaklıklarda harç, ortaklık adına ortaklardan birinden alınır. Ortaklardan herbiri harcın ödenmesinden müteselsilen sorumludur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaynak Suları Harcı

Konu:

MADDE 64. — Tasarının 75 nci maddesi 64 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

Mükellef:

MADDE 65. — Tasarının 76 ncı maddesi 65 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Tarife:

MADDE 66. — Kaynak suları harcı, aşağıdaki hadler içinde düzenlenecek tarife göre alınır:

	Harcın Miktarı Kap başına (Kırş.)	
	En az	En çok
1 litreye kadar olan şişe ve benzeri kaplardan	25	75
	Beher litre (Kırş.)	
	En az	En çok
5 litreye kadar olan kaplarda (5 litre dahil)	20	60
25 litreye kadar olan kaplarda (25 litre dahil)	15	45
26 litreden büyük kaplarda	10	30

Harcın Ödenmesi:

MADDE 67. — Kaynak Suları Harcı, bu suların satışa arzı için kaplara doldurulmasını müteakip, kaplar üzerine özel işaret konulması sırasında bu işi yapan belediyeye makbuz karşılığı peşin olarak ödenir. Başka bir belediye sınırları ve mücavir alanları içinde satışa arz edilen kaynak sularından ikinci bir kez harç alınmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tellallık Harcı

Konu:

MADDE 68. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelere ait hal, balıkthane, mezar yerleri ve ilgilinin isteğine bağlı olarak belediye münadisi veya tellal bulundurulmuş sair yerlerde, gerçek veya tüzel kişiler tarafından her ne surette olursa olsun her çeşit menkul ve gayrimenkul mal ve mahsullerin satışı, Tellallık Harcına tabidir.

Mükellef:

MADDE 69. — Tellallık Harcını, mal ve mahsullerini satan gerçek veya tüzel kişiler ödemekle mükelleftirler. Gerçek veya tüzel kişiler yapacakları satışları satış yapmadan önce beledi-

yeye veya mahallindeki belediye ilgililerine haber vermekle ödevlidirler. Haber verilmediği takdirde harç yüzde 50 fazlasıyla tahsil olunur.

Matrah :

MADDE 70. — Tellallık Harcının matrahı, harcın konusuna giren satışların gayri safi tutarıdır. Bu tutardan hangi ad ile olursa olsun hiçbir indirim yapılmaz.

Nispet:

MADDE 71. — Tellallık Harcının nispeti, yüzde 2'dir. 500 000 lirayı aşan satışlarda aşan kısım için nispet yüzde 1'dir.

Harcın Ödenmesi:

MADDE 72. — Tasarının 83 ncü maddesi 72 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcı

Konu:

MADDE 73. — Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyelerce veya yetkili mercilerce verilen izne dayanılarak özel kişi ve kuruluşlarca tesis edilen mezbaha ve kanaralarda kesilen hayvanların kesim öncesi ve sonrası muayenesi veya belediye sınırları ve mücavir alanlar dışında kesilmiş olup da belediye sınırı içinde satışa arz edilecek etlerin sağlık bakımından muayene ve denetlenmesi, Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcına tabidir,

Mükellef:

MADDE 74. — Harcı, hayvan veya et sahipleri ödemekle yükümlüdür.

Tarife:

MADDE 75. — Harç, hayvan başına aşağıdaki tarife göre hesaplanır.

	Harcın miktarı (TL.)	
	En az	En çok
Hayvanın Cinsi :		
Küçükbaş	50	150
Büyükbaş	100	300

Harcın Ödenmesi:

MADDE 76. — Tasarının 87 nci maddesi 76 ncı madde olarak aynen benimsenmiştir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı

Konu:

MADDE 77. — Ölçü ve tartı alet ve vasıtaları ile ölçeklerin ilgili kanun ve tüzük hükümlerine göre belediyelerce damgalanması, Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcına tabidir.

Harcın Tarifesi:

MADDE 78. — Bu harç, ölçü ve tartı alet ve vasıtaları ile ölçeklerin belediyelerce damgalanması karşılığında aşağıdaki tarife göre alınır:

	Harcın Miktarı (TL.)	
	En az	En çok
a) Tartı ağırlıklarının her birinden	10	30
b) Uzunluk ölçülerinin her birinden	10	30
c) Akıcı ve kuru daneli maddelerin hacim ölçeklerinin her birinden	20	60
d) El terazilerinden	50	150
e) Normal masa terazilerinden	175	225
f) Otomatik (ibreli) terazilerden	100	300
g) Kantar ve basküllerden	250	750

Harcın Ödeme Şekli:

MADDE 79. — Tasarının 90 ncı maddesi 79 ncu madde olarak aynen benimsenmiştir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM**Çeşitli Harçlar****Kayıt ve Suret Harcı:**

MADDE 80. — Belediyeler ve belediyelere bağlı müesseselerden istenecek her türlü kayıt suretleriyle gayrimenkullerle ilgili harita, plan ve krokilerin suretleri, Kayıt ve Suret Harcına tabidir.

İmar İle İlgili Harçlar:

MADDE 81. — İmar mevzuatı gereğince aşağıda belirtilen harçlar belediyece tahsil olunur.

a) Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde İmar Kanununa göre ilk kez yapılan veya istek üzerine gerçekleştirilen müteakip parselasyon işlemleri "Parselasyon Harcına" (teşvik belgesi ni haiz organize sanayi bölgeleri hariç olmak üzere)

b) Verilecek ifraz ve tevhit kararları "İfraz ve Tevhit Harcına",

c) Proje tasdik işlemleri "Plan ve Proje Tasdik Harcına"

d) Zemin ve yol kanal açma izni verilmesi, yapım ve yıkım artığı malzeme ile toprak kazısının taşınması için belediyelerce yer gösterilmesi ve bu yerlerin tesviyesi "Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcına",

e) Yapı izni ve denetleme, temel vizesi işlemleri "Yapı İzni ve Denetleme Harcına",

f) Yapı kullanma izin verilmesi işlemi "Yapı Kullanma İzni Harcına" tabidir.

7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanun hükümleri uyarınca yapılan yapı ve tesisler yukarıda sayılan harçlardan müstesnadır.

İşyeri Açma İzni Harcı:

MADDE 82. — Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması "İşyeri Açma İzni Harcına" tabidir.

Muayene ve Rapor Harcı:

MADDE 83. — Mevzuatın alınmasını gerek zorunlu gerek isteğe bağlı gördüğü ve belediyeler veya onlara bağlı kuruluşlar tarafından düzenlenerek ilgisine verilecek; muayene ve sağlıkla veya fenni konularla ilgili tahlillere ilişkin olup bu kanunda ayrıca harca tabi tutulmamış olan ruhsatlar, rapor ve belgeler “Muayene ve Rapor Harcına” tabidir.

Sağlık Belgesi Harcı:

MADDE 84. — Yaptıkları işler ve gördükleri hizmetler dolayısıyla özel mevzuatı gereğince belediyelerden sağlık belgesi almak mecburiyetinde olan kişilere verilecek bu tür belgeler ile bunların belli aralıklarla yapılacak vizeleri “Sağlık Belgesi Harcına” tabidir.

Çeşitli Harçlara Ait Tarifeler:

MADDE 85. — Bu bölümde yazılı çeşitli harçlar aşağıdaki tarife göre alınır.

	Harcın Miktarı (TL.)	
	En az	En çok
1. Kayıt ve suret harçları :		
a) Standart her sayfa başına	25	75
b) Harita, plan ve krokilerin beher metrekaresinden	400	1 200
2. İmarla İlgili Harçlar (Ticaret ve Konut Bölgeleri için ayrı ayrı):		
a) İlk parselasyon harcı (beher metrekaresine için)	5	15
b) İfraz ve Tevhid Harcı (beher metrekaresine için)	10	30
c) Plan ve Proje Tasdik Harcı (beher inşaat metrekaresi için)	5	15
d) Zemin Açma İzni ve Toprak Hafriyatı Harcı		
I. Toprak (beher metreküp için)	20	60
II. Kanal (beher metrekaresine için)	100	300
e) Yapı İzin ve Denetleme Harcı (beher metrekaresine için)	5	15
f) Yapı kullanma İzni Harcı (beher metrekaresine için)	10	30
3. İşyeri Açma İzni Harcı :		
(Beher metrekaresine için işin mahiyetine göre)	10	100
Ancak bu miktar hiç bir suretle beşbin metrekaresine isabet, edecek tutarı aşamaz.		
4. Muayene ve Rapor Harcı :	500	1 500
5. Sağlık Belgesi Harcı :	100	300

Çeşitli Harçların Uygulama Esasları ve Ödenmesi:

MADDE 86. — Bu bölümde yazılı harçlar makbuz karşılığında veya basılı damga vurulmak suretiyle peşin olarak ödenir.

Harçların uygulanmasına ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Harcamalara Katılma Payları

Yol Harcamalarına Katılma Payı:

MADDE 87. — Tasarının 97 nci maddesi 87 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payı:

MADDE 88. — Tasarının 98 nci maddesi 88 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Su Tesisleri Harcamalarına Katılma Payı:

MADDE 89. — Tasarının 99 ncu maddesi 89 ncu madde olarak aynen benimsenmiştir.

Payların Hesaplanması:

MADDE 90. — Harcamalara Katılma Payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin 1/3'üdür. Ancak, bu tür hizmet giderleri Bayındırlık Bakanlığı ve İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamaz.

Özel Devlet yardımları, karşılıksız fon tahsisleri, bu işler için yapılacak bağış ve yardımlar ve istisnâ bedelleri giderler tutarından indirilir.

Harcamalara katılma payları bina ve arsalarda vergi değerinin yüzde 1'ini geçemez.

Payların Tahakkuk Şekli:

MADDE 91. — Yol Harcamalarına Katılma Payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalanan, su tesisleri ile kanalizasyon harcamalarına katılma payları ise hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 90 ncı maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkulleri vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilir. Şu kadar ki, ibadet yerleri hakkında harcamalara katılma payı tahakkuku yapılmaz.

Tahakkuk Zamanı:

MADDE 92. — Tasarının 102 nci maddesi 92 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Payların İlanı:

MADDE 93. — Tasarının 103 ncü maddesi 93 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

Tahsil Şekli:

MADDE 94. — Harcamalara katılma payları, belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 93 ncü maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yıl takibeden bütçe yılından itibaren 4 yılda ve 4 eşit taksitte tahsil olunur.

Satış, hibe ve trampa gibi devir hallerinde ferağ sırasında o tarihe kadar ödenmemiş taksitler peşin olarak tahsil olunur.

Harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirilir. Bu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesi payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar eder ve pay ödenmedikçe intikal işlemi yapılmaz.

Yönetmelikle Tespit Olunacak Hususlar:

MADDE 95. — Harcamalara Katılma Paylarının uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye, Bayındırlık ve İmar ve İskân Bakanlıklarının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca bir yönetmelikle belirtilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Belediyelerin Gruplara Ayrılması:

MADDE 96. — Belediyeler, nüfusları ile ekonomik ve sosyal gelişme durumlarına göre Maliye Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca beş gruba ayrılır ve Resmi Gazetede ilan olunur.

Bu şekilde ayrılacak belediye grupları bu kanunun yayımı tarihinden itibaren her üç yılda bir yukarıdaki usule göre gözden geçirilerek yenilenir.

Vergi ve Harç Tarifelerinin Tespiti:

MADDE 97. — A) Bakanlar Kurulu, bu Kanunda en az ve en çok miktarları gösterilen aşağıda yazılı vergi ve harçların tarifelerini belediye grupları itibariyle tayin ve tespit eder:

1. Akaryakıt Tüketim Vergisi,
2. Kaynak Suları Harcı,
3. Hayvan Kesimi Muayene ve Denetleme Harcı,
4. Ölçü ve Tartı Aletleri Muayene Harcı,
5. Kayıt ve Suret Harcı,
6. İmar Mevzuatı Gereğince Alınacak Harçlar (Ticaret ve konut bölgeleri için ayrı ayrı)
7. Muayene ve Rapor Harcı,
8. Sağlık Belgesi Harcı.

B) Yukarıda sayılanlar dışındaki vergi ve harçların maktu tarifeleri; bu Kanunda belirtilen en alt ve en üst sınırları aşmamak şartıyla mahallin çeşitli semtleri arasındaki sosyal ve ekonomik farklılıklar gözönünde tutularak belediye meclislerince tespit olunur.

Ücrete Tabi İşler:

MADDE 98. — Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidirler. Belediyeye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.

Usul Hükümleri:

MADDE 99. — Tasarının 109 ncu maddesi 99 ncu madde olarak aynen benimsenmiştir.

Harçlara İlişkin Müeyyideler:

MADDE 100. — Gerekli harçları tamamen almadan iş gören görevliler, harcın ödenmesinden mükellefler ile birlikte müteselsilen sorumludurlar.

Diplomatik Muafiyetler:

MADDE 101. — Tasarının 111 nci maddesi 101 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

Nüfus Miktarı:

MADDE 102. — Bu Kanunda sözü edilen nüfus miktarları, son genel nüfus sayımı sonuçlarına göre tespit ve ilan edilen nüfusu ifade eder.

Vergi Usul Kanunun Uygulanması:

MADDE 103. — 213 sayılı Vergi Usul Kanununda belirtilen vergi inceleme yetkisi hariç olmak üzere;

1. Belediye Gelir Şube Müdürü, Gelir Şube Müdürü olmayan yerlerde Belediye Hesap İşleri Müdürü, Hesap İşleri Müdürü olmayan yerlerde Muhasebeci, Vergi Dairesi Müdürü sıfat ve yetkisini haizdir.

2. Vergi Usul Kanununda mahallin en büyük mal memuruna verilmiş görev ve yetkiler, Belediye Gelirleri Kanunu uygulaması yönünden Belediye Başkanı tarafından kullanılır.

Belediye Gelirlerinden Sosyal Amaçlı Yardımlar İçin Pay Verilmesi:

MADDE 104. — Belediyelerin bu Kanunla sağlanan yıllık gelirlerinin en az % 1'i sosyal amaçlı yardımlar için pay olarak ayrılır. Bu payın dağıtımı, asker ailelerinden muhtaç olanlara birinci öncelik verilmek kaydıyla belediye meclislerince tayin ve tespit edilecek esaslara ve önceliklere göre Verem Savaş, Sıtma Savaş Kanseri Mücadele, Düşkünler Yurdu ve benzeri kuruluşlara yapılır.

Bu Kanunun Mücavir Alanlarda Uygulanabilmesi:

MADDE 105. — Bu Kanunda yer alan Meslek, Elektrik ve Havagazı Tüketim vergileri ile Temizleme ve Aydınlatma, İşyeri Açma İzni, İmar Mevzuatı Gereğince Alınacak Harçların mücavir alanlarda uygulanabilmesi için belediye hizmetlerinin bu mahallere götürülmüş olması şarttır.

Bu hükmün uygulanabilmesi için mücavir alanlara götürülmesi gerekli bulunan hizmetlerin kapsam ve niteliği İçişleri Bakanlığınca tayin ve tespit edilir.

Kaldırılan Hükümler:

MADDE 106. — 1. 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile ek ve değişiklikleri hakkındaki kanunlar,

2. 1324 sayılı Damga Resmi Kanunu ile aynı Kanunun ek ve değişikliklerine ilişkin kanunların ilan ve reklamlara ait hükümleri,

3. 3434 sayılı Oyun Alet ve Vasıtalarından Belediyeler ve Köy İdarelerince Alınacak Resim Hakkında Kanunun belediyelerle ilgili 1 nci maddesi hükmü,

4. 4109 sayılı Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanunun 4 ncü maddesi hükmü,

5. 2380 sayılı Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Hükümler:

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Meslek Vergisinin konusuna giren bir işle iştigal edenler, vergileme ile ilgili bilgileri ihtiva eden şekil ve muhteviyatı İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca tespit ve tayin edilecek bir beyannamayı 1 Eylül 1981 tarihine kadar ilgili belediyeye vermeye mecburdurlar. Bu beyannameler üzerine 1982 yılında tarh ve tahakkuk ettirilecek vergiler için tahakkuk fişi esası uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Tasarının geçici 3 ncü maddesi aynen benimsenmiştir.

Yürürlük:

MADDE 107. — Bu Kanunun;

a) Temizleme ve Aydınlatma Harcı ile ilgili 46 ila 52 nci madde hükümleri 1 Mart 1982 tarihinde,

b) Diğer hükümleri 1 Temmuz 1981 tarihinde yürürlüğe girer,

Yürütme:

MADDE 108. — Tasarının 121 nci maddesi 108 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU TASARISI VE İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU

İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU

*Milli Güvenlik Konseyi
İhtisas Komisyonu
Esas No.: 1/105
Karar No.: 42*

19 Mayıs 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Milli Güvenlik Konseyinin 13 Mayıs 1981 Çarşamba günü 53 ncü Birleşiminde görüşülen Belediye Gelirleri Kanun Tasarısının Komisyonumuza iade edilen 20, 21, 22, 36 ve 38 nci (Hükümet teklifinin 22, 23, 24, 43 ve 45 nci) maddeleri yeniden incelenmiştir.

1. Eğlence Vergisinin matrahını düzenleyen 20 nci maddesinin, son fıkrası mahiyeti itibariyle 1 nci benden kapsamına girdiği için bu bentle birleştirilmiştir.

2 nci bent tasarının 3 ncü bendinden aynen alınmış olup, müşterek bahislerde verginin matrahını göstermektedir.

Aynı maddenin 3 ncü bendinde biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde, işin mahiyetine göre çalışan her gün için, belediye meclislerince 21 nci maddede belirtilen maktu tarife esas olmak üzere takdir edilecek kazanç miktarının verginin matrahını teşkil edeceği hükme bağlanmıştır.

Komisyonumuz bu düzenlemeyi yaparken bu eğlence yerlerine de biletle girilmesinin zorunlu hale getirilmesini, bilet bedeli karşılığında fiks menü uygulanmasını ve verginin tahsil edilmesini düşünmüş, ancak bu işletmelerin özelliğini ve bilet uygulamasının zorluğunu gözönüne alarak yukarıdaki hükmün daha uygun olacağı sonucuna varmıştır.

II. Eğlence Vergisinin nispetini gösteren 21 nci maddenin biletle girilen yerlerle ilgili 1 nci bendinin fıkralarında yer alan faaliyetler arasına tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, ortaoyunu, konser, kukla, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerleri de alınarak madde kapsamı genişletilmiş; yüzde nispetleri işletmelerin mahiyetine uygun hale getirilmiştir.

2 nci bentte müşterek bahislerden alınacak vergi nispeti yüzde 20 olarak benimsenmiştir.

Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden alınacak vergi miktarı, III ncü bentte maktu olarak gösterilmiştir.

III. Eğlence Vergisinin ödenmesini hükme bağlayan 22 nci madde üç ayrı bent halinde düzenlenmiştir.

1 nci benden birinci fıkrasında biletle girilen yerlerde verginin hesaplanması ve ödenmesi gösterilmiştir. Bu fıkra esas itibariyle eski metinden alınmıştır.

Aynı benden ikinci fıkrasında, genel ve katma bütçeli idareler ve il özel idareleri tarafından yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde verginin ödenmesi düzenlenmektedir. Komisyonumuz belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde köylerin de zaman zaman bu tip eğlence faaliyetleri düzenlediğini dikkate alarak, bu fıkra kapsamına köyleri dahil etmiş, belediyelerin kendi faaliyetlerinden ötürü kendilerini vergilendirmelerini yersiz görerek "beledi-

yelerce" ibaresini fıkra metninden çıkarmıştır. Bir hafta olan vergi ödeme süresi maddenin diğer bentleriyle paralellik sağlamak amacıyla 20 gün olarak benimsenmiştir.

2 nci bentte müşterek bahislerde, 3 ncü bentte biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde verginin ödenmesi hükme bağlanmıştır.

IV. 36 ncı maddede Elektrik ve Havagazı tüketim Vergisinin istisnaları hükme bağlanmıştır.

Komisyonumuz istisna sınırları genişletmiş, yaptığı yeni düzenleme ile 1 nci bentte kazanç amacı gütmemek şartıyla işletilen tüm sağlık ve sosyal yardım kuruluşlarını kapsam dahiline almıştır.

Maddeye yeni eklenen 2 ve 3 ncü bentlerle mahiyetleri dolayısıyla ibadethaneler ile milletlerarası panayır, sergi, fuar ve benzeri yerler vergiden müstesna tutulmuştur.

4 ncü bent, Hükümet teklifinin 43 ncü maddesinin (b) bendinden alınmış ancak, "Havagazı" da kapsama dahil edilmiştir.

V. Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin nispeti 38 nci maddede düzenlenmiştir.

Yapılan yeni düzenlemede; imal, istihsal, taşıma, yükleme, boşaltma, soğutma, telli ve telsiz telgraf ve telefon müraselesi işlerinde tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 1; sair maksatlarla tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 5 vergi alınması hükme bağlanmıştır.

Böylece üretim, taşıma ve haberleşme hizmetlerinde daha düşük tarife uygulanması sağlanmıştır.

Havagazı tüketiminden alınacak vergi ise satış bedeli üzerinden yüzde 5 olarak benimsenmiştir.

Emir ve tensiplerine arz olunur.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU TASARISI

Matrah:

MADDE 22. — Verginin matrahı:

1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hâsılat;
2. Biletle girilmeyen yerlerde, eğlence ve hizmet işletmesince elde olunan gayri safi hâsılat;
3. Müşterek bahislerde, bahsi tertip eden kuruluşa isabet eden gayri safi hâsılatıdır.

Biletle girilen yerlerde, bilet bedeli dışında teberru veya başka adlar altında alınan paralar da verginin matrahına dahildir.

Nispet:

MADDE 23. — Eğlence Vergisi aşağıdaki nispetlerde alınır.

	Verginin Nisbeti %
I. Biletle girilen yerlerde bilet bedeli üzerinden:	
1. Yerli film göstermelerinden,	25
2. Yabancı film göstermelerinden,	50
3. Spor gösterilerinden,	10
4. Hipodrum, at yarışları, sirkler ve diğerlerinden,	20
II. Biletle girilmeyen yerlerde:	
Düğün ve kokteyl salonları, her nevi lokanta, meyhane ve birahaneler, gazinolar, bar, pavyon, kabare ve gece kulüpleri, diskotek ve dansingler, taverne ve kafeteryalar, bilumum kulüpler ve lokaller (Dernek üyelerinin istifadesine ayrılmış yerler dahil, spor kulüplerinin istirahat mahalleri hariç), saunalar, güzellik enstitüleri ve salonları, kadın ve erkek kuaförleri, hernevi otel, motel ve mokamplar, pastaneler, tatil siteleri ve dinlenme kampları, bezik, briç, bilârd, okey ve masa futbolu salonları, plaj ve yüzme havuzları, lunaparklar, spor salonları, bahçeler ve kır bahçeleri; gibi eğlence ve hizmet işletmeleri,	10
III. Müşterek bahislerde:	20

Verginin Ödenmesi:

MADDE 24. — Eğlence vergisi aşağıda belirtilen şekillerde ödenir.

1. Biletle girilen yerlerde vergi, bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Genel ve katma bütçeli idarelerle il özel idareleri ve belediyelerce yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi, takibeden bir hafta içinde ilgili belediye vergi dairesine yatırılır.

2. Biletle girilmeyen yerler ile müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takibeden 20 gün içinde ilgili belediye vergi dairesine bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir.

Biletlerle girilmeyen eğlence yerleri ve hizmet işlemlerinde, belediyeler, hazırlayacakları mühürlü veya soğuk damgalı faturaları veya mükelleflerce bastırılacak pusulaları onaylamak suretiyle, kullandırmaya yetkilidirler.

İstisnalar:

MADDE 43. — Aşağıda yazılı yerlerde ve şekillerde sarf ve istihlak edilen elektrik vergiden müstesnadır:

a) Genel ve katma bütçeli idarelerle, belediye ve özel idareler tarafından sokak, meydan, park ve bahçe gibi umuma mahsus yerlerde sarf ve istihlak edilen elektrik;

Nispet:

MADDE 45. — Elektrik ve Havagazı Vergisi satış bedeli üzerinden yüzde 10 nispetinde alınır.

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNU TASARISI

Matrah:

MADDE 20. — Verginin Matrahı:

1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hâsılat (bilet bedeli dışında başış veya başka adlar altında alınan paralar dahil);

2. Müşterek bahislerde, bahsi tertip eden kuruluşa isabet eden gayri safi hâsılat,

3. Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bezik, briç, bilardo, okey ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktardır.*

Nispet ve Miktar:

MADDE 21. — Eğlence Vergisi aşağıdaki nispet ve miktarlarda alınır.

	Verginin Nispeti %
I. Biletle girilen yerlerde :	
1. Yerli film göstermelerinden	20
2. Yabancı film göstermelerinden	50
3. Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, kukla, ortaoyunu ve konserlerden	10
4. Spor müsabakalarından	10
5. At yarışları, sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden	20
II. Müşterek bahislerde :	25
	Verginin Miktarı (TL.)
III. Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde günlük	200-4 000,— TL

Verginin Ödenmesi:

MADDE 22. — 1. Vergi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Genel ve Katma Bütçeli İdarelerle İl Özel İdareleri ve köyler tarafından yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi, takip eden 20 gün içinde ilgili belediyeye ödenir.

2. Müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir.

3. Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılır.

İstisnalar :

MADDE 36. — Aşağıda yazılı yerlerde ve şekillerde tüketilen elektrik ve havagazı vergiden müstesnadır.

1. Kazanç amacı gütmemek şartıyla işletilen; hastane, dispanser, klinik, sağlık ocağı ve merkezleri, rehabilitasyon, teşhis ve tedavi merkez ve kurumları, doğum ve çocuk bakımevleri, kreşler, sanatoryum, prevantoryum gibi sağlık kuruluşları ile düşkünler evi, yetimhaneler, Çocuk Esirgeme Kurumu ve korunmaya muhtaç çocukları koruma birliklerine ait çocuk yurtları ve bunlara bağlı iş yerleri gibi sosyal yardım kuruluşlarında,

2. Dini hizmetlerin ifasına mahsus ve umuma açık bulunan cami, mescit, kilise ve havra gibi ibadethanelerde,

3. Milletlerarası panayır, sergi ve fuarlarda, bunların giriş yerlerinde, mal teşhir edilen ve satılan pavyonlarda,

4. Doğrudan doğruya elektrik ve havagazı üreten dağıtım ve istihsal müesseselerinde,

Nispet:

MADDE 38. — Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi aşağıda gösterilen nispetlerde alınır.

a) İmal ve istihsal, taşıma, yükleme, boşaltma, soğutma, telli ve telsiz telgraf ve telefon müraselesi işlerinde tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 1,

b) (a) bendi dışında kalan maksatlar için tüketilen elektriğin satış bedeli üzerinden yüzde 5,

c) Havagazının satış bedelinden yüzde 5.

MİLLÎ GÜVENLİK KONSEYİ

1598 SAYILI MALİ DENGİ VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI VE BÜTÇE-PAN KOMİSYONU RAPORU

TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi Başkanlığı
Sayı: 101-649/03254

1 Mayıs 1981

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 10.4.1981 tarihinde kararlaştırılan "1598 sayılı Mali Denge Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği gibi, Gelir Vergisi Kanununda 2361 sayılı Kanunla, Kurumlar Vergisi Kanununda 2362 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle sermaye şirketleri ve kooperatifler tarafından ödenen Kurumlar Vergisinin yarısının bu kurumlardan kâr payı alan gerçek ve tüzel kişilerin vergi alacağını teşkil etmesi esası getirilmiş olup, bu kâr paylarının beyanı sırasında kolaylık sağlamak amacıyla da vergi alacağının gerçek ve tüzel kişiler tarafından elde edilen kâr paylarının yarısı olarak hesaplanması hükmüne bağlanmıştır.

Bu hesaplamada, Mali Denge Vergisinin de gözönünde tutulması halinde, ödenen Kurumlar Vergisinin yarısı olarak tanımlanan vergi alacağı ile kâr payı elde eden gerçek ve tüzel kişilerin elde ettikleri kâr payının yarısı olarak hesaplayacakları vergi alacağı birbirine eşit olmamakta ve farklı sonuçlar ortaya çıkmaktadır.

Sunulan tasarı ile bu sakıncanın giderilmesini sağlamak amacıyla kurumların Kurumlar Vergisine tabi kazanç ve iratları üzerinden alınan Mali Denge Vergisinin kaldırılması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1. — Genel gerekçede de belirtildiği üzere, Kurumlar Vergisi Kanunu ve Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerle getirilen vergi alacağı sistemine paralel olarak, 1598 sayılı Kanunun 1 nci maddesinin (a) bendinde yer alan "Kurumlar" deyimi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2. — Dar mükellef kurumların Kurumlar Vergisi tevkifatına tabi kazanç ve iratları üzerinden Mali Denge Vergisi tevkifatı da yapılmasını öngören, Mali Denge Vergisi Kanunun 2 nci maddesinin (c) bendinde yer alan hüküm, 1 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak madde metninden çıkartılmıştır.

MADDE 3. — Mali Denge Vergisi Kanununun 1 ve 2 nci maddesinde yapılan ve Kurumlar Vergisi mükelleflerini Mali Denge Vergisi kapsamı dışında bırakılmalarını sağlayan değişikliğe paralel olarak, Kanunun 6 ncı maddesinin 1 nci fıkrasının (b) bendi ile 2 nci fıkrasının (c) bendi madde metninden çıkarılmış ve 1 nci fıkranın (e) bendinde yer alan “kurum” deyimine yeni düzenlemede yer verilmemiştir.

MADDE 4. — Mali Denge Vergisi Kanununun 7 nci maddesinde yer alan “kurumlar” deyimini daha önceki maddelerde yapılan değişikliğe paralel olarak, yeni düzenlemede madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 5. — Daha önce yapılan değişikliklere paralel olarak, Kanunun 9 ncu maddesinin (a) bendinde yer alan “kurumlar” deyimini ile, aynı maddenin (b) bendinde yer alan “kurumlar” deyimini ve aynı bent hükmünde yer alan “(c)” işareti yeni düzenlemede madde metninde çıkarılmıştır.

MADDE 6. — Mali Denge Vergisi Kanununa Geçici 4 ncü madde olarak yeni getirilen hükmün birinci fıkrası ile, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 25 nci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, Mali Denge Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerin de kurumların 1980 takvim yılına ait olup 1.1.1981 tarihinden sonra beyan edilen kazançlarına uygulanması sağlanmaktadır.

Yeni getirilen Geçici 4 ncü maddenin ikinci fıkrası hükmü ile, bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar, dar mükellef kurumların kazanç ve iratları üzerinden tevkif yolu ile alınmış olan Mali Denge Vergisinin mahsuplar nedeniyle veya düzeltme yoluyla iade edilmesini ortadan kaldırmaktadır. Böylece, yapılan değişikliklerin 1.1.1981 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi nedeniyle ortaya çıkması muhtemel ihtilaflar önlenmiş olacaktır.

MADDE 7. — Yürürlük maddesidir.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini yürütmeye Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu belirtilmektedir.

BÜTÇE-PLAN KOMİSYONU RAPORU

T.C.

Milli Güvenlik Konseyi

Bütçe-Plan Komisyonu

Esas No.: 1/173

Karar No.: 78

5 Mayıs 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Milli Güvenlik Konseyine sunulan “1598 sayılı Mali Denge Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” Komisyonumuzca incelenmiştir.

Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi Kanunlarında yapılan değişikliklerle, sermaye şirketleri ve kooperatifler tarafından ödenen Kurumlar Vergisinin yarısı bu kurumlardan kâr payı alan gerçek ve tüzel kişilerin vergi alacağını teşkil etmesi esası getirilmişti. Bunun tabii sonucu olarak, beyan sırasında vergi alacağının gerçek ve tüzel kişiler tarafından elde edilen kâr paylarının yarısı olarak hesaplanması hükme bağlanmıştır.

Ancak, ödenen Kurumlar Vergisinin yarısı olarak tanımlanan vergi alacağı ile, kâr payı elde eden gerçek ve tüzel kişilerin elde ettikleri kâr payının yarısı olarak hesaplayacakları vergi alacağının birbirine eşit olmadığı görülmüştür.

Sözü edilen sakıncayı ortadan kaldırmak amacına yönelik olarak hazırlanan tasarı Komisyonumuzca olumlu bulunmuş ve maddelerin incelenmesine geçilmiştir.

Yukarıda belirtilen sakıncaları ortadan kaldıracak şekilde 1598 sayılı Kanunun 1, 2, 6, 7, 9 ve Geçici 4 ncü maddelerinde değişiklikler yapan tasarınnın 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 ncı maddeleri ile yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 7 ve 8 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan

Başkan Yardımcısı

Başkan Yardımcısı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1598 SAYILI MALİ DENGİ VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. — 1598 sayılı Mali Denge Vergisi Kanunun 1 nci maddesinin (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Gelir ve veraset ve intikal vergisine tabi gerçek veya tüzel kişiler ile gayrimenkullerini ivaz mukabilinde satanlar.”

MADDE 2. — Aynı Kanunun 2 nci maddesinin (c) bendi kaldırılmıştır.

MADDE 3. — 1598 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin 1 numaralı fıkrasının (b) bendi ile 2 numaralı fıkrasının (c) bendi kaldırılmış ve 1 numaralı fıkranın (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ikmalen, re’sen veya sair suretlerle idarece tarh olunan gelir, emlak alım ve veraset ve intikal vergilerinden tahsili kabil hale gelmiş bulunanlara ait matrahlar.”

MADDE 4. — Aynı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mali Denge Vergisine tabi tutulan kazanç ve iratlar üzerinden yapılmış olan kesinti miktarı, bu kazanç ve iratların beyannameye ithal edilmiş bulunmaları şartıyla gelir vergisi mükelleflerinin 6 ncı maddeye göre yapacakları ödeme miktarından indirilir.”

MADDE 5. — Mali Denge Vergisi Kanununun 9 ncü maddesinin (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Mali Denge Vergisi ödemesi, gelir ve veraset ve intikal vergilerinin ilk taksitinin tediyesi gereken süre içinde, gayrimenkul intikallerinde emlak alım vergisinin tediyesi sırasında defaten ilgili vergi dairesine ödenir.”

“b) İkinci maddenin (a) ve (b) bentlerine göre yapılacak Mali Denge Vergisi kesintisi ilgili gelir vergisinin tevkifi gereken süre içinde yapılır ve bahis konusu verginin ödenmesi gereken süre içinde ilgili vergi dairesine yatırılır.”

MADDE 6. — Aynı Kanuna aşağıdaki Geçici 4 ncü madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanunla Mali Denge Vergisi Kanununda yapılan değişiklikler, Kurumların 1980 Takvim Yılına ilişkin olup, 1.1.1981 tarihinden itibaren vermeleri gereken beyannamelelerinde gösterecekleri matrahlar hakkında da uygulanır.

Bu Kanunun yayımlandığı tarihe kadar Kurumlar Vergisi Kanunu hükümlerine göre, dar mükellefiyete tabi kurumların kazanç ve iratları üzerinden daha önce yapılmış olan Mali Denge Vergisi tevkifatları düzeltme veya mahsuplar nedeniyle ret ve iade edilmez.

MADDE 7. — Bu Kanunun 2 nci maddesi hükmü yayımı tarihinde, diğer maddeleri 1.1.1981 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

BÜTÇE - PLAN KOMİSYONU METNİ

1598 SAYILI MALİ DENGİ VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1-8. — Tasarının 1-8 nci, maddeleri aynen kabul edilmiştir.